

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Diplomová práce

Cestovní ruch v Královéhradeckém kraji

Jiří Drábek, DiS.

© 2022 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jiří Drábek, DiS.

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Cestovní ruch v Královéhradeckém kraji

Název anglicky

Tourism in the Hradec Králové region

Cíle práce

Cíl této diplomové práce je analýza cestovního ruchu v Královéhradeckém kraji, pomocí SWOT analýza zjistit potenciály a slabiny v místním cestovním ruchu. Na základě dat ze SWOT analýzy navrhnout řešení zjištěných problémů. Druhým cílem je analýza dopadů celosvětové pandemie nemoci Covid-19 na regionální cestovní ruch. Analýza bude provedena na základě vyhodnocení empirických statistických údajů návštěvnosti turistických cílů a hromadných ubytovacích zařízení v Královéhradeckém kraji.

Metodika

Diplomová práce bude rozdělena na dvě části teoretickou část a praktickou. V teoretické části bude hlavní metodou rešerše odborné literatury a strategických dokumentů. Praktická část bude zaměřena konkrétně na cestovní ruch v Královéhradeckém kraji, konkrétně bych chtěl v této části analyzovat cestovní ruch jeho silné, slabé stránky, příležitosti a hrozby. Analýza bude založena na hodnocení empirických statistických údajů. Rovněž bude provedeno výzkumné dotazníkové šetření, ve kterém bude zajišťována atraktivnost kraje z pohledu návštěvníka a zjistit případné nedostatky v místním cestovním ruchu. Výsledky z dotazníkového šetření budou zpracovány do grafů a opatřeny vlastním komentářem. V této části bych rád analyzoval dopady pandemie nemoci Covid-19, konkrétně na změnu návštěvnosti v ubytovacích zařízení a návštěvnosti místních turistických cílů v letech 2019 a 2020.

Doporučený rozsah práce

70

Klíčová slova

Cestovní ruch , Královéhradecký kraj, atraktivnost , dopady Covid-19, návštěvnost, turistické cíle

Doporučené zdroje informacíFORET, M. – FORETOVÁ, V. *Jak rozvíjet místní cestovní ruch*. Praha: Grada, 2001. ISBN 80-247-0207-.GOELDNER, C R. – RITCHIE, J R B. *Cestovní ruch : principy, příklady, trendy*. Brno: BizBooks, 2014. ISBN 978-80-265-0298-2.HLADKÁ, J. *Technika cestovního ruchu*. Praha: Grada, 1997. ISBN 80-7169-476-2.INDROVÁ, J. – VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE. FAKULTA MEZINÁRODNÍCH VZTAHŮ. *Cestovní ruch : (základy)*. V Praze: Oeconomica, 2009. ISBN 978-80-245-1569-4.KIRÁLOVÁ, A. *Marketing : destinace cestovního ruchu*. Praha: Ekopress, 2003. ISBN 80-86119-56-4.LESLIE, D. – C.A.B. INTERNATIONAL, ISSUING BODY. *Tourism enterprise : developments, management and sustainability*. Wallingford, Oxfordshire, UK: CABI, 2014. ISBN 9781780643564.UYVAL, M. – SIRGY, M J. – KRÜGER, S. – C.A.B. INTERNATIONAL, ISSUING BODY. *Managing quality of life in tourism and hospitality*. Wallingford, Oxfordshire, UK: CABI, 2018. ISBN 9781786390462.**Předběžný termín obhajoby**

2021/22 LS – PEF

Vedoucí práce

doc. Ing. Josef Abrahám, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra obchodu a financí

Elektronicky schváleno dne 24. 3. 2022

prof. Ing. Luboš Smutka, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 25. 3. 2022

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 25. 03. 2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Cestovní ruch v Královéhradeckém kraji " jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31.3.2022

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval doc. Ing. Josefu Abrahámovi, Ph.D., za jeho odbornou pomoc a cenné rady, které mi pomohly při zpracování mé diplomové práce.

Cestovní ruch v Královéhradeckém kraji

Abstrakt

Tato diplomová práce na téma Cestovní ruch v Královéhradeckém kraji, se v první polovině práce zabývá základními pojmy cestovního ruchu, definicí, co je cestovní ruch a jaké jsou druhy cestovního ruchu, kdo je turista, návštěvník nebo rezident. Následně se v práci věnuje historii cestovního ruchu, rozdílu mezi cestovní kanceláří a cestovní agenturou. Dále se věnuje popisu jednotlivých služeb v cestovního ruchu. V další kapitole jsou popsány speciální druhy cestovního ruchu, kam patří např. lázeňský nebo kongresový cestovní ruch. Druhá polovina této diplomové práce je zaměřena již konkrétně na cestovní ruch v Královéhradeckém kraji, kromě popisu kraje jako destinace cestovního ruchu, jsem v této části identifikoval dopady nemoci Covid-19 na místní cestovní ruch, a to konkrétně na návštěvnost jednotlivých turistických cílů a hromadných ubytovacích zařízení. Identifikace těchto dopadů byla provedena na základě analýzy a vyhodnocení empirických statistických údajů o návštěvnosti v letech 2019–2020. V další části byla provedena SWOT analýza a dotazníkové šetření s cílem zjistit atraktivnost Královéhradeckého kraje v porovnání s ostatními kraji v České republice a zjistit případné nedostatky v místním cestovním ruchu. V závěru práce byly vypracovány návrhy řešení vycházející ze zjištěných problémů v rámci SWOT analýzy a kvantitativního výzkumu.

Klíčová slova Cestovní ruch, Královéhradecký kraj, Atraktivnost, Analýza, Identifikace, Dopady, Covid-19, Návštěvnost, Turistické cíle, Hosté, Hromadná ubytovací zařízení.

Tourism in the Hradec Králové region

Abstract

This diploma thesis on the topic of Tourism in the Hradec Králové Region, in the first half of the thesis deals with the basic concepts of tourism, the definition of what tourism is and what types are, who is a tourist, visitor or resident. Subsequently, my work deals with the history of tourism, the difference between an office that only mediates tours and that only organizes tours. I also describe the various services in tourism. The next chapter describes special types of tourism, such as spa or congress tourism. The second half of this thesis is focused specifically on tourism in the Hradec Králové region, in addition to the description of the region as a tourist destination, in this part I identified the effects of Covid-19 on local tourism, specifically on attendance of individual tourist destinations and collective accommodation device. The identification of these impacts was made on the basis of an analysis and evaluation of empirical statistics on attendance over the last three years. In the next part, a SWOT analysis and a questionnaire survey were conducted in order to determine the attractiveness of the Hradec Králové region in comparison with other regions in the Czech Republic and to identify possible shortcomings in local tourism. At the end of the work, solutions were developed based on the identified problems in the SWOT analysis and quantitative research.

Keywords: Tourism, Hradec Kralove region, Attractiveness, Impacts, Covid-19, Attendance, Analysis, Identifications, Tourist destination, Accommodation facilities, Guests.

Obsah

1 Úvod.....	15
2 Cíl práce a metodika	17
2.1 Cíl práce	17
2.2 Metodika	17
3 Cestovní ruch.....	18
3.1 Základní pojmy v Cestovním ruchu	18
3.1.1 Cestovní ruch	18
3.1.2 Druhý domov	18
3.1.3 Návštěvník	18
3.1.4 Jednodenní návštěvník	18
3.1.5 Turista	18
3.1.6 Tranzitní návštěvník	19
3.1.7 Rezident/domácí návštěvník/	19
3.1.8 Nerezident /Zahraniční návštěvník/	19
3.1.9 Příjezdový cestovní ruch.....	19
3.1.10 Domácí cestovní ruch	19
3.1.11 Výjezdový cestovní ruch	19
3.1.12 Vnitřní cestovní ruch	19
3.1.13 Činnosti v cestovním ruchu	20
3.2 Historie cestovního ruchu	20
3.2.1 Cestovní ruch mezi světovými válkami.....	21
3.2.2 Novodobý vývoj cestovního ruchu v ČR.....	22
3.3 Význam cestovního ruchu.....	22
3.3.1 Typologie cestovního ruchu.....	23
Druhy cestovního ruchu.....	23
Další formy cestovního ruchu:.....	24
Předpoklady cestovního ruchu.....	24
3.4 Rajonizace cestovního ruchu.....	26
3.4.1 Rajonizace 1980.....	26
Členění oblastí cestovního ruchu	27
Funkce oblastí:	29
3.5 Rajonizace 2018	30
3.6 Služby v cestovním ruchu	31
3.6.2 Dělení služeb v cestovním ruchu	33
Ubytovací služby:	33

3.7	Stravovací služby	42
3.7.1	Funkce a kategorie provozoven veřejného stravování	44
3.8	Dopravní služby	45
3.8.1	Problémy přepravy	46
3.8.2	Letecká doprava	47
3.8.3	Silniční doprava	48
3.8.4	Vodní doprava	48
3.8.5	Železniční doprava	48
3.8.6	Zvláštní druhy dopravy využívané v cestovním ruchu	49
3.9	Cestovní kancelář /Cestovní agentura	49
3.9.1	Cestovní kancelář	49
3.9.2	Cestovní agentura	50
3.10	Zdravotní cestovní ruch	50
3.10.1	Zdravotní cestovní ruch	51
	Základní motivy vedoucí klienty k účasti na zdravotním cestovním ruchu	51
	Zdravotní cestovní ruch v ČR	51
3.10.2	Lázeňský cestovní ruch	52
	Lázeňství v ČR	52
3.10.3	Wellness cestovní ruch	54
	Wellness hotely	54
	Přínosy Wellness centra pro hotel	55
3.11	Kongresový cestovní ruch	55
3.11.1	Charakteristika jednotlivých kongresových akcí	56
	Kongres	56
	Konference	56
	Symposium	56
	Seminář	56
	Veletrhy	56
	Výstavy	57
	Workshop	57
3.11.2	Podmínky	57
3.12	Cestovní ruch v ČR	58
3.12.1	Ministerstvo pro místní rozvoj	59
4	Cestovní ruch v Královéhradeckém kraji	62
4.1	Základní informace o kraji	62
4.2	Co lze navštívit v Královéhradeckém kraji	63
4.2.1	Významné osobnosti	64

4.3	Nejnavštěvovanější turistické cíle 2020.....	65
4.3.1	Charakteristika nejnavštěvovanějších atraktivit	66
	Safari park Dvůr Králové.....	67
	Adršpašské skály.....	67
	Lanová dráha na Sněžku (Sněžka).....	68
4.4	Dopady Covid-19 na místní cestovní ruch.....	70
4.4.1	Dopady na cestovní ruch v Královéhradeckém kraji.....	70
	Dopady na hromadná ubytovací zařízení.....	71
	Dopady na návštěvnost turistických cílů	72
4.5	SWOT analýza	74
4.5.1	Silné stránky	74
4.5.2	Slabé stránky	74
4.5.3	Příležitosti	75
4.5.4	Ohrožení.....	76
4.6	Vyhodnocení SWOT analýzy	76
4.7	Metodika Výzkumného šetření	79
4.7.1	Výzkumná strategie	79
4.7.2	Cíl výzkumu.....	79
4.7.3	Metoda sběru dat.....	79
4.7.4	Analýza získaných dat	79
4.7.5	Charakteristika výzkumného souboru	79
4.7.6	Struktura dotazníku.....	80
5	Výsledky a Diskuze	81
5.1	Výsledky dotazníkového šetření	81
5.1.1	Pohlaví?	81
5.1.2	Jaký je Váš věk?	82
5.1.3	Jaké je Vaše bydliště?	83
5.1.4	Uskutečnil/a jste někdy dovolenou či jiný pobyt v Královéhradeckém kraji?	84
5.1.5	Z nabízených možností vyberte kolikrát jste zde přibližně trávili svou dovolenou či jiný pobyt?	85
5.1.6	Jak hodnotíte nabídku cestovního ruchu v Královéhradeckém kraji?	86
5.1.7	Z následujících možností vyberte jeden dopravní prostředek, který byl hlavní při Vašich cestách za atraktivitami Královéhradeckého kraje?.....	87
5.1.8	Setkal/a jste se někdy s informacemi o nabídce cestovního ruchu v Královéhradeckém kraji?.....	88
5.1.9	V jaké formě jste se s informacemi o cestovním ruchu v kraji setkal/a?..	89
5.1.10	Jak byste zhodnotil/a atraktivnost Královéhradeckého kraje ve srovnání s ostatními kraji?.....	90

5.1.11	Z níže uvedených aktivit vyberte jednu, kterou jste při návštěvě Královéhradeckého kraje využil/a?	91
5.1.12	Z následující níže uvedené nabídky označte turistické cíle, které jste zde navštívili?.....	93
5.1.13	Domníváte se, zdali jsou či nejsou nějaké nedostatky, které ovlivňují cestovní ruch Královéhradeckého kraje?	94
5.1.14	Jaké jsou podle Vás nedostatky v cestovním ruchu Královéhradeckého kraje?	95
5.2	Návrhy a doporučení pro zlepšení cestovního ruchu	97
6	Závěr.....	99
7	Seznam použitých zdrojů.....	101
	Literatura	101
	Elektronické zdroje	101
	Zdroje obrázků:	103
	Zdroje tabulek	104
	Seznam bibliografických citací	105
8	Přílohy	112
	Příloha A Brožura Královéhradecký kraj.....	113
	Příloha B Turistické noviny z Východních Čech zima 2021/2022.....	121
	Příloha C: Informační leták Zoo Dvůr Králové	126

Seznam obrázků

Obrázek 1 Rajonizace cestovního ruchu.....	31
Obrázek 2 Struktura přepravy cestujících.....	46
Obrázek 3 Nejnavštěvovanější turistické cíle v roce 2020	66
Obrázek 4 Safari	67
Obrázek 5 Adršpašské skály	68
Obrázek 6 Lanová dráha na Sněžku	69
Obrázek 7 Meziroční poklese spotřeby cestovního ruchu a počtu pracovních míst v r. 2020 oproti r. 2019.....	70
Obrázek 8 Vývoj intenzity Cestovního ruchu.....	71
Obrázek 9 Vývoj návštěvnosti turistických cílů mezi roky 2019 a 2020	72
Obrázek 10 Ukázka dotazníku	80
Obrázek 11 Pohlaví.....	81
Obrázek 12 Věk	82
Obrázek 13 Bydliště.....	83
Obrázek 14 Trávil jste zde někdy dovolenou či jiný pobyt	84
Obrázek 15 Kolikrát jste zde trávil dovolenou/ jiný pobyt.....	85
Obrázek 16 Nabídka cestovního ruchu	86
Obrázek 17 Dopravní prostředky	88
Obrázek 18 Setkal/a jste se někdy s informacemi o cestovním ruchu v Královéhradeckém kraji	89
Obrázek 19 Forma informací cestovního ruchu v kraji	90
Obrázek 20 Atraktivnost Královéhradeckého kraje.....	91
Obrázek 21 Aktivity.....	92
Obrázek 22 Turistické cíle	94
Obrázek 23 Nedostatky v cestovním ruchu	95
Obrázek 24 Zhodnocení nedostatků v cestovním ruchu	96

Seznam tabulek

Tabulka 1 Vývoj kapacit hromadných ubytovacích zařízení v ČR v letech 2012–2020.....	36
Tabulka 2 Nejnavštěvovanější turistické cíle v roce 2020	66
Tabulka 3 Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních.....	71
Tabulka 4 Návštěvnost turistických cílů mezi lety 2019 a 2020	72
Tabulka 5 Pohlaví	81
Tabulka 6 Věk.....	82
Tabulka 7 Bydliště	83
Tabulka 8 Uskuteční pobytu v Královéhradeckém kraji ANO/NE	84
Tabulka 9 Kolikrát jste zde trávil dovolenou/ jiný pobyt	85
Tabulka 10 Zhodnocení nabídky cestovního ruchu v kraji.....	86
Tabulka 11 Dopravní prostředek	87
Tabulka 12 Setkal/a jste se někdy s informacemi o cestovním ruchu v Královéhradeckém kraji	88
Tabulka 13 Forma informací cestovního ruchu v kraji.....	89
Tabulka 14 Zhodnocení atraktivnosti Královéhradeckého kraje	90
Tabulka 15 Aktivity	91
Tabulka 16 Turistické cíle	93
Tabulka 17 Nedostatky	94
Tabulka 18 Zhodnocení nedostatků v místním cestovním ruchu	95

Seznam použitých zkratk

r. – rok

HDP – Hrubý domácí produkt

COVID-19 – nakažlivé onemocnění způsobené virem SARS-CoV-2

Včt. – včetně

Atd. – a tak dále

1 Úvod

Cestovní ruch je dynamické odvětví a stává se z něj nedílná součást našeho života. Patří mezi neodlučitelnou součást života moderní společnosti. Cestovní ruch patří dlouhá léta k nejrychleji rostoucím odvětvím. Ovšem díky celosvětové pandemii od roku 2020 došlo k výraznému útlumu, cestovní ruch patřil k nejpostiženějším odvětvím, i když se částečně podařila obnova, bohužel s nástupem dalších vln nemoci Covid 19 začíná docházet opět k útlumu.

Dnešní doba se vyznačuje zejména uspěchaností, avšak je zcela „normální“, že lidé cestují několikrát do roka a snaží se vyhledávat nejrůznější druhy cestovního ruchu. Nahrávala tomu i doba ekonomické prosperity a s tím zvyšující se životní úroveň obyvatel, následných účastníků cestovního ruchu. Díky těmto jevům dochází i k uskutečňování jednodenních výletů nebo víkendových pobytů. Ovšem rovněž je možné na cestovní ruch nahlížet opačným pohledem jako na součást spotřeby neboli cestovní ruch slouží k uspokojování potřeb lidí pro poznání a cestování.

Cestovní ruch patří mezi největší ekonomické stimuly, vytváří pracovní místa zejména v rozvíjejících se zemích, zajišťuje devizové příjmy, podporuje podnikatelské a ekonomické aktivity.

Bohužel s nástupem nemoci Covid-19 se vše změnilo, včetně veškerých zvyklostí v cestovním ruchu. Cestovní ruch patří mezi nejpostiženější oblasti, a následky jsou bohužel obrovské, ze kterých se oblast cestovního ruchu bude dlouho vzpamatovávat, během posledních 2 let došlo k výrazné proměně a především ve změně zvyklostí turistů, pro některé podnikatelské subjekty v cestovním ruchu v České republice nastal velký problém, v rámci příjezdového cestovního ruchu úbytkem zahraničních turistů, z důvodu přežití museli se velmi rychle přeorientovat na domácí klientelu, což s sebou přineslo i změnu cenové politiky. Právě dopady pandemie bych se rád zabýval v této diplomové práci, zejména pak v druhé polovině, která bude zaměřena na konkrétní destinaci a na její dopady.

V první polovině práce se budu zabývat základními pojmy cestovního ruchu, definicí, co je cestovní ruch a jaké jsou druhy, kdo je turista, návštěvník nebo rezident. V práci se budu dále věnovat historii cestovního ruchu, rozdílů mezi cestovní kanceláří a cestovní agenturou, dále popisu jednotlivých služeb v cestovním ruchu, nebo také speciálními druhy cestovního ruchu jako je lázeňský nebo kongresový cestovní ruch.

Druhá polovina diplomové práce je zaměřena konkrétně na cestovní ruch v Královéhradeckém kraji, kromě popisu této destinace cestovního ruchu se budu v této části zabývat právě dopady nemoci Covid-19 na místní cestovní ruch, a to především v návštěvnosti jednotlivých turistických cílů a hromadných ubytovacích zařízení za pomoci analýzy empirických statistických údajů návštěvnosti v posledních třech letech. Bude provedena SWOT analýza Královéhradeckého kraje, kde budou identifikovány slabé, silné stránky, příležitosti a případná ohrožení. Následně bude provedeno výzkumné šetření za pomoci dotazníku, kdy mezi hlavní cíle tohoto výzkumu patří zjistit, jaká je atraktivnost Královéhradeckého kraje v porovnání s ostatními kraji a zdali má kraj nějaké nedostatky v cestovním ruchu. V závěrečné kapitole, na základě zjištěných problémů a nedostatků ze SWOT analýzy a dotazníkového šetření, je vypracováno několik návrhů řešení vytvořených na základě mých zjištění a mého vlastního úsudku.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem této diplomové práce je zhodnocení cestovního ruchu v Královéhradeckém kraji, pomocí SWOT analýzy zjistit potenciály a slabiny v místním cestovním ruchu. Na základě dat ze SWOT analýzy navrhnout řešení zjištěných problémů. Druhým cílem je identifikace dopadů celosvětové pandemie nemoci Covid-19 na regionální cestovní ruch. Identifikace bude provedena na základě vyhodnocení empirických statistických údajů návštěvnosti turistických cílů a hromadných ubytovacích zařízení v Královéhradeckém kraji.

2.2 Metodika

Diplomová práce bude rozdělena na dvě části - teoretickou část a praktickou. V teoretické části bude hlavní metodou rešerše odborné literatury a strategických dokumentů. Praktická část bude zaměřena konkrétně na cestovní ruch v Královéhradeckém kraji, konkrétně bych chtěl v této části analyzovat cestovní ruch, jeho silné, slabé stránky, příležitosti a hrozby. Analýza bude založena na hodnocení empirických statistických údajů. Rovněž bude provedeno výzkumné dotazníkové šetření, ve kterém bude zjišťována atraktivnost kraje z pohledu návštěvníka a zjistit případné nedostatky v místním cestovním ruchu. Výsledky z dotazníkového šetření budou zpracovány do grafů a opatřeny vlastním komentářem. V této části bych rád analyzoval dopady pandemie nemoci Covid-19, konkrétně na změnu návštěvnosti v ubytovacích zařízeních a návštěvnosti místních turistických cílů v letech 2019 a 2020.

3 Cestovní ruch

Cestovní ruch patří k největšímu a nejrychleji se rozvíjejícímu se průmyslu světa, ovlivňuje zejména zaměstnanost, ale rovněž i tvorbu HDP, vytváření devizových rezerv a velkou měrou se podílí na záchraně kulturních, uměleckých a historických památek, navyšuje všeobecnou vzdělanost obyvatelstva. Přestože je pro stát jednoznačný ekonomický přínos, je třeba si uvědomit, že se jedná o více než ekonomický fenomén.¹

3.1 Základní pojmy v Cestovním ruchu

3.1.1 Cestovní ruch

Cestovní ruch lze definovat jako činnost osob, které cestují a pobývají mimo své obvyklé prostředí méně než jeden ucelený rok. Tato činnost je prováděná nejčastěji za účelem obchodu nebo trávení volného času, popřípadě za jinými účely.

3.1.2 Druhý domov

Tímto pojmem lze definovat určité rekreační zařízení například: chata nebo chalupa, které neslouží jako trvalé bydliště. Některá tato zařízení většinou patří do obvyklého prostředí, a proto je z tohoto důvodu návštěva těchto zařízení vyloučena z cestovního ruchu.²

3.1.3 Návštěvník

Návštěvníkem se v tomto případě rozumí účastník cestovního ruchu. Návštěvníky lze dále rozčlenit na jednodenní návštěvníky a turisty.

3.1.4 Jednodenní návštěvník

Osoba, která se účastní cestovního ruchu, avšak bez přenocování.

3.1.5 Turista

Jedná se o účastníka cestovního ruchu, který přenocuje minimálně jednu noc mimo své obvyklé bydliště.

¹ Úvod. KIRÁĚOVÁ, Alžběta. Marketing: destinace cestovního ruchu. 1 vydání. Praha: Ekopress, 2003, s. 9. ISBN 80-86119-56-4.

² Český statistický úřad. Základní pojmy a definice. [online]. (PDF). Copyright ©2021 Český statistický úřad. [cit. 2021-10-05] Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20557193/921108m.pdf/b6571837-6a2e-4138-912c-59da6de43de4?version=1.0>

3.1.6 Tranzitní návštěvník

Samostatná kategorie návštěvníka, jelikož se může jednat obecně o jednodenního návštěvníka, nebo také o turistu. Jedná se o návštěvníky, kteří se zastaví v dané lokalitě či zemi při cestě do jiného cíle své cesty, spadají sem rovněž letecké transfery.

3.1.7 Rezident/domácí návštěvník/

Rezidentem se rozumí návštěvník, jehož rezidentská země je shodná jako země navštívená. Může se jednat i občana sledované země cizí státní příslušnosti žijícího ve sledované zemi.

3.1.8 Nerezident /Zahraniční návštěvník/

Nerezidentem se rozumí návštěvník, jehož země sídla je odlišná od navštívené země. Obecně je považován za nerezidenta občan sledované země, který trvale žije v cizině.³

3.1.9 Příjezdový cestovní ruch

Tímto typem cestovního ruchu se rozumí návštěva a pobyt nerezidentů na území České republiky. V příjezdovém cestovním ruchu je chápána spotřeba jako celkový objem prostředků vydaných na cestovní ruch nerezidentů, které plynou do nerezidentem navštívené země.

3.1.10 Domácí cestovní ruch

Jedná se o cestovní ruch provozovaný na území své domácí země rezidentem.

3.1.11 Výjezdový cestovní ruch

Tento druh cestovního ruchu zahrnuje pobyt a návštěvu rezidentů mimo území domácí země. Jejich spotřeba je chápána jako spotřeba rezidentských návštěvníků mimo ekonomické území vlastní země.

3.1.12 Vnitřní cestovní ruch

Cestovní ruch rezidentů i nerezidentů provozovaný na území České republiky jejichž spotřeba je vyjádřena celkovým objemem financí utracených za cestovní ruch v národním hospodářství.

³ Český statistický úřad. Základní pojmy a definice. [online]. (PDF). Copyright ©2021 Český statistický úřad. [cit. 2021-10-05]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20557193/921108m.pdf/b6571837-6a2e-4138-912c-59da6de43de4?version=1.0>

3.1.13 Činnosti v cestovním ruchu

Charakteristická činnost

- charakteristickými činnostmi se myslí především činnosti výrobní, jejichž produkce je typická pro cestovní ruch a jež by při nepřítomnosti návštěvníků zanikly nebo by se jejich spotřeba výrazně snížila, jsou tedy na cestovním ruchu závislé.

Činnost související s cestovním ruchem

- Jedná se o typické činnosti, u kterých v případě nepřítomnosti návštěvníků dojde k omezení produkce, přičemž mohou být odlišné pro jednotlivé země.

Nespecifické činnosti

Jedná se o zbytkovou kategorii, avšak z hlediska cestovního ruchu nehraje žádnou významnou roli.⁴

3.2 Historie cestovního ruchu

Prvopočátky cestovního ruchu sahají hluboko do historie z důvodu neustálého cestování. Nejčastějším motivem bylo obstarávání potravy, obchod, později se přidaly také objevitelské cesty, vojenské výpravy nebo náboženské cesty.

Za nejstarší cestovatele jsou považováni staří Egyptané, Řekové a Římané. Tyto národy pro své cesty využívaly organizátorů cest. Rovněž byli využíváni jako průvodci, tlumočníci, místní obyvatelé jako znalci místních poměrů.

Mezi první historicky dokázané popisy cest jsou považovány cestopisy dějepisce Herodeta ze starého Řecka popisující země v oblasti Středozemního moře a jejich pamětihodnosti, morálku, způsob života, ubytovací zařízení atd.

Z dob starověkého Říma se zachoval informátor „Itinerarium“, obsahující, kromě soupisu tehdejších suchozemských a vodních cest, také předpokládanou výši cestovních výdajů.

Nejznámější cestovatelský dokument byl do češtiny přeložen pod názvem „Milion“ a jeho autorem je slavný cestovatel Marco Polo.

Moderní podoba cestovního ruchu se začíná vyvíjet zhruba od druhé poloviny 19. století. Jedním z důvodů byl především rozmach průmyslu a rostoucí hospodářský vývoj. Tyto důvody přispěly k nárůstu volného času a zvýšení životní úrovně obyvatelstva. Rovněž se

⁴ Český statistický úřad. Základní pojmy a definice. [online]. (PDF). Copyright ©2021 Český statistický úřad. [cit. 2021-10-05]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20557193/921108m.pdf/b6571837-6a2e-4138-912c-59da6de43de4?version=1.0>

začíná rozvíjet technická stránka cestovního ruchu, dochází k budování ubytovacích a stravovacích zařízení, dopravních, sportovních zařízení. Tento rozmach se odehrává především v rekreačních lázeňských střediscích.

Za začátek novodobého cestovního ruchu je považován rok 1841. V tomto roce zorganizoval Thomas Cook hromadný turistický výlet vlakem s pěti sty sedmdesáti účastníky u příležitosti otevření železniční tratě z Derby do Rugby v Anglii. Thomas Cook je rovněž považován za zakladatele první moderní Cestovní kanceláře, organizoval různé zájezdy k příležitosti první mezinárodní průmyslové výstavy v Londýně nebo Světové výstavy v Paříži. Díky založení filiálek se mu podařilo rozšířit svou činnost i na ostatní kontinenty.

Další výraznou osobností v tomto období je Karl Baedeker, který výrazně přispěl k vydání prvních knižních průvodců se všemi potřebnými informacemi jako např. mapkami, trasami nebo údaji o historických a kulturních pamětihodnostech.⁵

3.2.1 Cestovní ruch mezi světovými válkami

Během 1. světové války probíhalo cestování bez významnějších omezení ze strany států, avšak později dochází u řady zemí k zprůsnění pravidel, a to zejména v oblasti celní, vízové a pasové. Tato opatření omezila mezinárodní vztahy v oblasti cestovního ruchu. Další oslabení poptávky přišlo díky světové hospodářské krizi ve 30. letech 20. stol. K dalšímu omezení došlo s vypuknutím 2. světové války.

60. léta 20. století

V tomto období dochází k dalšímu rozvoji cestovního ruchu. Hojně jsou zakládány hotelové společnosti a řetězce. Cestovní ruch se v tomto období stává skutečným hospodářským odvětvím. Jedná se o nezastupitelnou složku obyvatelstva ve většině států. Cestovního ruchu se v tomto období účastní všechny vrstvy ve společnosti. Příznivým předpokladem pro cestovní ruch je technologický pokrok, zejména rozvíjející se automobilový průmysl. Později nastává velký boom letecké dopravy. Dochází k větší segmentaci do rozmanitějších forem odpovídajících nejrůznějším potřebám a motivům. Rozšiřuje se délka dovolené, a i teritoriální rozložení cestovního ruchu. V tomto období vznikají první mezinárodní organizace v cestovním ruchu se samostatnou organizační strukturou. Cestovní ruch je aktivně podporován jednotlivými státy, stává se z něj globální odvětví.

⁵ LEJSEK, Zdeněk. Cestovní ruch v historických souvislostech. *Statistika & My* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2011, **01**(6/2011), 21 [cit. 2021-10-7]. ISSN 1804-7149. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20541253/18041106.pdf/2f6337b2-a9be-4e57-a55c-5ab9b6fa7829?version=1.0>

3.2.2 Novodobý vývoj cestovního ruchu v ČR

Novodobý cestovní ruch na našem území byl podnícen především rozvojem lázeňství a trampingu začátkem 20. století. V tomto období začíná v České republice výstavba prvních velkých hotelových komplexů, dochází ke vzniku prvních cestovních agentur či k zakládání prvních dobrovolných seskupení pro cestovní ruch. Roku 1920 zahájila svou činnost v oblasti cestovního ruchu společnost Čedok, která se později stala dominantní na českém trhu. V témže roce bylo založeno dobrovolné seskupení Klubu československých turistů.

*„Po 2 světové válce pak dochází k násilné proměně zájmových cílů cestovního ruchu, k čemuž přispěla především politická opatření znesnadňující vycestování do zahraničí. Znárodněním vznikly národní podniky (např. Československé státní lázně a vřídla n.p.) nahrazující některé soukromé subjekty a začala se postupně vytvářet síť odborářských rekreačních zařízení.“*⁶

V tomto období vzniká vázaný cestovní ruch, který zapříčinil rozsáhlou výstavbu rekreačních zařízení situovaných v přírodních lokalitách např. horské oblasti nebo nově vzniklé přehrad. Fenoménem v tomto období se staly víkendové pobyty, které souvisely s rozvojem chataření a chalupaření.

Další etapa cestovního ruchu nastává po roce 1989, dochází k rozsáhlé privatizaci materiálně technické základny a vzniká konkurenční prostředí v souvisejících oborech. Dalším významným faktorem je otevření hranic a odstranění pasových a vízových povinností. Rovněž se začíná rozvíjet trh cestovních kanceláří a dochází k dynamickému růstu ukazatelů cestovního ruchu.⁷

3.3 Význam cestovního ruchu

Cestovní ruch je indikátorem životní úrovně obyvatelstva a zároveň plní společenské funkce cestovního ruchu:

- *„Podílí se na všestranném rozvoji osobnosti;*
- *Umožňuje obnovu fyzických a duševních sil – rekreačně-zdravotní;*
- *Je nástrojem preventivně léčebného působení*

⁶ LEJSEK, Zdeněk. Cestovní ruch v historických souvislostech. *Statistika & My* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2011, **01**(6/2011), 21 [cit. 2021-10-7]. ISSN 1804-7149. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20541253/18041106.pdf/2f6337b2-a9be-4e57-a55c-5ab9b6fa7829?version=1.0>

⁷ Tamtéž

- *Slouží k účelnému využití volného času;*
- *Pomáhá utvářet nový životní styl – přenosem zvyků a návyků z jiných zemí nebo oblastí;*
- *Slouží jako nástroj vzdělávání a kulturní výchovy člověka;*
- *Zahraniční cestovní ruch přispívá k vzájemnému poznání a porozumění mezi lidmi, motivuje k získávání jazykových znalostí;*
- *Vědecko-informační funkce – výměna informací, vědeckých poznatků (kongresová turistika);*
- *Ekonomická funkce – vytváří řadu pracovních příležitostí, přináší devizové prostředky do státní pokladny. „⁸*

3.3.1 Typologie cestovního ruchu

Druhy cestovního ruchu

V závislosti na zvolených kritériích může existovat celá řada druhů cestovního ruchu. Mají za cíl uspokojování konkrétních potřeb účastníka, jednotlivé formy cestovního ruchu mají zvláštní požadavky na způsob realizace a zabezpečení služeb.

A) Rekreační forma

Jedná se o nejrozšířenější formu cestovního ruchu obyvatel ČR, která obnovuje duševní a fyzické síly člověka, klade vysoký důraz na aktivní úlohu účastníka. Tento způsob se řeší jako individuální rekreace, kdy si účastník zajišťuje jednotlivé služby sám - případně přes cestovní kancelář.

Dalšími typy rekreační formy jsou například podniková rekreace – probíhající v podnikovém zařízení, dětská rekreace nebo příměstská rekreace, tento typ se realizuje především v okolí velkých měst.

B) kulturně poznávací forma

Tato forma cestovního ruchu slouží jako způsob zvyšování kulturní a odborné úrovně účastníka cestovního ruchu, účelem je návštěva architektonických památek, tradičních akcí, festivalů nebo výstav, je často spojována i s rekreační formou cestovního ruchu.

⁸ Význam cestovního ruchu. HLADKÁ, Jitka. *Technika cestovního ruchu*. 1. Praha: Grada Publishing, 1997, s. 13. ISBN 80-7169-476-2.

C) lázeňsko-léčebná forma cestovního ruchu

v této formě plní cestovní ruch několik funkcí: regenerační, zdravotní a rekreační. Podstatným předpokladem této formy je především existence vhodného prostředí, konkrétně přírodního prostředí a léčivých zdrojů.

D) sportovně turistická forma cestovního ruchu

zde je charakteristická opakovaná změna prostředí, mezi základní předpoklady patří především existence vhodného přírodního předpokladu, fyzických schopností a zájem účastníka cestovního ruchu.

Mezi druhy této formy cestovního ruchu patří: turistika, pěší, vodní, cykloturistika, mototuristika, případně vysokohorská nebo lyžařská turistika.⁹

Další formy cestovního ruchu:

- A) kongresová turistika
- B) lovecký cestovní ruch
- C) mototuristický cestovní ruch
- D) agroturistika

Členění na jednotlivé formy nereprezentuje skutečné pojetí, avšak tvoří pouze obchodní, pracovní nebo propagační označení.

V rámci rozlišení tzv. forem cestovního ruchu se vždy dává důraz na určitý prvek např. věk, způsob dopravy, motiv účasti apod.

Předpoklady cestovního ruchu

a) přírodní předpoklady

Mezi nejzákladnější přírodní předpoklady patří terén a jeho tvářnost, konkrétně rovina, pahorkatiny, dále sem patří nadmořská výška a klimatické podmínky, vegetační kryt, vodní toky a plochy, rybnatost a stav lovné zvěře, přírodní léčivé zdroje, přírodní zvláštnosti. např. step, tundra, poušť a rašeliniště, skalní útvary, propasti, vodopády, plesa, přírodní rezervace a v neposlední řadě čistota ovzduší a vod;

b) kulturně historické předpoklady – jsou nezbytné především pro uspokojování duševních potřeb:

⁹ Předpoklady cestovního ruchu., HLADKÁ, Jitka. Technika cestovního ruchu. 1. Praha: Grada Publishing, 1997, s. 13. ISBN 80-7169-476-2

- architektonické památky – např. hrady, zámky, zříceniny, památkové rezervace, městská architektura, historické stavby, památníky apod.
 - lidové umění – lidová umělecká výroba, lidová architektura, lidová kultura (kroje, tance, zpěv, zvuky apod.)
 - tradiční akce – např. symbióza, filmové, divadelní, hudební festivaly, sportovní akce, výstavy, veletrhy apod.
 - významná místa – např. rodiště nebo působiště významných osobností, historická bojiště apod.
- c) materiálně – technické předpoklady
- dopravní zařízení,
 - ubytovací zařízení,
 - stravovací zařízení,
 - zařízení sportovně rekreační – FIT centra, tělocvičny, sjezdovky apod.
 - maloobchodní zařízení,
 - kulturní zařízení – divadla, kina, kluby, knihovny apod.
 - zařízení pro služby – opravny, čistírny, půjčovny, kadeřnictví apod.
 - zařízení pro veřejné služby - např. vodovody, kanalizace, energetická síť, zdravotnická a hygienická zařízení, horská služba apod.
 - zařízení zprostředkovatelská,
 - speciální zařízení – např. směnárny, hraniční přechody,
- d) ekonomické a organizační předpoklady
- Cestovní ruch vyžaduje součinnost mnoha odvětví, jelikož tato skutečnost klade značné nároky na věcnou, časovou a místní koordinaci, a to především služeb a dopravy, veřejného stravování, obchodu, kulturních zařízení, služeb překladatelských, tlumočnických, informačních a dalších odvětví.
 - To znamená řešit také problémy sezonního charakteru cestovního ruchu.
- e) Personální předpoklady
- Kádr lidí kolem cestovního ruchu – pracovníci cestovních kanceláří, průvodci, pracovníci hradů a zámků apod.¹⁰

¹⁰ Předpoklady cestovního ruchu., HLADKÁ, Jitka. Technika cestovního ruchu. 1. Praha: Grada Publishing, 1997, s. 13. ISBN 80-7169-476-2

3.4 Rajonizace cestovního ruchu

3.4.1 Rajonizace 1980

Začátkem šedesátých let došlo k rozvoji cestovního ruchu v tehdejším Československu. Díky těmto důvodům byla v roce 1962 určena rajonizace oblastí cestovního ruchu, která byla novelizována v letech 1979–1980. Poslední novelizace provedlo Ministerstvo pro místní rozvoj v roce 2018.

Úkoly rajonizace:

- 1) Určení oblastí cestovního ruchu,
- 2) Funkční a významové vymezení oblastí cestovního ruchu,
- 3) Směrné kapacity oblastí cestovního ruchu,
- 4) Vymezení pořadí komplexního budování a výstavby oblastí,
- 5) Určení území, které bylo mimo oblasti cestovního ruchu
- 6) Vymezení oblastí, sloužící pro krátkodobou rekreaci obyvatelstva městských a průmyslových aglomerací

Při stanovování jednotlivých oblastí cestovního ruchu bylo použito jednotných posuzovacích hledisek.

V rámci klasifikace byly podmínky cestovního ruchu rozčleněny do pěti hlavních skupin:

- a) Přírodní podmínky
- b) Podmínky vytvořené člověkem
- c) Vybavenost,
- d) Doprava
- e) Negativní vlivy

Souhrnem těchto podmínek lze charakterizovat jednotlivé oblasti, které jsou hlavní pro určení funkční naplně z hlediska cestovního ruchu. Oblasti cestovního ruchu nepokrývají celé území státu, ale jen ty části, které mají pro rozvoj cestovního ruchu vhodné podmínky. Z těchto důvodů do oblastí cestovního ruchu nebyly zahrnuty územní celky s intenzivní zemědělskou a průmyslovou výrobou, zastavěná plocha obcí a měst. Hranice oblastí cestovního ruchu se z tohoto důvodu nekryjí s hranicemi měst, obcí, okresů a krajů.¹¹

¹¹ Rajonizace., Jitka Hladká. Technika cestovního ruchu. Praha: Grada, 1997, 21–25. ISBN 80-7169-476-2.

Členění oblastí cestovního ruchu

Jedná se o uzemní celek, který vykazuje společné charakteristické vlastnosti a předpoklady vhodné pro cestovní ruch a výrazně se odlišuje od ostatních území.

Všechny oblasti cestovního ruchu musí splňovat tři základní podmínky:

- a) Nejvhodnější přírodní a uměle vytvořené podmínky v takové kvalitě a kvantitě tak, aby byly obecně přitažlivé a prospěšné pro lidské zdraví;
- b) Vybavenost ubytovacími, stravovacími a sportovně rekreačními zařízeními v příslušném množství a v náležité úrovni;
- c) Komunikační dostupnost, která umožňuje přístup do oblasti a pobyt uvnitř jejich hranic¹²

Díky těmto podmínkám bylo území naší republiky rozděleno do čtyřiceti sedmi oblastí. Jsou jimi:

- 1) Krušnohoří,
- 2) Západočeské lázně,
- 3) České Švýcarsko,
- 4) České středohoří,
- 5) Lužické hory,
- 6) Doksy a okolí,
- 7) Frýdlantsko,
- 8) Jizerské hory,
- 9) Turnovsko,
- 10) Krkonoše,
- 11) Podkrkonoší,
- 12) Broumovsko,
- 13) Mělnicko,
- 14) Staroboleslavsko,
- 15) Džbán,
- 16) Jesenicko,
- 17) Stříbrsko,
- 18) Český les,

¹² Rajonizace., Jitka Hladká. Technika cestovního ruchu. Praha: Grada, 1997, 21–25. ISBN 80-7169-476-2.

- 19) Chodsko,
- 20) Přešticko,
- 21) Blatensko,
- 22) Pošumaví,
- 23) Šumava,
- 24) horní Vltava,
- 25) Kaplicko,
- 26) Jihočeské rybníky,
- 27) Střední Vltava,
- 28) Brdy,
- 29) dolní Berounka,
- 30) Křivoklátsko,
- 31) dolní Vltava,
- 32) Tábořsko,
- 33) Posázaví,
- 34) Železné hory,
- 35) Českomoravská vrchovina,
- 36) Povodí Orlice,
- 37) Orlické hory,
- 38) Jeseníky,
- 39) Drahanská vrchovina,
- 40) Moravský kras,
- 41) Podhorácko,
- 42) Podyjí,
- 43) Pavlovské vrchy,
- 44) Chřiby,
- 45) Slovácko,
- 46) Valašsko,
- 47) Beskydy.

Oblasti v rámci cestovního ruchu, můžeme dále rozdělit na menší územní celky:

Podoblast – územní organický celek, který přímo navazuje na komunikační tahy.

Krajinný celek – společné geomorfologické území.

Rekreační oblast – geograficky lokalizované území menšího charakteru, které má příznivé podmínky určitého stupně obytné hodnoty, území je nějakým způsobem přístupné a přitažlivé pro pravidelnou nebo občasnou návštěvnost.

Lokalita – místo, které je v rámci rekreačního prostoru hodící se pro výstavbu zařízení pro cestovní ruch.

Staveniště – nejmenší území, případně plošná jednotka, kde dochází ke stavební činnosti.

Funkce oblastí:

Vymezené oblasti mají různé předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu a pro realizaci různých funkcí (cílů) při uspokojování všech potřeb obyvatelstva v rámci cestovního ruchu.

V rámci tohoto členění můžeme oblasti rozlišit:

- a) *„Hlavní funkce oblastí, k jejichž realizaci je daná oblast v rozhodující míře určena pro své eventuálně ostatní podmínky (dopravní, kapacitní apod.)*
- b) *Vedlejší funkce oblastí, které nepředstavují hlavní směr působení oblastí při realizaci cestovního ruchu.“¹³*

Funkční dělení oblastí cestovního ruchu:

- a) oblasti mimořádného významu z pohledu léčebného
- b) oblasti určené pro letní a zimní rekreace,
- c) oblasti určené pro různé sporty,
- d) oblasti určené pro rybolov nebo lov zvěře.¹⁴

Další členění je dle vybavenosti oblastí do čtyř kategorií:

První kategorie: Zahrnuje oblasti s nejkvalitnějšími podmínkami a jejichž funkce dokáže rozvíjet cestovní ruch např. Krkonoše, západočeské lázně, Šumava, Jeseníky, Valašsko.

Druhá kategorie: Oblasti s kvalitním předpokladem pro rozvoj cestovního ruchu. Jedná se o kvality převážně celostátního významu a jen částečně je lze uplatnit v rozvoji zahraničního cestovního ruchu, např. Českomoravská vrchovina, Jizerské hory, Beskydy, Orlické hory, jihočeské rybníky atd.

¹³ Rajonizace., Jitka Hladká. Technika cestovního ruchu. Praha: Grada, 1997, 21–25. ISBN 80-7169-476-2.

¹⁴ Rajonizace., Jitka Hladká. Technika cestovního ruchu. Praha: Grada, 1997, 21–25. ISBN 80-7169-476-2.

Třetí kategorie: Oblasti s kvalitním a vhodným předpokladem pro cestovní ruch, avšak mají omezené možnosti jejich využití. Jedná se o sloučení významu krajského a celostátního, výjimečně i mezinárodního. Např. Pošumaví, Podkrkonoší, Podhorácko, Beskydy, Křivoklátsko ...

Čtvrtá kategorie:

Zde převažuje především krajský a místní význam, např. Pavlovské vrchy, Dražanská vysočina, Železné hory atd.¹⁵

3.5 Rajonizace 2018

Ministerstvo pro místní rozvoj při přípravě územně analytických podkladů aktualizovalo mapové podklady, které vymezují rajonizaci cestovního ruchu, výstupem této aktualizace je vytvoření 3 zcela nových map.

1) Klasifikace krajiny z hlediska předpokladů cestovního ruchu

Rajonizace se skládá z kombinace geografického a územně-plánovacího přístupu. Jedná se o funkčně-prostorové využití daného území a jeho následná klasifikace vhodnosti pro pobytový cestovní ruch a rekreaci.

2) Funkčně-prostorová typologie středisek cestovního ruchu

V rámci jednotné metodiky došlo k vymezení celkem 411 středisek cestovního ruchu, které mají regionální význam. U těchto středisek došlo k vymezení dominantního, nebo doplňkového zaměření nosného typu v cestovním ruchu.

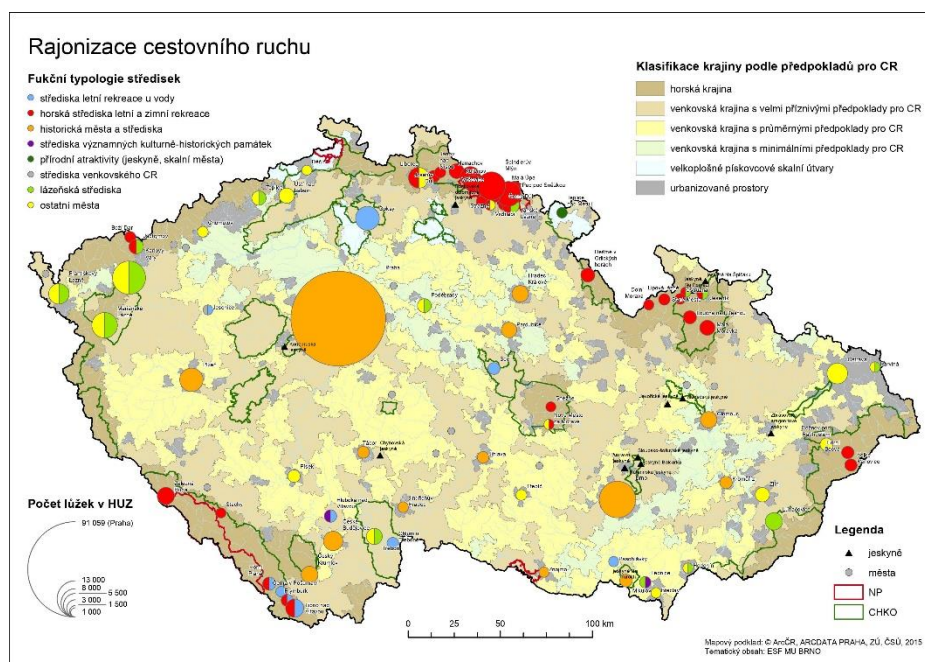
3) Rajonizace cestovního ruchu

V rámci této klasifikace došlo k vyústění a syntéze analytických informací, konstrukce se zakládá na selekci nosných prvků z předešlých klasifikací a na základě toho byl vytvořen mapový podklad, který je umístěn níže pod tímto textem.¹⁶

¹⁵ Rajonizace., Jitka Hladká. Technika cestovního ruchu. Praha: Grada, 1997, 21–25. ISBN 80-7169-476-2.

¹⁶ Ministerstvo pro místní rozvoj ČR - MMR aktualizovalo rajonizaci cestovního ruchu. [online]. Copyright ©2021 Ministerstvo pro místní rozvoj. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/novinky/mmr-aktualizovalo-rajonizaci-cestovniho-ruchu>

Obrázek 1 Rajonizace cestovního ruchu

Zdroj: MMR, 2018

3.6 Služby v cestovním ruchu

Služba cestovního ruchu-jedná se o činnosti, jejichž vstupem je užitečný efekt, a to buď individuální nebo společenský.

Významnost služeb v cestovním ruchu při pobytu mimo místo svého trvalého pobytu roste z toho důvodu, protože kromě každodenních potřeb (bydlení, hygiena, jídlo) chce účastník uspokojit i své další potřeby podmíněné rekreačními aktivitami (např. lyžování, plavání apod.).

Díky vzrůstající životní úrovni se zvyšuje podíl výdajů za služby obecně – rovněž i za cestovní ruch. Tyto výdaje jsou závislé nejen na vývoji příjmů, ale především i na sociální struktuře obyvatelstva (vzdělání, město – venkov, životní styl – zejména rozsah a způsob trávení volného času atd).

„Pro některé vrstvy obyvatelstva je důležité tzv. substituce služeb – tj. zastupitelnost, náhrada drahé služby službou levnější. Substituční efekt je třeba sledovat, neboť může způsobit výrazné strukturální změny. „¹⁷

¹⁷ Přehled služeb v cestovním ruchu. HLADKÁ, Jitka. Technika cestovního ruchu. Praha: Grada, 1997, s. 27. ISBN 80-7169-476-2.

Pro cestovní ruch je obecně velmi důležitá komplementarita služeb, což představuje spotřebu jedné služby, která vyvolá spotřebu služby další. Účastníci cestovních služeb tyto služby čerpají ve svém volném čase, nebo mimo své trvalé bydliště

V odborné literatuře, lze jednotlivé služby odlišit od hmotných výrobků označované jako 4I, toto označení vychází z anglických vlastností a jejich začátečních písmen.

- *„Intangibility (nehmotnost) – služby nemají tvar, chuť, barvu ani obal, i když jsou často spojovány s hmotnými prvky (letadlo), vlastní podstata (doprava) zůstává nehmotná,*
- *Inconsistency (nestálost) – realizace a kvalita služby jsou velice subjektivní, závisí na konkrétních lidech, na jejich momentální situaci (dispozice, či naopak indispozice)*
- *Inseparability (neoddělitelnost) – služba je neoddělitelně spjatá s místem, časem a osobou, která ji zajišťuje,*
- *Inventoriness (neskladovatelnost) – služby nemohou být skladovány, nedají se odložit (odlet letadla), zákazník čeká na službu, nikoliv na službu na zákazníka.“¹⁸*

Zákazník nemůže tyto služby vlastnit, lze je pouze využít, včetně jejich výhod například při cestě na dovolenou zákazník využívá leteckou dopravu, avšak nestává se majitelem dopravního prostředku, nýbrž pouze jeho uživatelem.

3.6.1.1.1 Činitelé, které ovlivňují účast na cestovním ruchu

1. Rozvoj výroby, který způsobuje zvyšování životní úrovně a změny v životním stylu.
2. Urbanizace – proces koncentrace obyvatelstva do města → stálé zhoršování životního prostředí
3. Zvyšování počtu obyvatelstva → potenciální účastníci cestovního ruchu
4. Rostoucí vzdělanost, touha poznávat nové věci, lidí atd.
5. Druh povolání, charakter zaměstnání
6. Ekonomické faktory – výška příjmů, vlastnictví osobního automobilu nebo objektů určených k rekreaci.

¹⁸ Služby pro cestovní ruch. FORET, Miroslav a Věra FORETOVÁ. Jak rozvíjet místní cestovní ruch. První vydání. Praha: Grada, 2001, s. 20. Manažer. ISBN 80-247-0207-X.

7. Ekologické faktory (stupeň urbanizace, druh bydlení, bydlení v centru nebo na okraji, rekreační možnosti, kvalita ovzduší atd.)
8. Fond volného času.
9. Další faktory – zájmy a záliby, charakteristické vlastnosti, psychický nebo zdravotní stav účastníka cestovního ruchu.
10. Nabídka – celkový rozsah, stupeň poskytovaných služeb, dosažitelnost míst v cestovním ruchu.

3.6.2 Dělení služeb v cestovním ruchu

Služby poskytované v cestovním ruchu lze rozdělit podle nejrůznějších hledisek např. na:

a) Základní

- Zajištění přesunu účastníků cestovního ruchu z místa trvalého pobytu do rekreačního prostoru a zpět a služby spojené s pobytem v rekreačním prostoru.
 - ubytovací,
 - stravovací,
 - dopravní.¹⁹

Ubytovací služby:

Dle odhadu světové turistické organizace OSN vzroste každoročně ubytovací kapacita asi o 2,5 %. Jednotlivá míra obsazenosti se mění, avšak průměrně činí asi 65 % v běžném roce. Přesto velká zahraniční města zaznamenávají míru obsazenosti vyšší. Patří sem Londýn, Peking, New York, San Francisco, Havaj, Karibik nebo Las Vegas.

V rámci Evropy a Severní Ameriky jsou koncentrovány největší světové hotelové kapacity. V Evropě se nachází 44,7 % světových ubytovacích kapacit a ve Spojených státech amerických je to asi 27 %, toto dohromady představuje 71 %, v rámci Asie a Tichomoří je to 13,9 %, v Africe 3,1 % a střední východ představuje 1,5 % z celosvětové ubytovací kapacity. Největší růst ubytovacích kapacit je v asijsko-tichomořské oblasti.

Ubytovací služby jsou základní podmínkou v rámci rozvoje cestovního ruchu, lze je charakterizovat jako službu, která umožňuje přechodné ubytování mimo místo svého trvalého bydliště.²⁰

¹⁹ Přehled služeb v cestovním ruchu. HLADKÁ, Jitka. Technika cestovního ruchu. Praha: Grada, 1997, s. 27-28. ISBN 80-7169-476-2.

²⁰ Ubytovací služby. INDROVÁ, Jarmila a kol. Cestovní ruch: (základy). Vyd. 2., přeprac. V Praze: Oeconomica, 2009, s. 31. ISBN 978-80-245-1569-4.

„Rozvoj ubytovacích zařízení je nerozlučně spjat s politickými, hospodářskými a sociálními změnami ve společnosti, které zprostředkovaně ovlivňují pohyb obyvatelstva mimo místo trvalého bydliště a působí na vznik různých druhů ubytovacích zařízení.“²¹

3.6.2.1.1 Vývoj ubytovacích služeb

První ubytovací zařízení vznikaly díky cestování za obchodem, rozvojem dopravníkové dopravy, pošty a později železnice, jako první ubytovací zařízení jsou považovány hostince, které jsou považovány za předchůdce hotelů.

Na přelomu 18. a 19. století se poprvé začínají objevovat, jako samostatná ubytovací zařízení sloužící pro ubytování cestujících, hotely. Tento název je převzat z francouzštiny.

Další rozšíření ubytovacích kapacit probíhá ke konci 19. století a je spojeno s rozvojem cyklistiky a automobilismu. V tomto období dochází ke vzniku seznamu hotelů sloužících pro potřeby jednotlivých sportovních klubů. Toto je považováno za základ pozdější hotelové klasifikace.

V rámci Evropy dochází k rozvoji hotelnictví především v zemích s příznivými podmínkami pro obchod a cestovní ruch, jednalo se zejména o země jako je Francie, Velká Británie a později rovněž v Německu a Švýcarsku. Rozvoj hotelnictví v tomto období je zaznamenán i mimo Evropu, konkrétně v severní Americe ve Spojených státech.

Na přelomu 19. a 20. století dochází ke vzniku luxusních hotelů a dochází k prvnímu sdružování hotelů do hotelových podniků. Tato koncentrace v hotelové podniky dosáhla vrcholu po II. světové válce a pokračuje až do současnosti, kdy je pro ni charakteristický mezinárodní aspekt.

V současné době je hotelnictví nedílnou součástí cestovního ruchu, jeho předmětem je především výstavba, řízení a organizace hotelů i velkých hotelových řetězců, zabezpečování jejich provozu a poskytování hotelových služeb.

Rozvoj a vývoj hotelnictví na území dnešní ČR

Vývoj na našem území lze charakterizovat tak, že sledoval obecný evropský vývoj a jeho tendence, je spojen především s rozvojem obchodu, dostavníků, cyklistiky, železnice, lázeňství a celkovým hospodářským rozvojem země.

„Do roku 1990 byly u nás největší hotely sloužící především zahraničnímu cestovnímu ruchu provozovány podnikem Interhotely, který patřil pod GŘ ČEDOK.“

²¹ Ubytovací služby. INDROVÁ, Jarmila a kol. Cestovní ruch: (základy). Vyd. 2., přeprac. V Praze: Oeconomica, 2009, s. 31. ISBN 978-80-245-1569-4.

*Čedok byl přímo řízen ministerstvem obchodu. Podniky Interhotely zahrnovaly při svém zřízení 10 územně členěných jednotek, z toho sedm v České republice a tři na Slovensku.*²²

V České republice to byly:

- 1) Interhotel Praha
- 2) Interhotel Karlovy Vary
- 3) Interhotel České Budějovice
- 4) Interhotel Liberec
- 5) Interhotel Krkonoše (sídlo ve Vrchlabí)
- 6) Interhotel Brno
- 7) Interhotel Ostrava

Na Slovensku:

- 8) Interhotel Bratislava
- 9) Interhotel Ružomberok
- 10) Interhotel Tatry, se sídlem ve Starém Smokovci

Slovenské interhotely se v osamostatnily v roce 1989 a následně o rok později došlo k osamostatnění i zbývajících interhotelů v České republice, došlo k transformaci na samostatné státní podniky. V porovnání s tehdejšími světovým trendem koncentrace hotelů do hotelových společností můžeme říct, že u nás byl trend zcela opačný.

V období po roce 1989 dochází k snížení počtu ubytovacích zařízení, a to i včetně snížení počtu lůžek, důvodem je především, že dochází k privatizaci a restituci bývalých státních podniků, dále dochází k modernizaci materiálně-technické základny.

Díky modernizacím a rekonstrukcím dochází k jednoznačnému zkvalitnění služeb, především dochází ke snížení počtu ubytovacích zařízení i počtu lůžek bez vlastního WC a sprchy. Pokles ubytovacích zařízení a lůžek, který začal po roce 1989 pokračuje až do roku 1993, nejhlubší pokles je zaznamenáván především v letech 1992–1993.

Od roku 1994 dochází ke zcela opačné tendenci a začíná opět narůstat, jak počet ubytovacích zařízení tak i počet lůžek, za příčinu tohoto trendu je považováno především otevírání nových zařízení, ale také zpřísňující se metodika statistického sledování.²³

Vývoj kapacit hromadných ubytovacích zařízení je možné sledovat je možné sledovat v následující tabulce.

²² Ubytovací služby. INDROVÁ, Jarmila a kol. Cestovní ruch: (základy). Vyd. 2., přeprac. V Praze: Oeconomica, 2009, s. 32. ISBN 978-80-245-1569-4.

²³ Tamtéž

Tabulka 1 Vývoj kapacit hromadných ubytovacích zařízení v ČR v letech 2012–2020

Rok	Počet zařízení	Počet pokojů	Počet lůžek	Počet míst pro stany a karavany
2012	10 057	217 188	560 401	50 282
2013	9 970	215 048	554 523	49 638
2014	9 013	202 482	519 909	50 837
2015	9 163	206 258	592 250	48 585
2016	9 168	207 309	533 507	48 719
2017	9 007	204 756	525 536	49 725
2018	9 426	210 415	527 603	53 746
2019	9 383	210 496	539 685	53 772
2020	10 699	228 431	592 314	53 530

Zdroj: Vlastní zpracování, ČSU (2021)

Z údajů uvedených v tabulce můžeme říci, že od roku 2012 došlo k poklesu kapacit ubytovacích zařízení v České republice. Opětovný nárůst všech kapacit lze určit od roku 2018. Pro rok 2021 můžeme odhadnout, že začnou klesat kapacity jednotlivých ubytovacích zařízení, důvodem je celosvětová pandemie Covid-19, která velice významně postihla oblast cestovního ruchu.

3.6.2.1.2 Členění ubytovacích zařízení

V rámci rozvoje cestovního ruchu dochází k diferenciaci různých druhů ubytovacích zařízení, lze je rozčlenit podle několika kritérií:

Podle velikosti:

- Malá - 5-100 pokojů
- Střední - 101–250 pokojů
- Velká - 251 pokojů a výše

Podle doby provozu

- Celoroční
- Sezónní

Podle umístění

- Městská zařízení
- Lázeňská zařízení
- Horská zařízení apod.

Další rozčlenění:

Podle převažující klientely

- Pro obchodníky
- Rodiny s dětmi
- Sportovce
- Zařízení specializující se na kongresovou turistiku
- Atd.

Podle druhu zařízení a jeho funkce při uspokojování potřeb cestující veřejnosti

- Hotel
- Hotel garní
- Motel
- Botel
- Penzión
- Turistická ubytovna
- Chatová osada
- Kemp

Všechna tato výše zmíněná hlediska ovlivňují úroveň poskytovaných služeb a především vybavenost ubytovacích zařízení.

Kategorizace a klasifikace ubytovacích zařízení

Kategorizace – rozdělení podle druhu na kategorie ubytovacích zařízení.

Klasifikace - „je zařazení jednotlivých ubytovacích kategorií podle vybavení, úrovně a rozsahu poskytovaných služeb do tříd. Cílem je jakákoliv klasifikace zachování určitého standardu při výstavbě a zřizování ubytovacích zařízení a dodržování příslušné kvality poskytovaných služeb“.²⁴

²⁴ INDROVÁ Jarmila. Členění ubytovacích zařízení ... INDROVÁ, Jarmila a kol. Cestovní ruch: (základy). Vyd. 2., přeprac. V Praze: Oeconomica, 2009, s. 36. ISBN 978-80-245-1569-4.

Kategorie – slouží k určení druhu ubytovacího zařízení

Třída – „vyjadřuje úroveň poskytovaných služeb projevující se jak ve vybavení, tak i ve vlastní kvalitě a rozsahu poskytovaných služeb. Třída ubytovacího zařízení se ve většině zemí označují pomocí hvězdiček, někde se však můžeme setkat i s jiným značením, např. v Anglii s korunkami, klíči, případně slovním označením.“²⁵

V České republice se podle platné legislativy označují ubytovací zařízení následovně:

- * Tourist
- ** Economy
- *** Standard
- **** First Class
- ***** Luxury

Definice kategorií ubytovacích zařízení

„Hotel je ubytovací zařízení s nejméně 10 pokoji pro hosty vybavené pro poskytování přechodného ubytování a služeb s tím spojených (zejména stravovací). Člení se do pěti tříd. Hotel garni má vybavení jen pro omezený rozsah stravování (nejméně snídaně) a člení se do čtyř tříd.“²⁶

„Penzion je ubytovací zařízení s nejméně 5 a maximálně 20 pokoji pro hosty, s omezeným rozsahem společenských a doplňkových služeb a člení se do čtyř tříd. Omezené služby stravování spočívají v absenci restaurace. Penzion však musí disponovat minimálně místností pro stravování, která zároveň může sloužit k dennímu odpočinku hostů.“

„Botel je ubytovací zařízení umístěné v trvale zakotvené osobní lodi. Botel se zařazuje nejvýše do čtyř hvězdiček. Na botel se vztahují všechny požadavky a kritéria jako na hotely příslušné třídy * až **** kromě: a) u botelu není možné do obytné části kajuty (pokoje) umístit ještě příležitostné lůžko; b) minimální rozměry lůžka včetně matrace v botelu činí 85×195 cm; c) minimální obytné plochy podle tříd“²⁷

²⁵ INDROVÁ Jarmila. Členění ubytovacích zařízení ... INDROVÁ, Jarmila a kol. Cestovní ruch: (základy). Vyd. 2., přeprac. V Praze: Oeconomica, 2009, s. 36. ISBN 978-80-245-1569-4.

²⁶ Ministerstvo pro místní rozvoj. OFICIÁLNÍ JEDNOTNÁ KLASIFIKACE, UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ ČESKÉ REPUBLIKY [online].(PDF). [cit. 2021-10-19]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/d2e0a220-2540-4d5b-a0e0-798762e1a82c/oficialni-jednotna-klasifikace-cr-2010-2012.pdf>

²⁷ Ministerstvo pro místní rozvoj. OFICIÁLNÍ JEDNOTNÁ KLASIFIKACE, UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ ČESKÉ REPUBLIKY [online].(PDF). [cit. 2021-10-19]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/d2e0a220-2540-4d5b-a0e0-798762e1a82c/oficialni-jednotna-klasifikace-cr-2010-2012.pdf>

Specifická hotelová zařízení:

- Lázeňský / Spa hotel
- Wellness hotel
- Resort / Golf resort hotel

„Lázeňský / Spa Hotel - Ubytovací zařízení, které se nachází v místě se statutem lázeňského místa dle Zákona č. 164/2001 Sb. (lázeňský zákon) v aktuálním znění, které splňuje veškeré požadavky pro kategorii hotel, a které zajišťuje zároveň lázeňskou péči dle § 33 zák. č. 48/1997 Sb. Lázeňský hotel garni Ubytovací zařízení, které se nachází v místě se statutem lázeňského místa dle Zákona č. 164/2001 Sb. (lázeňský zákon) v aktuálním znění, které splňuje veškeré požadavky pro kategorii hotel garni, a které zajišťuje zároveň lázeňskou péči dle § 33 zák. č. 48/1997 Sb.“²⁸

„Wellness Hotel Ubytovací zařízení, které splňuje veškeré požadavky pro kategorii Hotel 3–5* a zároveň poskytuje služby wellness, přičemž bude současně certifikováno podle výstupů z projektu MMR „Zavádění národních standardů kvality ve vybraných sektorech cestovního ruchu“.²⁹*

„Resort / Golf Resort Ubytovací zařízení, které splňuje požadavky pro kategorii Hotel 3–5*, jedná se o uzavřený soubor objektů, kde může být restaurace a recepce mimo ubytovací část. Zařízení poskytuje společensko-kulturní a sportovní vyžití. Do třídy 4* může mít recepce omezený provoz na minimálně 18 hodin. Golf Resort musí, kromě výše uvedeného, být vybaven minimálně devítijamkovým normovaným hřištěm dle parametrů ČGF (České golfové federace.*

Depandance je vedlejší budova ubytovacího zařízení bez vlastní recepce, organizačně související s hlavním ubytovacím zařízením, které pro depandance zajišťuje plný rozsah služeb odpovídající příslušné kategorii a třídě a není vzdáleno více než 500 m.

Ostatní ubytovací zařízení kemp (tábořiště), chatová osada, turistická ubytovna.“³⁰

Výše vypsané charakteristiky ubytovacích zařízení jsou typické pro Českou republiku, jelikož v současné době neexistuje jednotná klasifikace ubytovacích zařízení, která by byla platná ve všech zemích světa. Z těchto důvodů si každá země vytváří svou vlastní klasifikaci i jednotlivé kategorie.

²⁸ Ministerstvo pro místní rozvoj. *OFICIÁLNÍ JEDNOTNÁ KLASIFIKACE, UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online].(PDF) [cit. 2021-10-19]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/d2e0a220-2540-4d5b-a0e0-798762e1a82c/oficialni-jednotna-klasifikace-cr-2010-2012.pdf>

²⁹ Tamtéž

³⁰ Tamtéž

b) Doplnkové

- Souvisí s využíváním atraktivit, vlastností, které jsou charakteristické pro konkrétní rekreační prostor.

Druhy doplňkových služeb:

- obchodní,
- sportovně-rekreační,
- společensko-kulturní,
- lázeňsko-léčebné,
- směnářské,
- komunální,
- zprostředkovatelské,
- horská služba.

Služby obchodu:

Předpokladem je komplexní uspokojování potřeb, které vyplývají z účasti na cestovním ruchu. Maloobchodní síť slouží k zabezpečení nabídky zboží, které je vyžadováno účastníky cestovního ruchu. Avšak rovněž se jedná i o sortiment specializovaný a luxusní. Služby obchodu lze charakterizovat ve dvou základních formách:

- poskytování služeb a prodej spotřebního zboží, nejdůležitější je rozmístění provozních jednotek.
- zavedení doplňkových forem prodeje např. stánky, kiosky, pochůzkový prodej. Cestovní ruch má vliv na provoz prodejen – konkrétně jejich prodejní dobu a sortiment.³¹

Sportovně rekreační služby:

Umožňují účastníkům v cestovním ruchu využívání přírodních a uměle vytvořených předpokladů pro rozvoj sportu, rekreace a turistiky. Sportovní a rekreační služby jsou dále rozděleny do tří skupin:

1. univerzální charakter – služby, které nejsou přímo vázány na přírodní předpoklady, např. hřiště, fitcentra, tělocvičny apod.
2. služby podmíněné přírodními podmínkami, jedná se především o zařízení pro vodní turistiku, sjezdovky atd.

³¹ Přehled služeb v cestovním ruchu. HLADKÁ, Jitka. Technika cestovního ruchu. Praha: Grada, 1997, s. 28-31. ISBN 80-7169-476-2

3. služby, které jsou specializované – např. pro mototuristiku, vysokohorskou turistiku, jízdu na koni, rybolov nebo lov zvěře atd.

Služby společensko-kulturní:

Tento druh služeb slouží k uspokojování společenských a kulturních potřeb účastníků v cestovním ruchu, jsou poskytovány společensko-zábavními a osvětovými zařízeními. Tyto služby mohou v některých případech sloužit k účasti na cestovním ruchu např. prohlídky galerií, muzeí nebo návštěva divadelních představení či festivalů. Poptávka po těchto službách je rovněž ovlivňována do značné míry i délkou pobytu účastníka cestovního ruchu.

Služby lázeňsko-léčebné

Jedná se o komplex činností související s lázeňskou léčbou a pobytem v lázních. Služba je tvořena základními lázeňskými službami – lékařské prohlídky, léčebné, stravovací a společensko-kulturní kúry, rovněž jsou doplněny o další služby, které jsou lázeňským hostům poskytovány – léčebná kosmetika, manikúra, pedikúra, dále sem patří prodej obchodního zboží např. pohlednic či upomínkových předmětů a v neposlední řadě jsou rovněž součástí směnářské služby. Základní lázeňské služby poskytují zařízení lázeňských podniků a služby doplňkové nejčastěji poskytují další dodavatelé, jejichž zařízení jsou umístěna v areálu lázeňského místa.

Služby směnářské

Tento typ služby v cestovním ruchu souvisí se zahraničním cestovním ruchem. Jedná se o činnosti, které jsou spojené s devizami, respektive s jejich nákupem a prodejem zahraničním účastníkům cestovního ruchu. V konzistenci s platnými předpisy jsou výhradně poskytovány pouze bankami a mimobankovními směnárkami.

Služby komunální

Představují souhrn nejrůznějších služeb, které přispívají k úspěšné realizaci cestovního ruchu. Patří sem především osobní a věcné služby související s péčí o účastníky cestovního ruchu, zabezpečují opravy a půjčování sportovních potřeb a spotřebního zboží. Patří sem i veřejně prospěšné služby, mezi které patří např. úprava sadů, parků a veřejného prostranství, údržba ulic, odvoz odpadů, údržba veřejného osvětlení.³²

³² Přehled služeb v cestovním ruchu. HLADKÁ, Jitka. Technika cestovního ruchu. Praha: Grada, 1997, s. 28-31. ISBN 80-7169-476-2.

Služby zprostředkovatelské

Tento druh služeb souvisí se zprostředkováním, organizováním a zabezpečováním činností, které podmiňují a umožňují účast na cestovním ruchu. Služby jsou výsledkem činností dodavatelských podniků a organizací, tyto služby jsou zajišťovány především cestovními kanceláři, případně i dalšími subjekty.

Horská služba

Služba je určena a poskytována především návštěvníkům horských, a především vysokohorských středisek v cestovním ruchu.³³

3.7 Stravovací služby

Jedná se o významnou součást cestovního ruchu. Služba uspokojuje základní lidskou potřebu člověka, potřebu výživy. Tento typ služeb je využíván účastníky cestovního ruchu v době přemísťování tak v průběhu pobytu v destinaci.

Stravovací služba představuje pro účastníky cestovního ruchu kromě nasycení i možnost seznámení se s určitým specifickým prvkem kultury daného národa nebo regionu.

Poznávání specifických zvyklostí nebo gastronomických produktů je často i samo motivem účasti na cestovním ruchu. Konkrétně se může jednat o návštěvu oblastí pěstování vinné révy, výroby sýrů, destilátů nebo piva.

Formy stravovacích služeb:

- a) individuální stravovací služby

v této formě si přípravu pokrmů a nápojů realizují samotní účastníci cestovního ruchu ve zvoleném čase a prostoru s vynaložením sil a prostředků odpovídajících okamžitým možnostem a potřebám.

Výhodou této formy stravování je především individuální stravování, naopak nevýhodou je velká časová ztráta spojená s přípravou pokrmů a nápojů.

- b) Společné stravování

V této formě stravování naopak probíhá hromadná příprava pokrmů a nápojů pro velké skupiny osob, kdy výroba, odbyt i konečná spotřeba jsou většinou místně i časově úzce propojeny. Sortiment, který je vyráběný v této formě stravování, je variabilní a často obměňovaný v různých časových intervalech, všechny tyto činnosti jsou často obměňovány.

³³ Přehled služeb v cestovním ruchu. HLADKÁ, Jitka. Technika cestovního ruchu. Praha: Grada, 1997, s. 28-31. ISBN 80-7169-476-2.

V závislosti na složení klientely, sezonních a módních trendech, možnostech podnikatele a na dalších faktorech.³⁴

Společné stravování má i svůj specifický společenský a ekonomický význam:

a) Společenský význam

Dochází k vytváření fondů volného času, díky tomu se zvyšuje životní úroveň.

Dále dochází k ovlivňování skladby výživy a prosazování racionálních prvků.

Zabezpečuje diferencované výživové potřeby např. s ohledem na věk, zdravotní stav nebo náboženská omezení.

b) Ekonomický význam

Svébytná sféra ekonomické činnosti podílející se na tvorbě HDP, která svou spotřebu podněcuje k činnosti dalších odvětví (potravinářství, strojírenství, spotřební průmysl, odborné školství, ... atd.), mluvíme o multiplikačním efektu, přispívajících do státního a místního rozpočtu odvodem daní a poplatků, vytváří pracovní příležitosti.

Společné stravování lze realizovat dvěma způsoby:

- Veřejné – restaurační
- Účelové – „uzavřené“

Veřejné stravování slouží jak rezidentům, tak i účastníkům cestovního ruchu, a při jeho využití je hlavní výhodou velká úspora času.

Typické pro restaurační stravování je, že klientela není předem známa ani co do rozsahu, ani do struktury, zákazník hradí plnou cenu produktu. Dále je charakteristická poměrně široká nabídka vyráběného sortimentu, jeho obměna je vždy závislá na marketingové koncepci daného podnikatele.

Účelové stravování je specifický druh stravování určitých skupin osob např. osoby s příslušností k určité organizaci, společenství nebo sociální skupině. Ve většině případů se jedná nejčastěji o školní, závodní, nemocniční a ústavní stravování, jde tedy o uzavřenou formu společného stravování, která nemá vztah k cestovnímu ruchu. Pro tyto specifické formy účelového stravování je charakteristický společný sociální aspekt, účastník uhrazuje pouze část ceny pokrmu a další část je dotována z jiných zdrojů např. příspěvek od zaměstnavatele, zřizovatele nebo ze zdravotního a sociálního pojištění.

³⁴ MLEJNKOVÁ, Lena. Funkce a kategorie provozoven veřejného stravování. INDROVÁ, Jarmila a kol. *Cestovní ruch: (základy)*. Vyd. 2., přeprac. V Praze: Oeconomica, 2009, s. 43. ISBN 978-80-245-1569-4

Avšak výjimkou jsou zahraniční turisté a samoplátci, kteří se účastní stravování v lázeňských a léčebných zařízeních, kde tyto skupiny jsou povinny zaplatit plnou cenu.³⁵

3.7.1 Funkce a kategorie provozoven veřejného stravování

„Restaurační stravování je poskytováno jako služba, která zajišťuje uspokojení širšího spektra potřeb zákazníků prostřednictvím svých tří funkcí.“³⁶

- 1) Funkce stravovací – základní, spočívá především v zajištění výživy podáváním hlavních jídel během dne.
- 2) Funkce doplňková – reprezentuje možnosti občerstvení mezi hlavními jídly a nabídku nápojů.
- 3) Funkce společensko-zábavní – produkuje podmínky sloužící k uspokojování potřeb společenské komunikace, setkávání, zábavy, her a pobavení v zařízení restauračního stravování.

Výše uvedené funkce stravování jsou realizovány v konkrétních zařízeních veřejného restauračního stravování – v provozovnách. Tato zařízení jsou podle účelů statistického sledování, které je v návaznosti na systém používaný v zemích EU, rozčleněna do dvou velkých skupin – kategorií. Mezi rozlišovací kritérium patří druh poskytovaných služeb.

- 1) Kategorie „restaurace“ – slouží především k podávání hlavních jídel během dne, jinak také poskytuje nabídku, která může hlavní jídlo nahradit. Do této kategorie lze zařadit provozovny typu restaurace, bufet, bistro, občerstvení nebo kiosky. I přesto, že hlavní funkcí je podávání jídel, lze zde realizovat funkce doplňkové nebo společensko-zábavní.
- 2) Kategorie bary – slouží k uspokojování společensko-zábavních potřeb, patří sem především denní bary (například snack, grill bar), nebo noční bary (například noční klub, diskotéka), dále do této kategorie náleží provozovny, které se specializují na podávání nápojů, jako například vinárna, kavárna, čajovna, espresso, hostinec, pivnice, výčep, avšak i zde v těchto provozech je možné obdržet pokrmy - případně další občerstvení.

³⁵ MLEJNKOVÁ, Lena. Funkce a kategorie provozoven veřejného stravování. INDROVÁ, Jarmila a kol. *Cestovní ruch: (základy)*. Vyd. 2., přeprac. V Praze: Oeconomica, 2009, s. 43. ISBN 978-80-245-1569-4

³⁶ MLEJNKOVÁ, Lena. Funkce a kategorie provozoven veřejného stravování. INDROVÁ, Jarmila a kol. *Cestovní ruch: (základy)*. Vyd. 2., přeprac. V Praze: Oeconomica, 2009, s. 43. ISBN 978-80-245-1569-4.

V rámci praxe je možné setkat s prolínání jednotlivých funkcí a z těchto důvodů se většina podnikatelů ve stravovacích službách snaží připravovat svým zákazníkům stejnou nabídku. Z těchto důvodů se ve stravovacích službách na rozdíl od ubytovacích služeb nedochází k dalšímu členění na kategorie podle kvality poskytovaných služeb a vybavení provozoven.

Účastníci v cestovním ruchu nejčastěji během svého pobytu využívají stálou síť provozoven veřejného stravování v daném místě. Hotely pro turisty v rámci svých komplexních služeb připravují zvláštní nabídku stravování. Turista může využívat stravovací služby v různém rozsahu:

- Ubytovaní se snídaní
- Polopenze (2 jídla denně, nejčastěji snídaně a večeře)
- Plná penze (snídaně, oběd, večeře)
- All inclusive (celodenní stravování s konzumací nápojů, zahrnutých v ceně pobytu).

„Výběr rozsahu stravovacích služeb má souvislost se zvolenou formou cestovního ruchu, motivem účasti, délkou pobytu, potřebami účastníka a jeho finančními možnostmi.“³⁷

„Úroveň poskytovaných stravovacích služeb v konkrétní destinaci je odrazem kulturně historického vývoje dané oblasti včetně vývoje ekonomického. Obecně lze konstatovat, že velká část zahraničních turistů hodnotí navštívenou zemi i podle úrovně služeb a nabídky v restauračních zařízeních.“³⁸

3.8 Dopravní služby

Dopravní služby jsou nedílnou součástí cestovního ruchu, a proto jejich význam nelze podceňovat. Z důvodu narůstajícího významu celosvětového cestovního ruchu jsou na přepravní sektor kladeny čím dál vyšší nároky. V rámci významností jednotlivých druhů přepravy převládá letecká doprava, a to především při přepravě na dlouhé a střední vzdálenosti, zejména při mezikontinentální přepravě. Oproti tomu automobilová přeprava hraje významnou roli při přepravě na krátké vzdálenosti, její využití spočívá především při cestování v rámci regionu a při mezinárodních cestách. Železniční doprava má v současné době spíše omezenou roli, než tomu bylo v minulosti, kdy hrála významnou roli.

³⁷MLEJNKOVÁ, Lena. Funkce a kategorie provozoven veřejného stravování. INDROVÁ, Jarmila a kol. *Cestovní ruch: (základy)*. Vyd. 2., přeprac. V Praze: Oeconomica, 2009, s. 44. ISBN 978-80-245-1569-4.

³⁸MLEJNKOVÁ, Lena. Funkce a kategorie provozoven veřejného stravování. INDROVÁ, Jarmila a kol. *Cestovní ruch: (základy)*. Vyd. 2., přeprac. V Praze: Oeconomica, 2009, s. 44. ISBN 978-80-245-1569-4.

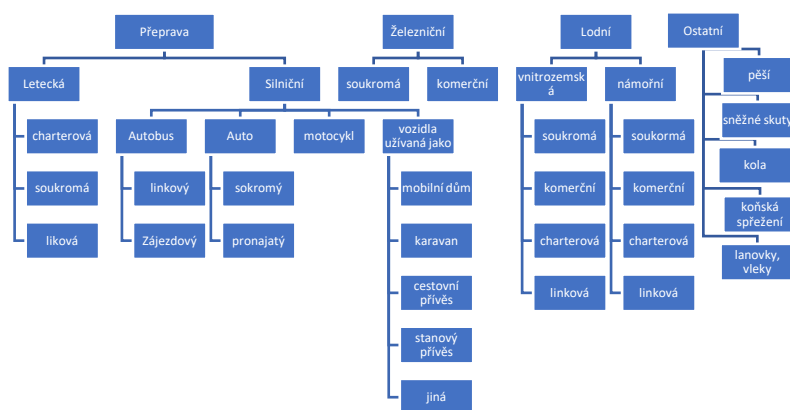
V budoucnu můžeme očekávat opačný trend, kdy s rozvojem vysokorychlostních koridorů a rychlovlaků dojde k významnému obratu a železniční doprava zvýší svůj podíl na trhu především v Evropě a Asii.

Autobusová přeprava každodenně přepraví velké množství cestujících do mnoha obcí, které nejsou obsluhovány jinými prostředky veřejné dopravy, avšak v celkovém množství přepravních výkonů služeb tvoří pouze malé procento. Velmi často je dnes nahrazována individuální dopravou do zaměstnání či službami.

Naopak na druhé straně dopravního spektra jsou rekreační plavby, tento druh dopravy se těší velké oblibě a jedná se o nejrychleji se rozvíjející segment v rámci cestovního ruchu, avšak z pohledu celkového množství se jedná o malý segment.³⁹

Struktura přepravy jednotlivých cestujících je uvedena ve následujícím schématu.

Obrázek 2 Struktura přepravy cestujících

Zdroj: Vlastní zpracování, Goldner (2014)

3.8.1 Problémy přepravy

Narůst přepravy díky nárůstu světového cestovního ruchu vyvíjí tlak na dopravce, což může mít své negativní dopady. Situace ve světě je velmi odlišná a liší se v rámci jednotlivých regionů, země nebo kraje, rovněž existují velké rozdíly mezi těmito oblastmi. Může se zdát, že problémy jsou stejné po celém světě, avšak není tomu tak. Pozornost při tvorbě strategií v budoucnu si žádají především následující otázky:

³⁹ Přeprava cestujících. GOLDNER, Charles R., J.R. Brent RITCHIE a Lucie SCHÜREROVÁ. *Cestovní ruch: principy, příklady, trendy*. Brno: BizBooks, 2014, Úvod. ISBN 978-80-251-2595-3.

- Přetížení systému – dopravní zácpy a přetížení, které se projevuje díky přepravě cestujících, především na silnicích a letištích během dopravní špičky, což způsobuje zpoždění, včetně plýtvání časem i energií. V rámci velkých měst mohou přetížení a zácpy dopravního systému vést až k dopravnímu kolapsu.
- Bezpečnost – mezi základní předpoklady v cestovním ruchu patří zajištění bezpečnostních standardů, díky teroristickým útokům 11.zář 2001 na světové obchodní centrum jsou tyto standardy dodržovány o to více.
- Životní prostředí – bohužel nárůst v cestovním ruchu a s ním spojený nárůst přepravy může mít negativní dopady na životní prostředí, pokud v dané oblasti nejsou dostatečné kapacity. Při přípravě a plánování dopravních služeb je nutné brát v úvahu dopad na ekonomické, sociální, kulturní a přírodní zdroje.
- Sezonní charakter – v rámci sezónního nárůstu poptávky dojde občas k vyvolání dopravní zácpy, naopak v nízké sezóně dochází k nižší obsazenosti dopravních prostředků. V tomto období se více projevují problémy bezpečnosti, životního prostředí i přetížení systému.

Výše uvedené problémy představují obtížný úkol pro ty, kteří mají na starosti plánování přepravy. Bohužel přepravní problémy můžou mít negativní vliv na to, jak budou turisté vnímat své prázdninové zážitky a může se stát, že dojde k vytvoření negativního obrazu o dané turistické destinaci.⁴⁰

3.8.2 Letecká doprava

Přestože letecká doprava patří k nejmladším druhům dopravy, představuje v současnosti neodmyslitelnou součást dopravních služeb, které jsou spojené především s mezinárodním cestovním ruchem. Mezi hlavní přednosti patří rychlost a schopnost dosáhnout vzdálených destinací v poměrně krátké době. V rámci mohutného rozvoje letecké dopravy došlo především k zvýšení bezpečnosti, ale také pohodlí cestujících. Postupně došlo k zvýšení kapacity letů a i jejich frekvence, vše se přizpůsobilo poptávce.

⁴⁰ Přeprava cestujících. GOLDNER, Charles R., J.R. Brent RITCHIE a Lucie SCHÜREROVÁ. *Cestovní ruch: principy, příklady, trendy*. Brno: BizBooks, 2014, Úvod. ISBN 978-80-251-2595-3.

3.8.3 Silniční doprava

Tento druh dopravy patří mezi nejrozšířenější v rámci přepravy osob. Jeho nespornou výhodou je možnost přepravit cestující i do míst, která by byla jinými dopravními prostředky nedosažitelná. Často je kombinován právě s výše zmíněnou leteckou dopravou případně s železniční nebo vodní dopravou. V rámci vědecko-technického pokroku došlo k přizpůsobení autobusů potřebám účastníků cestovního ruchu např. sklápěcí sedadla, WC, video, klimatizace, občerstvení apod. Tímto došlo nejen k zvýšení pohodlí, ale i bezpečnosti a zejména rychlosti, která je způsobená především vybudováním rozsáhlé dálniční sítě. V rámci silniční dopravy jsou rovněž často využívány vlastní dopravní prostředky, v rámci toho se pak hovoří o využívání předmětů dlouhodobé spotřeby.

3.8.4 Vodní doprava

Vodní dopravu lze rozlišovat na námořní a vnitrozemskou. V současnosti je tento druh dopravy ve většině případů součástí vlastní rekreace. Námořní plavby na luxusních parnicích zajišťující svým klientům veškeré pohodlí a služby přímo na palubě, jejich trasy vedou nejčastěji po známých letoviscích, zde loď zakotví vždy na několik dnů. Tato služba je velmi oblíbená především u náročné klientely.

Naproti tomu vnitrozemská vodní doprava je součástí rekreace a nejčastěji slouží k poznávání daného místa a jeho přírodních nebo kulturně-historických památek.

3.8.5 Železniční doprava

Železniční doprava patří mezi nejstarší druhy dopravy, její velkou předností je možnost přepravy velkého množství cestujících a zajistit jim dodatečné pohodlí, bezpečnost i rychlost. Nedílnou součástí vlakových souprav v mezinárodní dopravě je vybavenost lůžkovými, lehátkovými a restauračními vozy. Díky husté železniční síti v řadě zemí je možné dosáhnout v rámci cestovního ruchu cílových míst za přiměřené ceny. V současnosti je železniční doprava spíše na ústupu, jelikož roli přepravce na velké vzdálenosti převzala letecká doprava, avšak do budoucna se to může změnit, a to díky vybudování vysokorychlostních tratí a využití rychlovlaků.

3.8.6 Zvláštní druhy dopravy využívané v cestovním ruchu

Do této skupiny lze zařadit lanovky (pozemní, kabinové, sedačkové), ozubené dráhy nebo lyžařské vleky. Všechny tyto druhy dopravy slouží v cestovním ruchu jako sportovně-rekreační zařízení.

Všechny druhy výše uvedené dopravy – letecká, silniční, vodní i železniční, mohou splňovat i vlastní cíl cestovního ruchu. Může se jednat o vyhlídkové lety nad středisky cestovního ruchu, projížďky po moři, které jsou spojené s pozorováním vodních živočichů, jízdy historickými a vyhlídkovými vláčky atd. ⁴¹

3.9 Cestovní kancelář /Cestovní agentura

Tyto dva subjekty, cestovní kancelář a cestovní agentura, patří mezi nejdůležitější subjekty, které působí v oblasti cestovního ruchu. Jejich právní regulace je v České republice vymezena zákonem č. 159/1999 sb. o cestovním ruchu a živnostenským zákonem č. 459/1991 Sb. I když se může na první pohled zdát, že se jedná o subjekty totožné, jedná se o dva zcela odlišné subjekty, mezi kterými je třeba rozlišovat.

3.9.1 Cestovní kancelář

Cestovní kancelář je podnikatel, který má na základě koncesované živnosti právo organizovat, nabízet a prodávat zájezdy. Přesná definice cestovní kanceláře je uvedena v ustanovení §2 zákona o cestovním ruchu. U této koncesované živnosti je dle živnostenského zákona předmětem činnosti provoz cestovní kanceláře. V rámci zákona o cestovním ruchu jsou uznávány cestovní kanceláře, které nevznikly na území České republiky, ale vznikly na území jiného členského státu Evropské unie nebo Evropského hospodářského prostoru a na našem území podnikají dle oprávnění jejich státu k provozování cestovní kanceláře a mají sjednané pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře, případně jsou jinak pro tento případ zajištěny alespoň v rozsahu stanoveném zákonem o cestovním ruchu. ⁴²

Mezi nejznámější cestovní kanceláře v České republice patří např. EXIM TOURS, FISCHER, Blue Style nebo Čedok.

⁴¹ Přeprava cestujících. GOLDNER, Charles R., J.R. Brent RITCHIE a Lucie SCHÜREROVÁ. *Cestovní ruch: principy, příklady, trendy*. Brno: BizBooks, 2014, Úvod. ISBN 978-80-251-2595-3.

⁴² Rozdíl mezi cestovní kanceláří a cestovní agenturou. *PRO TRAVEL* [online]. [cit. 2021-11-17]. Dostupné z: <https://www.protravel.cz/clanek/rozdil-mezi-ck-a-ca/>

3.9.2 Cestovní agentura

Cestovní agentura na rozdíl od cestovní kanceláře podniká na základě volné živnosti, je oprávněná nabízet, prodávat a zprostředkovávat prodej jednotlivých služeb cestovního ruchu např. zabezpečení dopravy, ubytování, stravování, průvodcovských služeb apod. a organizovat, nabízet a zprostředkovávat prodej kombinací jednotlivých služeb cestovního ruchu.

V obou případech se jedná o podnikatele, avšak největší rozdíl spočívá v tom, na základě čeho tyto subjekty vykonávají svoji činnost a určení všeho, co do těchto činností spadá.

K provozování živnosti cestovní agentury stačí pouze živnostenské oprávnění spadající do kategorie volné živnosti, naopak k provozování živnosti cestovní agentury je nutné získání kladného rozhodnutí o udělení koncese, avšak tomuto rozhodnutí musí předcházet kladné stanovisko Ministerstva pro místní rozvoj. Největším rozdílem je (z hlediska činnosti), že organizovat, nabízet a prodávat zájezdy jsou oprávněny pouze cestovní kanceláře. Cestovní agentura může zájezdy pouze zprostředkovávat, přičemž mají vždy povinnost zákazníka informovat o tom, pro kterou cestovní kancelář zájezd zprostředkovávají, tedy která cestovní kancelář je pořadatelem zájezdu. Vždy vzniká právní vztah v případě zprostředkovatelské smlouvy mezi zákazníkem a cestovní kanceláří, která je pořadatelem zájezdu, ta vždy nese odpovědnost za řádný průběh zájezdu. Cestovní agentura v tomto případě není stranou smlouvy, a tudíž ze zprostředkované smlouvy jí neplynou žádné povinnosti.⁴³

Mezi nejznámější cestovní agentury v ČR patří Invia, Dovolená.cz, eTravel.cz, zajezdy.cz nebo sDovolená.cz.

3.10 Zdravotní cestovní ruch

Zdravotní cestovní ruch a jeho využití má velký význam pro cestovní ruch. Lidé využívající tento druh cestovního ruchu vždy současně s čerpáním léčebných služeb využívají také služby cestovního ruchu. Zdravotní cestovní ruch lze dále rozdělit do dalších 3 kategorií:

- Zdravotní cestovní ruch
- Lázeňský cestovní ruch
- Wellness cestovní ruch

⁴³ Rozdíl mezi cestovní kanceláří a cestovní agenturou. *PRO TRAVEL* [online]. [cit. 2021-11-17]. Dostupné z: <https://www.protravel.cz/clanek/rozdil-mezi-ck-a-ca/>

3.10.1 Zdravotní cestovní ruch

Tento druh cestovního ruchu se začíná rozvíjet v 19. století, v tomto období jezdili pacienti pocházející především z méně rozvinutých zemí za vyšetřeními a kvalitní léčbou do světových lékařských center. V současné době se k nim přidali i pacienti z vyspělých zemí cestující za zákrokem do méně rozvinutých zemí. Důvodem je, že nabízejí srovnatelnou kvalitu léčby za podstatně nižší ceny.

Součástí pobytu klienta u tohoto druhu cestovního ruchu je vždy uskutečnění lékařského chirurgického zákroku, avšak ve většině případů se jedná o zákrok neakutní. Léčba je prováděna především v oblastech:

- Kosmetická a plastická chirurgie,
- Léčba plodnosti,
- Kardiochirurgie,
- Stomatologie,
- Ortopedická chirurgie,
- Diagnostika a vyšetření.

Tento druh cestovního ruchu je nejčastěji využíván u zahraničního cestovního ruchu, vždy jde o výhradně samopláteckou péči, to znamená, že si cizinci hradí léčbu ze svých prostředků. Mimo čerpání placené lékařské péče klienti rovněž čerpají velké množství služeb v cestovním ruchu. Mimo to klienti přijíždějí i se svými partnery, kteří jsou ubytováni v ubytovacích zařízeních a mají možnost trávení volného času, kterou jim nabízejí zdravotní zařízení.

Základní motivy vedoucí klienty k účasti na zdravotním cestovním ruchu

- Nižší náklady na léčbu a kratší čekací lhůty než v domácí zemi,
- kvalitnější lékařská péče, a navíc některé lékařské postupy nejsou k dispozici v domácí zemi,
- anonymita pacienta,
- možnost spojení lékařského zákroku s dovolenou.

Zdravotní cestovní ruch v ČR

V České republice jsou velmi dobré předpoklady pro rozvoj zdravotního cestovního ruchu, především se jedná o vysokou úroveň léčebné péče, kvalifikovaný personál, moderní

přístroje a v neposlední řadě příznivé ceny. Navíc je v ČR spousta zdravotnických zařízení, která léčbu zahraničním pacientům nabízí.

Agentura Czech Tourism vydala ve spolupráci s Ministerstvem zdravotnictví průvodce Medical Tourism Guide Czech Republic, která zobrazuje nabídky jednotlivých lékařských zákroků podle oblasti léčby a zároveň turistovi poskytuje informace o ČR, publikace je volně přístupná na internetu.

3.10.2 Lázeňský cestovní ruch

Jedná se o formu cestovního ruchu, vyžadující existenci zdravotnických zařízení využívajících přírodní léčivé zdroje, které pozitivně působí na lidský organismus především svojí teplotou, chemickým složením a svým klimatem.

Jedním z úkolů lázeňské péče je přispívat k vyléčení, nebo alespoň ke zlepšení zdravotního stavu, k odvrácení hrozící pracovní neschopnosti, případně k návratu do plné pracovní schopnosti.⁴⁴

Jedná se o specifickou formu cestovního ruchu, která je odvětvím zdravotnictví a je povinná řídit se jednotlivými vyhláškami Ministerstva zdravotnictví.

Základní předpoklady sloužící k rozvoji lázeňsko-léčebného cestovního ruchu:

- přírodní léčivé zdroje (voda, bahno, plyny, vzduch)
- fyziotrické prostředky (léčebný tělocvik, vodoléčba)
- léčebná výživa
- vhodné přírodní prostředí (architektura, nadstandardní úprava parků a sadů, čistota a vlhkost vzduchu, ticho a klid)
- společenský a kulturní život lázeňského města (koncerty, stálé výstavy výtvarných děl)

Všechny tyto výše uvedené skupiny jsou vzájemně propojeny a dávají lázeňství typický charakter.

Lázeňství v ČR

Lázně slouží především v péči o nemocného člověka, který si v lázních doléčuje své nemoci. V České republice má lázeňství pevné postavení s bohatou historií s přírodními léčivými zdroji. Lázeňství na našem území má mnohaletou tradici, avšak toto historické období

⁴⁴ Lázeňské služby. HLADKÁ, Jitka. *Technika cestovního ruchu*. 1. Praha: Grada, 1997, s. 97. ISBN 80-7169-476-2.

vývoje lázní je opředeno mnoha pověrami. Jako nejstarší lázeňské místo jsou považovány oblasti v okolí Teplic, zde měly být místní přírodní léčivé zdroje využívány již za dob Keltů a Římanů, avšak jedná se pouze o domněnky na základě nálezů historických mincí v okolí pramenů.

Moderní historie lázeňství v České republice se traduje od 18. století, v tomto období se začalo šířit povědomí o léčivých účincích pramenů a vod. Následně v relativně krátké době došlo ke vzniku lázní s věhlasem po celé Evropě.

V oblasti lázní došlo k zásadní změně až po roce 1989, před tímto obdobím převažovala klientela, které byl pobyt v lázeňském zařízení hrazen zdravotní pojišťovnou, jednotlivé služby se zaměřovaly výhradně na zdravotní péči s omezeným kulturním a sportovním využitím. Další změnu přinesl rok 1992 kdy došlo k privatizaci většiny lázní v ČR.

3.10.2.1.1 Ekonomický význam lázní a hlavní znaky lázeňství

Lázeňství má zásadní význam pro zdraví, ale především pro ekonomiku daného státu.

- 1) Lázeňská léčba má za cíl snížení nemocnosti, spotřeby léků a oddaluje invalidizaci, rovněž prodlužuje ekonomicky aktivní život.
- 2) Velikým ekonomickým přínosem pro stát je příjezdový cestovní ruch. Pacienti ze zahraničí v českých lázních uskutečňují dlouhodobé pobyty, léčebný pobyt představuje značný devizový příjem pro hospodářství.
- 3) Lázeňství má značný podíl na zaměstnanost v regionech
- 4) Využití lázní je možné i mimo sezónu
- 5) Výborný příklad ekologicky šetrného využití přírodních léčivých zdrojů rovněž přispívá k celkové ochraně přírody
- 6) Lázeňská místa slouží jako společensko-kulturní centrum, součástí jsou zařízení jako divadla, konferenční sály, kasina, která mají často celostátní a mezinárodní význam
- 7) Pro podnikatele jsou výhodné délky pobytů:
 - a. Léčebné pobyty v ČR – délka pobytu se pohybuje v rozmezí 2-4 týdnů
 - b. Rehabilitační pobyty – délka pobytů je dle potřeby, většinou se jedná o delší pobyty, zhruba 6 a více týdnů.
 - c. V lázeňském cestovním ruchu jsou nabízeny i krátké pobyty např. týdenní nebo pouze víkendové.⁴⁵

⁴⁵ Lázeňské služby. HLADKÁ, Jitka. *Technika cestovního ruchu*. 1. Praha: Grada, 1997, s. 97. ISBN 80-7169-476-2.

3.10.2.1.2 Klasifikace lázeňských služeb

A) Základní služby

- a. Mezi tyto služby patří zejména – lékařské vyšetření a léčení, ubytování, stravování, služby volného času

B) Doplňkové

- a. Mezi tyto služby patří zejména – činnost čistíren a prádelen, které slouží i pro lázeňské hosty, technické služby, které se starají o zeleň, kosmetika, holičství, kadeřnictví, obchodní služby – prodej suvenýrů, pohlednic, psacích potřeb, ovoce, směnářenské služby.

3.10.3 Wellness cestovní ruch

Wellness - jinak řečeno zdravý životní styl, hlavním cílem je zvýšení kvality života osobnosti. Tento druh cestovního ruchu v sobě zahrnuje tělesnou krásu a zdatnost, zdravou výživu, pozitivní přístup k životu, osobní návyky nebo vnitřní rovnováhu.

Nejčastějšími účastníky jsou především lidé střední generace, kteří jsou ochotni věnovat mnoho času, úsilí a peněz na to, aby se mohli cítit lépe, lépe vypadat s cílem zpomalit proces stárnutí. Z těchto důvodů vyhledávají odpočinek a relaxaci ve wellness hotelích. Hotel, který v dnešní době nenabízí svým hostům alespoň základní wellness služby, má problém obstát v konkurenci.

Wellness hotely

Hosté, kteří se ubytují ve wellness hotelu, se zde mají cítit příjemně, kvalitní wellness hotel by měl splňovat tyto zásady:

- Poloha, vybavení a prostředí hotelu – umístění hotelu je velmi důležité, není vhodné umístění v centru města, jelikož ruch města nenavozuje v klientovi příjemný a relaxační pocit. Velice důležitý aspekt je květová výzdoba, dále vůně, ideálně rozváděná přímo klimatizací a v neposlední řadě pěkné vybavení.
- Správně vyškolený personál – další zásadou, která je důležitá, jsou zaměstnanci hotelu, jejich příjemné vystupování a znalost všech nabízených služeb je nutná a pokud tomu tak není, negativně to ovlivní dojem klienta.
- Kvalita a komplexnost nabízených služeb – nabízené služby ve vysoké kvalitě jsou samozřejmostí každého hotelu, a navíc jejich kvalita patří k tomu nejdůležitějšímu u

zákazníků při hodnocení svého pobytu. Pokud je součástí hotelu například bazén, sauna, případně jiná vodní procedura, je vhodné, aby na hotelovém pokoji byl pro hosty k dispozici župan, koupací čepice, froté pantofle, dále k odpočinku po náročné proceduře je vhodné nabídnout hostovi čaj, nebo případně ovoce na doplnění energie. Určitě u kvalitního wellness hotelu by ve výčtu nabízených služeb neměly chybět volnočasové aktivity např. cyklistika, aerobik, jóga, masáže, kosmetika, možnost výletů a procházek po okolí, kulturní akce jako je návštěva galerie, nebo koncertu.

- Kvalita stravovacích služeb – v jídelním lístku restaurace je nutné klást důraz na zdravou výživu, nezávadné potraviny, a hlavně na co největší pestrost nabídky jídel.

Přínosy Wellness centra pro hotel

- 1) Zvýšení atraktivity – hotel se stává více atraktivní pro zákazníky a více konkurenceschopný.
- 2) Prodloužení sezóny – Nespornou výhodou wellness center je možnost celoročního využívání hotelovými hosty.
- 3) Zvýšení atraktivity hotelu pro business cestovní ruch – vrcholní manažeři jsou velmi často vyčerpaní díky svému náročnému zaměstnání, z těchto důvodů je wellness centrum ideálním místem pro odbourávání stresu a zisku nových sil.
- 4) Kongresový cestovní ruch – hotel se stává místem konání různých jednání, konferencí nebo teambuildingových zájezdů firem. Nespornou výhodou je konání těchto akcí mimo hlavní turistickou sezónu.
- 5) Dalším přínosem jsou účastníci podobných firemních akcí, kteří se v případě spokojenosti navracejí do hotelů i soukromě.⁴⁶

3.11 Kongresový cestovní ruch

Kongresový cestovní ruch patří mezi specializované formy cestovního ruchu, která v sobě zahrnuje soubor činností zaměřených na výměnu vědeckých, odborných poznatků a zkušeností. Tato forma cestovního ruchu je spojená s cestováním a pobytem lidí v kongresovém místě, zároveň jde i o nabídku nejrůznějších doprovodných aktivit v rámci kongresů nebo při využití volného času.⁴⁷

⁴⁶ Speciální druhy cestovního ruchu. *Inovace VOV* [online]. [cit. 2021-11-25]. Dostupné z: <https://www.vovcr.cz/odz/ekon/444/page06.html>

⁴⁷ SYSEL, Jirí. Kongresová turistika: Definice Kongresové turistiky. *Cestovni-ruch.cz* [online]. 2006 [cit. 2021-11-25]. Dostupné z: <https://www.cestovni-ruch.cz/skolstvi/kongrescr.php>

3.11.1 Charakteristika jednotlivých kongresových akcí

Kongres

Shromáždění jednotlivých zástupců z jednotlivých států, které se uskutečňuje za účelem řešení důležitých otázek, počet účastníků kongresu většinou přesahuje 300 osob, avšak může se jednat i o kongres s několika tisíci účastníky. Doba trvání většinou přesahuje několik dnů a zároveň probíhá jednání v několika sekcích současně. Kongresů se mohou účastnit i významné osobnosti politického a společenského života. Výsledky kongresu mají teoretický, vědecký, praktický, politický nebo společenský význam.

Konference

Projednávání má podobný charakter jako kongres, avšak ve většině případů trvají kratší dobu a rovněž počet účastníků bývá menší než v případě kongresu. V rámci konference dochází k diskusnímu setkání kompetentních osob k určitému tématu. Průběh a výsledky jednání jsou vždy obsaženy v závěrech, protokolu nebo usnesení.

Symposium

Jedná se o setkání úzce specializovaných odborníků na přísně odborné vědecké konferenci, častokrát i se zahraničními účastníky. V rámci sympozia jsou všichni účastníci specializováni na určité téma, typickým znakem je monotematicnost. Rovněž počet účastníků nepřesahuje 300 osob. Nejčastějším příkladem sympozíí jsou lékařská sympozia.

Seminář

Jedná se o setkání, které je zaměřeno na seznámení účastníků s aktuálními problémy. Počet účastníků se pohybuje do 50 osob, typickým znakem je aktivní účast účastníků.

Veletrhy

Pravidelně pořádané široce zaměřené prodejní akce výrobků a služeb. Jsou zde vystavovány reálné exponáty, často jsou veletrhy prodejní nebo kontrakční. Rovněž jsou přístupné i laické veřejnosti.

Výstavy

Typickým znakem je, že jsou často nekomerční, výstavy jsou zaměřeny především na informování veřejnosti o záměrech subjektů společenského života.

Workshop

V rámci konání workshopů se jedná o kontrakční setkání profesionálních prodejců zboží a služeb s potencionálními kupujícími stejného zaměření. Vždy se vedou konkrétní dvoustranná obchodní jednání a velmi často jsou zde podepsány konkrétní smlouvy.

3.11.2 Podmínky

1) Image destinace

Pozitivní Image destinace(státu) patří mezi nejdůležitější předpoklady úspěšné destinace v kongresovém cestovním ruchu, a navíc zahrnuje celý komplex faktorů. Patří sem politická stabilita, ekonomická vyspělost země a kulturní a historické tradice, tradice vysoké úrovně poskytovaných služeb a opakovaná organizace významných akcí.

Negativní image způsobí vyřazení dané destinace ze soutěže o pořádání významných mezinárodních kongresových akcí, může se jednat např. o teroristické akce, volební výsledky, živelné a ekologické katastrofy aj.

2) Kongresová města

Na image destinace přímo navazují města, ve kterých se uskutečňuje tento druh akcí. V rámci rozčlenění na jednotlivé kategorie kongresových měst existuje řada kritérií. Kongresová města lze rozdělit do tří skupin:

a) Města první volby

- mají ubytovací kapacitu 2-3 tisíce hotelových pokojů, kategorii 4-5*,
- disponují mezinárodním letištěm s kvalitním spojením do hlavních světových metropolí,
- disponují jedním nebo více kongresovými centry,
- nabízejí adekvátní rozsah stravovacích a zábavních zařízení,
- doprovodné služby jsou nabízeny v potřebné kvalitě.

b) Města druhé volby

- Mají k dispozici ubytovací kapacitu 1-1,5 tisíce hotelových pokojů v kategorii 4-5*
- Nedisponují vlastním mezinárodním letištěm, avšak toto letiště je v dojezdové vzdálenosti dvě hodiny jízdy.

- Disponují kongresovým centrem
 - Nabízejí adekvátní rozsah stravovacích a zábavních zařízení,
 - Rovněž lze zde nalézt vhodné přírodní a turistické atraktivity v dostupném okolí
- c) Města třetí volby.
- Nabízejí ubytovací kapacitu 0,5 – 1 tisíc hotelových kapacit v kategorii 4 a 5 *.
 - Nedisponují vlastním mezinárodním letišťem, avšak toto letiště je v dojezdové vzdálenosti dvě hodiny jízdy.
 - Nachází se zde kongresové centrum.
 - Nabízejí adekvátní rozsah stravovacích a zábavních zařízení.
 - Doprovodné služby jsou nabízeny v potřebné kvalitě.

3) Místo konání

Pro kongresové služby jsou vyžadovány specifické podmínky, které jsou v rámci realizace a místa konání rozdělené do několika kategorií:

- a) Kongresová centra
- b) Hotely a hotelové komplexy
- c) Vysoké školy a univerzity
- d) Specifická místa konání
- e) Telekongresy (videokonference) ⁴⁸

3.12 Cestovní ruch v ČR

Cestovní ruch patří mezi významná odvětví české ekonomiky. Cestovní ruch se v roce 2019 podílel 2,9 % na tvorbě hrubého domácího produktu České republiky. Ve stejném roce bylo v cestovním ruchu zaměstnáno téměř 240 tisíce osob.

Česká republika patří tradičně k vyhledávaným turistickým cílům, v roce 2019 ji navštívilo více jak 37 milionů zahraničních návštěvníků. Oproti tomu čeští občané uskutečnili skoro 86 milionů cest v tuzemsku a téměř 13 milionů cest do zahraničí. Průměrná délka pobytu v rámci výjezdového cestovního ruchu byla 7,2 dnů, a naopak nejvyšší podíl jednodenních návštěv se uskutečnil v domácím cestovním ruchu, přibližně 62 %.⁴⁹

⁴⁸ Speciální druhy cestovního ruchu. *Inovace VOV* [online]. [cit. 2021-11-28]. Dostupné z: <https://www.vovcr.cz/odz/ekon/444/page06.html>

⁴⁹ Satelitní účet cestovního ruchu: Ekonomika cestovního ruchu. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2021-11-30]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/satelitni_ucet_cestovniho_ruchu

3.12.1 Ministerstvo pro místní rozvoj

Ministerstvo patří mezi metodické a organizační orgány pro subjekty, které působí v oblasti cestovního ruchu. Jedním z nezbytných nástrojů v oblasti cestovního ruchu je Strategie rozvoje cestovního ruchu České republiky 2021-2030, jedná se o strategický dokument pro rozvoj cestovního ruchu v ČR.

Dále je ministerstvo významným způsobem zapojeno do aktivit mezinárodních organizací v oblasti cestovního ruchu, svou činnost následně prezentuje v rámci odborných konferencích a veletrhů cestovního ruchu. Ministerstvo má rovněž na starosti prezentaci České republiky v zahraničí i na domácím trhu jako zajímavé turistické destinace, tuto agendu provádí za pomoci české centrály cestovního ruchu CzechTourism.

3.12.1.1 Strategický plán pro rozvoje cestovního ruchu

Jedná se o základní strategický dokument pro rozvoj cestovního ruchu v ČR, schválený vládou ČR dne 19.7.2021. „*Strategie CR představuje základní strategický dokument pro rozvoj cestovního ruchu v ČR. Strategie CR definuje věcný, procesní a finanční rámec pro udržitelný rozvoj cestovního ruchu. Strategie CR dále rozvíjí mezioborovou a meziresortní spolupráci, definuje potřebu vyhodnocování přínosů a dopadů udržitelného CR i problematiku adaptace na změnu klimatu.*“⁵⁰

Cílem strategie je posunutí ČR v indexu Travel and Tourism Competitiveness na 30. místo. Dalšími cíli, které si strategie klade, jsou např. podpora restartu odvětví cestovního ruchu, využití cestovního ruchu jako nástroje k rozvoji regionů, efektivně usměrňovat návštěvnost nebo podpořit digitalizaci v cestovním ruchu.

3.12.1.2 Agentura CzechTourism

CzechTourism je státní příspěvková organizace se sídlem v Praze, zřizovatel je Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.

Mezi základní cíle agentury CzechTourism patří propagace České republiky jako destinace cestovního ruchu v zahraničí, avšak zároveň i v České republice.

Hlavní úkoly, které agentura CzechTourism plní v koordinaci s Ministerstvem pro místní rozvoj:

⁵⁰ Ministerstvo pro místní rozvoj. *Strategie rozvoje cestovního ruchu České republiky 2021-2030*. Ministerstvo pro místní rozvoj [online]. 2021 [cit. 2021-11-30]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/cestovni-ruch/koncepce-strategie/strategie-rozvoje-cestovniho-ruchu-cr-2021-2030>

„Koordinace činností v oblasti cestovního ruchu:

podpora všestranného rozvoje cestovního ruchu, spolupráce v oblasti cestovního ruchu s orgány státní správy a samosprávy, profesními organizacemi, školami, výzkumnými a poradenskými institucemi a analogickými zahraničními institucemi, peněžními ústavy a další činnosti související se zajištěním koordinačních úkolů.

Destinační marketing

Zajišťování, podpora a koordinace marketingových aktivit na domácím a zahraničním trhu, vytváření příznivého image turistické destinace "Česká republika" a její prosazování na domácím a zejména zahraničním trhu, stanovení a rozpracování prioritních produktů charakteristických pro destinaci Česká republika, podpora tvorby produktů cestovního ruchu se šetrným přístupem k životnímu prostředí, vydávání propagačních materiálů o České republice v příslušných jazykových verzích, spolupráce s regiony v ČR, angažovanost při vzniku přirozených oblastí cestovního ruchu, působení při jejich turistickém rozvoji a atraktivnění, zakládání zastoupení v zahraničí s cílem informovat zahraniční novináře, odbornou i nejširší veřejnost o nabídce cestovního ruchu v České republice, všestranně podporovat prodej národních produktů cestovního ruchu a další činnosti související se zajištěním úkolů destinačního marketingu.

Mediální prezentace ČR, odvětví cestovního ruchu i agentury CzechTourism

Zabezpečování spolupráce s domácími i zahraničními novináři a médii a další činnosti související se zajištěním cílů mediální prezentace.

Informační podpora cestovního ruchu

Informační servis pro odvětví průmyslu cestovního ruchu v České republice, zejména vydávání odborných zpráv, jejichž náplní a obsahem budou především marketingové a regionální informace, spolupráce při vytváření celostátního turistického informačního systému a další činnosti související se zajištěním cílů informační podpory.

Výzkumné a vzdělávací činnosti

Příprava, organizace a provádění vzdělávací činnosti v oblasti cestovního ruchu a služeb za účelem zajištění a udržení konkurenceschopnosti subjektů cestovního ruchu na domácím a zahraničním trhu, působení na českou veřejnost s cílem povzbudit vstřícné chování vůči zahraničním hostům a zdůraznění významu cestovního ruchu pro Českou republiku a další činnosti související se zajištěním výzkumných a vzdělávacích úkolů.

Ekonomické a administrativní zajištění chodu agentury

*Činnosti související se zajištěním úkolů ekonomické a administrativní podpory.*⁵¹

3.12.1.2.1 Další činnost agentury CzechTourism

Agentura navrhuje a zpracovává podobu 360° marketingových kampaní určených jak pro domácí, tak i pro příjezdový cestovní ruch v plné šíři. CzechTourism za pomoci využití široké škály marketingových nástrojů klasického charakteru např. online kampaní, tisku, TV nebo rozhlasu, ale i nových médií – influencer tripů. V rámci svého portfolia marketingových nástrojů agentura CzechTourism spolupracuje s významnými mezinárodními i regionálními kulturními, sportovními a společenskými akcemi.

Jedná se o akce, které mají významný mediální a marketingový potenciál pro prezentaci České republiky jako zajímavé destinace v rámci cestovního ruchu.

Rovněž se agentura podílí jako hlavní marketingový a mediální koordinátor vládních a meziřesortních projektů, jakými byly např. 700. výročí narození Karla IV. (2016), připomínky a oslavy významných výročí ČR – 100 let Československa nebo 30 let svobody a demokracie (2019).⁵²

⁵¹ #CzechTourism. [online]. Copyright © 2022 CzechTourism [cit. 08.02.2022]. Dostupné z: <https://www.czechtourism.cz/cs-CZ/O-nas/Zakladni-informace/Zakladni-informace-o-agenture-CzechTourism>

⁵² #CzechTourism. [online]. Copyright © 2022 CzechTourism [cit. 08.02.2022]. Dostupné z: <https://www.czechtourism.cz/cs-CZ/O-nas/Zakladni-informace/Zakladni-informace-o-agenture-CzechTourism>

4 Cestovní ruch v Královéhradeckém kraji

4.1 Základní informace o kraji

Královéhradecký kraj se nalézá na území severovýchodních Čech. Správním centrem kraje je město Hradec Králové. Královéhradecký kraj je rozčleněný na pět částí, které jsou vymezeny hranicemi bývalých okresů – Hradec Králové, Jičín, Náchod, Rychnov nad Kněžnou a Trutnov. Jedním z charakteristických rysů tohoto územního celku je velké množství středně velkých a menších sídel, sídelní struktura je v kraji značně nerovnoměrná a rozdrobená.⁵³

Sever a východ kraje je poměrně hornatý, nachází se zde Krkonoše, Broumovská vrchovina, Orlické hory, na stranu směrem k jihozápadu se krajina snižuje do Polabské nížiny. Krkonoše patří mezi nejnavštěvovanější pohoří, v nižší části kraje díky množství srážek a ideálním teplotám jsou příznivé podmínky pro zemědělskou výrobu. Mezi hlavní pěstované zemědělské plodiny v nižších polohách patří cukrová řepa a pšenice, oproti tomu ve výše položených polohách se pěstují spíše méně náročné plodiny jako např. žito, ječmen a píce, v oblasti Jičínska má velký význam ovocnářství.

Na území Královéhradeckého kraje se nachází celkem 48 měst a 448 obcí, celková plocha Královéhradeckého kraje zabírá 6% celkového území České republiky, nejnižší položené místo má 202 metrů nad mořem a naopak nejvýše položené místo se nachází ve výšce 1602 metrů nad mořem a je jím Sněžka, která je nejen nejvyšší horou Krkonoš, ale i celé České republiky.⁵⁴

Z hlediska nerostného bohatství má kraj významná ložiska kvalitních sklářských písků na Jičínsku a rovněž je významná těžba šterkopísku podél toku Labe. V rámci hospodářství v kraji dominuje průmysl, jedním z tradičních odvětví je textilní průmysl, kdy zde převládá bavlnářství v Trutnově a Dvoře Králové nad Labem, mezi další významná odvětví patří gumárenství v Náchodě nebo potravinářský průmysl. Jako centrum strojírenství je v kraji označováno město Hradec Králové.

⁵³ RIS – Regionální informační servis. Redirecting to /cs/ [online]. Copyright © 2021 Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [cit. 09.02.2022]. Dostupné z: <https://www.risy.cz/cs/krajske-ris/kralovehradecky-kraj/regionalni-informace/o-kraji>

⁵⁴ Průvodce pro Královéhradecký kraj - zajímavosti, památky, tipy | cKlub.cz. Srovnávač a vyhledávač zájezdů | cKlub.cz [online] [cit. 09.02.2022]. Dostupné z: https://www.cklub.cz/pruvodce/ceska_republika/kralovehradecky-kraj

V rámci přírodních krás patří mezi nejnavštěvovanější Krkonoše, které jsou turisty hojně navštěvované jak v zimě, tak i v létě, dalšími vyhledávanými a navštěvovanými přírodními krásami jsou pískovcová skalní města Prachovských, Adršpašských a Teplických skal.

V rámci kraje se nachází rovněž několik lázeňských center, která se řadí mezi význačná lázeňská místa v České republice. Jsou to Jánské Lázně, Lázně Běláhrad a Velichovky.

Jak již bylo zmíněno výše, nachází se zde národní park Krkonoše, který byl v roce 1992 zařazen do světové sítě biosférických rezervací v rámci programu Člověk a biosféra (MAB) UNESCO, jako přeshraniční Biosférická rezervace Krkonoše/Karkonosze. V této rezervaci je zahrnut Krkonošský národní park a jeho ochranné pásmo rozkládající se na české straně pohoří a Krakonoski Park Narodowy ležící na polské straně pohoří. Kromě národního parku Krkonoše jsou zde vyhlášeny další dvě chráněné krajinné oblasti – CHKO Broumovsko a CHKO Orlické hory.

Královéhradecký kraj leží na hranici s Polskem, z těchto důvodů je zde významná přeshraniční spolupráce měst a obcí z okresů Trutnov, Náchod a Rychnov nad Kněžnou, která jsou sdružena v Euroregionu Glacensis. Rovněž z hlediska cestovního ruchu jsou polští občané významnými návštěvníky Královéhradeckého kraje, do budoucna by rovněž mělo dojít k dalšímu zintenzivnění polských návštěvníků díky vzájemnému propojení dálniční sítě na hraniční česko-polské přechody.⁵⁵

4.2 Co lze navštívit v Královéhradeckém kraji

Královéhradecký kraj patří mezi oblíbené turistické destinace, jelikož má mnoho co nabídnout. Je velice zajímavý pro svoji všestrannost. Jsou zde hory, které jsou oblíbené jak mezi turisty, tak i mezi lyžaři, nachází se zde spousta historických měst např. oblíbený Jičín. V rámci Královéhradeckého kraje je možnost se věnovat přemíře nejrůznějších aktivit, návštěvník kraje může vidět a navštívit pevnosti a opevnění, církevní památky, mnoho hradů a zámků, rozhledny, dále se zde nacházejí židovské nebo technické památky.

V kraji je možné nalézt přes dvacet národních kulturních památek mnoha podob, navštívit lze například slavné Babiččino údolí v Ratibořicích, mimo jiné místo pobytu spisovatelky Boženy Němcové, dále Braunův Betlém v Novém lese u Kuksu. Mezi dominantní stavby

⁵⁵ RIS - Regionální informační servis. Redirecting to /cs/ [online]. Copyright © 2021 Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [cit. 09.02.2022]. Dostupné z: <https://www.risy.cz/cs/krajske-ris/kralovehradecky-kraj/regionalni-informace/o-kraji>

kraje lze zařadit hrad Kost, klášter v Broumově, pevnostní systém Dobrošov nebo zámky v Novém Městě nad Metují, Náchodě nebo zámek Humprecht.

Mezi skvosty, které je možné navštívit, patří také Šlikovská šperkownice, vodní elektrárna na přehradě Les Království a známý Třebechovický betlém.⁵⁶

V rámci návštěvy Královéhradeckého kraje má návštěvník možnost obdivovat a poznávat nejen významné stavby a historii architektury, nacházejí se zde i přírodní dominanty. Jedním z nich jsou např. věhlasné Prachovské skály, spoustu krás je možné objevovat a obdivovat v CHKO Broumovsko nebo v Českém ráji. Turisté se v rámci návštěvy kraje mohou vypravit k prameni řeky Labe, navštívit Pančavský vodopád. Mezi další skvosty, které jsou zajímavé k návštěvě patří Teplické skály, Broumovské stěny, řeka Orlice nebo vodní nádrž Rozkoš. Milovníci přírody, a to především zvířat měli navštívit Zoologickou zahradu ve Dvoře Králové nad Labem, která je pověstná svým africkým safari.⁵⁷

4.2.1 Významné osobnosti

Návštěvník Královéhradeckého kraje má možnost se rovněž vydat po stopách slavných osobností, které zde žily, působily a tvořily. Královéhradecký kraj je rodištěm spousty známých spisovatelů, výtvarníků či jinak významných osobností, kteří se svými díly, případně svými skutky či výrobky proslavili nejen v rámci České republiky, ale i v zahraničí.

V Malých Svatoňovicích lze nalézt a navštívit rodným dům bratrů Karla a Josefa Čapka, v jejich rodném domě se nachází muzeum, které se věnuje jak dílům Karla Čapka, tak i jeho bratru Josefovi a jeho sestře Heleně. V muzeu jsou k vidění nejrůznější exponáty ze života bratří Čapků, ukázky z jejich tvorby včetně jejich společných děl.

Dalším místem při putování za slavnými osobnostmi je Hronov, který je rodištěm spisovatele Aloise Jiráska, je možnost zde navštívit jeho rodný dům.

Spisovatelka Božena Němcová prožila část svého života v Ratibořicích v okolí místního zámku. Své vzpomínky a zážitky pak ztvárnila v románu Babička. Babiččino údolí patří mezi nejznámější výletní místa, kde kromě zámku je možné navštívit další známá místa z románu jako například Rudův mlýn nebo Staré bělidlo. Muzeum Boženy Němcové se

⁵⁶ Průvodce pro Královehradecký kraj - zajímavosti, památky, tipy | cKlub.cz. Srovnávač a vyhledávač zájezdů | cKlub.cz [online] [cit. 10.02.2022]. Dostupné z:

<https://www.cklub.cz/pruvodce/ceska-republika/kralovehradecky-kraj>

⁵⁷ Tamtéž

nachází v nedaleké České Skalici, kde je k vidění pracovní stůl a v Červeném Kostelci je možné navštívit domek, ve kterém spisovatelka se svým manželem nějaký čas pobývala. Město Náchod je rodištěm spisovatele Josefa Škvoreckého a rovněž se zde odehrává jeho dílo román Zbabělci, další významnou osobností je architekt Jan Letzel, který je autorem hirošimského průmyslového paláce z roku 1926 v Japonsku, bohužel palác byl poničen v roce 1945 při bombardování města. Další významnou osobností je vynikající český básník a spisovatel Karel Jaromír Erben, který se narodil v malém městečku Miletín, kde je možné navštívit jeho rodný dům nebo naučnou stezku po okolí, která je právě tomuto spisovateli věnována. Je zde možnost poznat místa, která se stala inspirací pro své balady a básně. Opočno je rodištěm slavného malíře Františka Kupky, jehož abstraktní díla jsou na aukcích prodávána za vysoké ceny. Ve městě se nachází stálá expozice, kde jsou vystaveny reprodukce nejznámějších děl. Mezi další významné osobnosti Královéhradeckého kraje patří například podnikatel Antonín Petrof, významný výrobce klavírů, dále spisovatel Václav Kliment Klicpera, spisovatel Karel Poláček, autor románu Bylo nás pět nebo Bohumil Němec, významný botanik a přírodovědec, rektor univerzity Karlovy a kandidát na prezidenta Československa anebo také významný zoolog a zakladatel safari ve Dvoře Králové nad Labem Josef Vágner.

4.3 Nejnavštěvovanější turistické cíle 2020

V rámci této kapitoly jsou uvedeny nejnavštěvovanější turistické cíle v Královéhradeckém kraji za rok 2020, které jsou shrnuté do následující tabulky. Tradičně mezi první tři nejnavštěvovanější turistické cíle patří Safari park Dvůr Králové, Adršpašské skály a lanová dráha na horu Sněžku, nově se mezi nejnavštěvovanější cíle v kraji zařadila i rozhledna Velká Deštná, která byla otevřena na konci roku 2019.

Tabulka 2 Nejnavštěvovanější turistické cíle v roce 2020

Místo	Návštěvnost (v tisících)
Safari Park Dvůr Králové	450,9
Adršpašské skály	286,8
Lanová dráha Sněžka	231,5
Stezka korunami stromů	179,7
Prachovské skály	151,2
Hospitál Kuks	136,2
Zámek Dětenice	128,0
Rozhledna na Velké Deštné	119,1
Hrad a zámek Staré hrady	111,2
Labská stezka	111,0

Zdroj: Vlastní zpracování, CzechTourism TOURDATA (2022)

Obrázek 3 Nejnavštěvovanější turistické cíle v roce 2020

Zdroj: Vlastní zpracování, CZECHTOURISM Tourdata (2022)

4.3.1 Charakteristika nejnavštěvovanějších atraktivit

V rámci této podkapitoly jsem se rozhodl pro stručnou charakteristiku prvních tří nejnavštěvovanějších turistických míst v Královéhradeckém kraji.

Safari park Dvůr Králové

Safari park ve dvoře Králové patří tradičně mezi nejnavštěvovanější turistické cíle v Kraji, každoročně ho navštíví více jak 500 tisíc návštěvníků. Zoologická zahrada se specializuje výhradně na africkou faunu. Mezi největší lákadla patří Africké Safari Josefa Vágnera, kde návštěvník projíždí volnými výběhy ve speciálních autobusech nebo vlastním automobilem mezi volně vypuštěnými stády zeber, antilop, pakoňů nebo skupinou pelikánů, k vidění na obrázku níže. Následně je možnost navštívit Lví safari, kde návštěvník opět projíždí velkým výběhem mezi volně vypuštěnou smečkou lvů. Část Safari byla v roce 2016 prohlášena Národní kulturní památkou. V klasické části zoo má návštěvník vidět největší stádo žiraf mimo Afriku, dále nosorožci v jejich chovu a odchovu patří ke světové špičce. Návštěvníci safari parku mají možnost ubytování v zoo a to buď v *** Safari hotelu nebo v africkém kempu, kde můžou pozorovat žirafy, zebry, pštrosy nebo gepardy přímo ze svých stanů, karavanů nebo bungalovů, případně ze speciálních afrických stanů.⁵⁸

Obrázek 4 Safari

Zdroj: Chovzvirat.cz (2022)

Adršpašské skály

Adršpašské nebo také Adršpašsko-teplické skály patří mezi největší skalní města střední Evropy. Turisté se sem vypravují již od 18. století, kdy začali vznikat první turistické stezky a horolezci postupně dobývali jeden skalní útvar za druhým, k vidění jsou na obrázku níže. Právě z 18. století pochází většina pojmenování místních skalisek.

⁵⁸ Safari Park Dvůr Králové . Safari Park Dvůr Králové [online]. Copyright © 2016 [cit. 14.02.2022]. Dostupné z: <https://safaripark.cz/cz/>

Nejznámější skaliska jsou Milenci, Starosta a Starostová, Homole cukru, Krakonošova lenoška, Džbán nebo Sloní náměstí.

Některá místa jsou dostupná pouze po žebřících, například vysoko položené skalní jezírko. Návštěvník zde dále může obdivovat také Adršpašský vodopád. Návštěvníci mají dále možnost obdivovat Azurové jezírko nacházející se u vstupu do Adršpašských skal. Mezi další zajímavosti patří zřícenina hradu Adršpach, nacházející se na severním okraji skalního města. K vidění je zde mnoho pozůstatků například části hradeb, štítové zdi či patrné pozůstatky studny.⁵⁹

Obrázek 5 Adršpašské skály

Zdroj: kudyznudy.cz (2022)

Lanová dráha na Sněžku (Sněžka)

Sněžka se svou výškou 1603 metrů patří mezi nejvyšší horu Krkonoš, ale zároveň i mezi nejvyšší horu celé České republiky. Skalnatý vrchol má rozlohu přibližně 30 akrů a prochází zde česko-polská hranice. V severní polské části se svahy Sněžky svažují do údolí řeky Lomničky, naopak jižní svah nacházející se na české straně spadá do Obřího dolu,

⁵⁹ Kudy z nudy - Skalní město Adršpach - největší skalní město v České republice. Kudy z nudy - Homepage [online]. Copyright © 2022 CzechTourism [cit. 14.02.2022]. Dostupné z: <https://www.kudyznudy.cz/aktivity/skalni-mesto-u-adrspachu>

západní svah klesá do Úpského rašeliniště a východní přechází v Obří hřeben. Jméno Sněžka pochází z původního pojmenování Sněžná, což je odvozeno od stavu „sněhem pokrytá“. Na vrcholu mají návštěvníci nádherné panoramatické výhledy do krajiny české i polské strany a na celé Krkonoše. V minulosti patřila Sněžka k důležitým poutním místům, dnes láká celoročně velké množství turistů, které těší výstup na nejvyšší českou tisícovku. Na vrchol je možné se vydat pěšky pomocí několika turistických tras nebo za pomoci lanovky.⁶⁰ Na vrchol vede ze 4,5 km vzdálené Pece pod Sněžkou kabinková lanovka. Lanová dráha na vrchol Sněžky funguje již od roku 1949. Původní lanovka měla podobu dvoj sedačky, kde cestující seděli bokem ke svahu, cesta na vrchol trvala 20 minut. Od 21. prosince 2013 je v provozu nová kabinková dráha, která nahradila původní lanovou dráhu sedačkovou.⁶¹

Obrázek 6 Lanová dráha na Sněžku

Zdroj: Lanová dráha Sněžka (2022)

⁶⁰ Hora Sněžka - detailní informace o Sněžce - Krkonoše. Hora Sněžka – detailní informace o Sněžce - Krkonoše [online] [cit. 14.02.2022]. Dostupné z: <https://www.horasnezka.cz/>

⁶¹ Lanovka na Sněžku | Aktuální informace o lanové dráze. Hora Sněžka - detailní informace o Sněžce - Krkonoše [online] [cit. 14.02.2022]. Dostupné z: <https://www.horasnezka.cz/lanovka-na-snezku/>

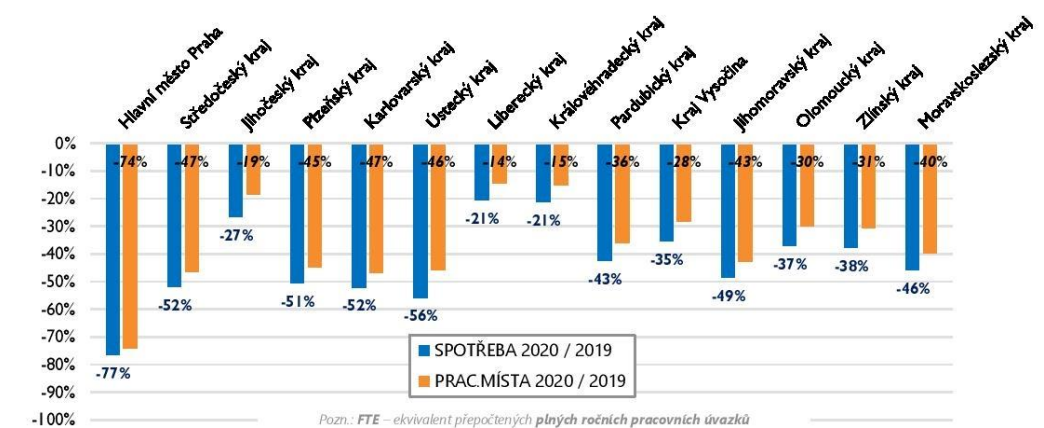
4.4 Dopady Covid-19 na místní cestovní ruch

Cestovní ruch patří mezi nejpostiženější odvětví, nejen v rámci České republiky, ale celosvětově. V rámci České republiky patří mezi nejpostiženější kraje Praha, důvodem je především výrazné zaměření většiny služeb cestovního ruchu na zahraniční návštěvníky, jelikož s příchodem pandemie COVID-19 došlo k celosvětovému útlumu cestování a v rámci České republiky došlo navíc k uzavření hranic a omezení mobility, což se jednoznačně v rámci cestovního ruchu výrazně projevilo. Navíc díky opětovnému vyhlášení došlo několikrát k uzavření např. restauračních provozů či omezení ubytovacích zařízení, došlo k vysokým ztrátám zejména na tržbách. Určitou vzpruhou pro cestovní ruch se staly zejména letní měsíce, kdy došlo k rozvolnění opatření, avšak i přesto, že došlo k oživení cestovního ruchu, tak prozatím nedošlo k obnovení cestovního ruchu před pandemií Covid-19.

4.4.1 Dopady na cestovní ruch v Královéhradeckém kraji

Cestovní ruch v královéhradeckém kraji zaznamenal stejně jako ostatní kraje pokles. Z hlediska meziročního poklesu spotřeby cestovního ruchu a pracovních míst mezi roky 2019/2020 tento pokles oproti ostatním krajům nebyl tak významný a byl jeden z nejnižších v rámci České republiky.

Obrázek 7 Meziroční poklese spotřeby cestovního ruchu a počtu pracovních míst v r. 2020 oproti r. 2019

Zdroj: CZECHTOURISM TOURDATA (2022)

Dopady na hromadná ubytovací zařízení

Tabulka 3 Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních

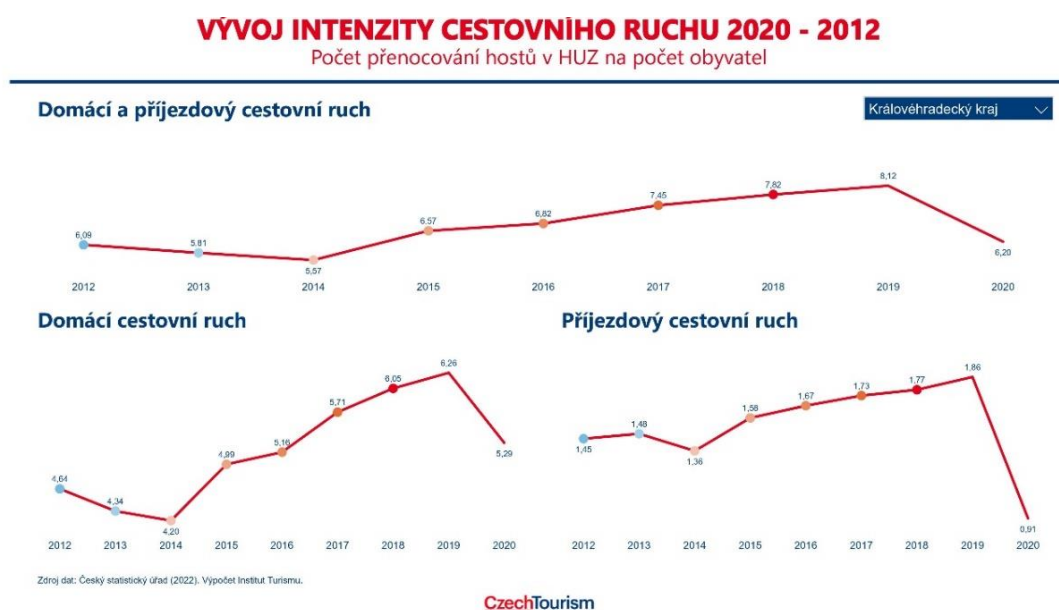
	2017	2018	2019	2020	2021
Počet příjezdů (v tis.)	1259,4	1342,8	1412,3	995	941,6
Počet strávených nocí v HUZ (v tis.)	4 102,6	4305,5	4476,4	3418,5	3914,5
Průměrná doby pobytu (ve dnech)	4,26	4,21	4,17	4,44	4,20

Zdroj: Vlastní zpracování, CZECHTOURISM TOURDATA (2022)

Covid-19 rovněž výrazně zasáhl i do ubytovacích kapacit, ve výše uvedené tabulce je vidět, že před nástupem pandemie od roku 2017 počet příjezdů do kraje permanentně rostl a v roce 2019 dosahoval počet příjezdů do hromadných ubytovacích zařízení téměř 1 500 000 hostů, avšak již v následujícím roce 2020 došlo k výraznému poklesu návštěvnosti těchto ubytovacích zařízení, bohužel tento propad návštěvnosti hromadných ubytovacích zařízení pokračoval i v následujícím roce 2021.

Mezi lety 2019–2020 došlo k poklesu o 23 %, pokles činil téměř 500 000 hostů. Důvody proč k tomu došlo, jsou především uzavření nebo částečné utlumení provozu ubytovacích zařízení během nouzového stavu a lockdownu vyhlášeného Vládou ČR, dalším faktorem, který způsobil pokles hostů, byl zákaz cestování mezi okresy a určitou roli dle mého názoru sehrál i strach.

Obrázek 8 Vývoj intenzity Cestovního ruchu

CzechTourism

ZDROJ: CZECHTOURISM (2022)

Dopady na návštěvnost turistických cílů

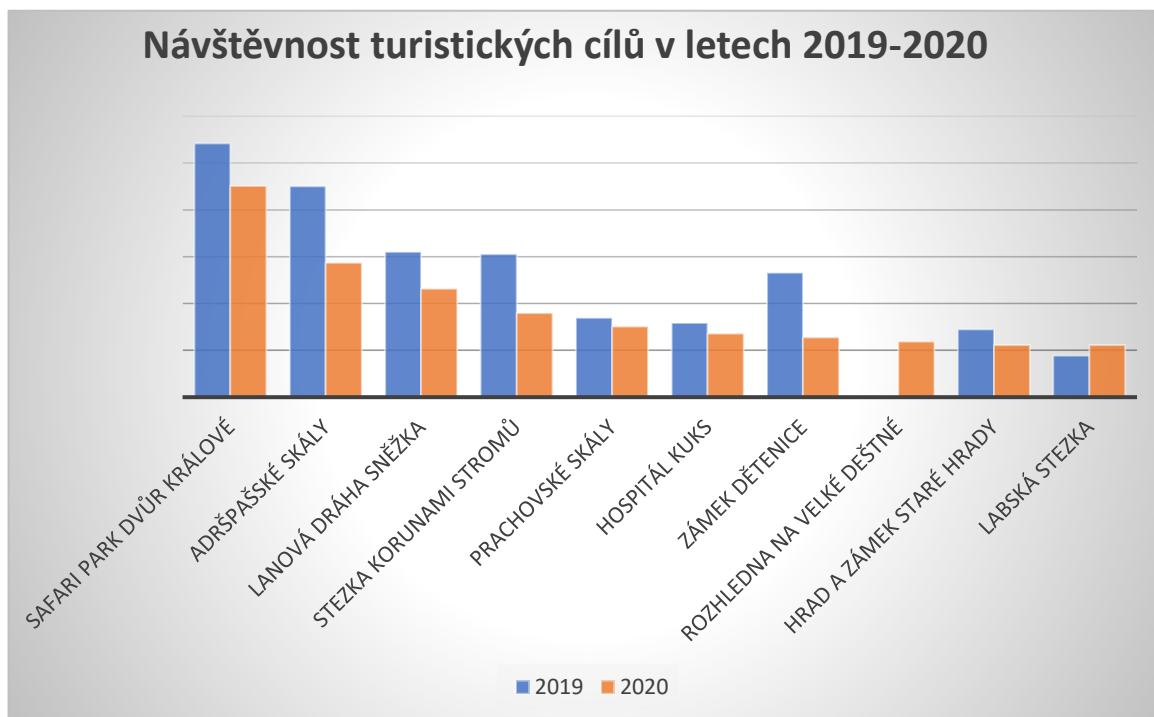
Tabulka 4 Návštěvnost turistických cílů mezi lety 2019 a 2020

Místo	Návštěvnost (v tisících)	
	2019	2020
Safari Park Dvůr Králové	541,9	450,9
Adršpašské skály	450	286,8
Lanová dráha Sněžka	310	231,5
Stezka korunami stromů Krkonoše	305,3	179,7
Prachovské skály	169,5	151,2
Hospitál Kuks	158,4	136,2
Zámek Dětenice	265,7	128
Rozhledna na Velké Deštné *	-	119,1
Hrad a zámek Staré hrady	145	111,2
Labská stezka*	88,9	111

*otevřeno v říjnu 2019

Zdroj: Vlastní zpracování, CZECHTOURISM TOURDATA (2022)

Obrázek 9 Vývoj návštěvnosti turistických cílů mezi roky 2019 a 2020

Zdroj: Vlastní zpracování, CZECHTOURISM TOURDATA (2022)

Z výše uvedeného grafu a tabulky je vidět, jak se především díky pandemii Covid-19 proměnila návštěvnost nejnavštěvovanějších turistických cílů. Zatím, co u některých byla ztráta návštěvníků pouze minimální, v některých případech však byla ztráta velmi výrazná. Největší odliv návštěvníků zaznamenali především stezka Korunami stromů a zámek Dětenice. Všechny turistické cíle byly nuceny dočasně uzavřít svůj provoz pro návštěvníky z důvodů zavedených opatření proti Covidu-19 v březnu 2020, k uvolnění došlo během léta, kdy se podařilo alespoň částečně zažehnat odliv návštěvníků způsobený vládními opatřeními, která výrazně ovlivnila cestovní ruch nejen v Královéhradeckém kraji, ale i v celé České republice. Dalším významným faktorem, který se podepsal na návštěvnosti především u přírodních památek, je počasí, které bohužel nelze ovlivnit.

Adršpašské skály rovněž zaznamenaly menší návštěvnost v roce 2020. Do návštěvnosti tohoto turistického cíle se výrazně promítla zavedená opatření ze strany obce Adršpach, která je provozovatelem areálu Adršpašských skal. Došlo k zavedení online rezervačního systému, který má napomoci regulaci návštěvníků Adršpašských skal, díky čemuž pustí pouze do skal 4000 návštěvníků na den. Tato opatření byla zavedena v důsledku vysokého vytížení v minulých letech, kdy počet návštěvníků na den přesahoval 5000, další, co ovlivnilo návštěvnost, je absence polských turistů, kteří tvořili významnou část návštěvníků v minulých letech.

Rozhledna ve Velké Deštné, která byla otevřena v na konci října 2019, zaznamenala v roce 2020 téměř 120 tisíc návštěvníků, můžeme ji proto označit za nejúspěšnější turistický cíl kraje za minulý rok.

Safari park Dvůr Králové zaznamenal též nižší návštěvnost v roce 2020, kdy se návštěvnost snížila o více jak 90 000 návštěvníků, zoo musela být kvůli omezením zcela uzavřena od poloviny března do konce dubna, kdy došlo k otevření venkovních areálů. Další uzavření přišlo na podzim od října, kdy došlo k opětovnému uzavření a ke znovuotevření došlo pouze na dva týdny v prosinci a následně došlo k opětovnému uzavření, které trvalo do konce roku. Oživení návštěvnosti stejně jako u ostatních přišlo v letních měsících.

4.5 SWOT analýza

4.5.1 Silné stránky

- mnoho přírodních, technických, sakrálních památek,
- spousta ubytovacích zařízení včetně zařízení vyšší kvality, včetně široké nabídky individuálního ubytování,
- unikátní možnosti ubytování,
- pohoří Krkonoše patří mezi nejvýznamnější a nejznámější v české republice,
- dobrá geografická poloha – blízkost s hranicemi Polska,
- Krkonoše se nacházejí na státní hranici s Polskem,
- Krkonoše díky své poloze mají dobrou vzdálenost do spolkové republiky Německo,
- Polsko a Německo díky své vzdálenosti představují významný zdroj návštěvníků,
- kvalitní životní prostředí,
- vysoký rekreační potenciál krajiny jak v létě, tak i v zimě,
- kvalitní systém veřejné dopravy,
- přímé autobusové spojení z Prahy do Špindlerova Mlýna,
- flexibilní pracovní síla,
- významný počet soukromých podnikatelů v oblasti cestovního ruchu,
- vysoká kvalita pracovníků turistických informačních center,
- bezplatná nabídka propagačních materiálů včetně nabídky propagačních materiálů v různých jazykových mutacích,
- invence nápadu v cestovním ruchu,
- oblíbenost především u turistů z Polska a Německa,
- raritní vojenské památky,
- nejmenší postižení pandemií nemoci covid-19.

4.5.2 Slabé stránky

- Nedokončená D11 na polské hranice,
- zastaralá a nedostatečná dopravní infrastruktura,
- špatná dostupnost železničních sítě,
- velmi vysoké turistické zatížení významných přírodních lokalit,
- špatná přehlednost webu hk.region.cz,

- špatný stav některých památek,
- minimální téměř žádná spolupráce mezi podnikatelskou a veřejnou správou,
- vysoká koncentrace návštěvníků pouze do určitých částí kraje,
- chybí přímé železniční spojení z Prahy do Špindlerova Mlýna/ Pece pod Sněžkou
- propagace cestovního ruchu v kraji,
- snižování obyvatelstva v některých obcích,
- nedostatečné využití finančních prostředků místními samosprávami pro financování projektu v cestovním ruchu,
- nevyužitý potenciál kraje,
- cílení provozovatelů restauračních a ubytovacích zařízení v některých částech především na zahraniční turisty z Polska a Německa.

4.5.3 Příležitosti

- Rozšíření a rozvoj další spolupráce s Polskem,
- dokončení dálnice D11 na hranice a propojení s polskou dálniční sítí,
- rozvoj železniční infrastruktury,
- podpora výstavby vysokorychlostní železniční tratě Praha – Wrocław,
- lepší propagace cestovního ruchu s cílem rozptýlení turistů na více míst po kraji,
- zvýšení přehlednosti webu hk.region.cz,
- organizace kulturních, sportovních a turistických akcí, které mohou přilákat do kraje další návštěvníky,
- obnova tradic a tradičních akcí,
- výstavba nového fotbalového stadionu v Hradci Králové → pořádání mezinárodních sportovních utkání,
- rozvíjení podhorských oblastí za pomoci turistických aktivit,
- cyklostezka propojující Královéhradecký, Pardubický a Olomoucký kraj,
- propagace méně známých historických a přírodních památek.
- Místní centrála cestovního ruchu

4.5.4 Ohrožení

- Růst návštěvnosti u některých přírodních památek může mít za následek jejich nevratné poškození,
- nedostatek finančních prostředků na potřebnou údržbu a rekonstrukci,
- v případě pokračování nedostatečné propagace může dojít k poklesu návštěvníků, což může ohrozit některé objekty po ekonomické stránce, až dojde k uzavření pro veřejnost.
- snížení atraktivnosti Královéhradeckého kraje z pohledu návštěvníků,
- střety mezi orgány ochrany přírody a provozovateli turistických a sportovních zařízení z důvodu, že nadměrné množství zimních a jiných sportů má negativní vliv na přírodní krajinu.

4.6 Vyhodnocení SWOT analýzy

Královéhradecký kraj má výbornou polohou, jelikož sousedí s Polskem a rovněž je zde dobrá dostupnost ze Spolkové republiky Německo, díky těmto skutečnostem je zde každoročně velký příliv zahraničních návštěvníků právě z těchto dvou výše zmíněných zemí, což je pro cestovní ruch velice přínosné. V kraji se nalézá asi nejznámější a nejvýznamnější pohoří Krkonoše, rovněž se zde nachází nejvyšší hora v České republice, což je jedna z dalších předností kraje.

Královéhradecký kraj nabízí mnoho možností ubytování včetně několika možností unikátního ubytování, mezi něž patří například unikátní Safari kemp ve Dvoře Králové nebo ubytování ve středověké krčmě v areálu zámku v Dětenicích. Kromě toho nabízí velké množství přírodních a kulturně-historických památek včetně několika unikátních vojenských objektů, jako je např. pevnost v Josefově.

Bohužel kraj kromě výše zmíněných silných stránek má i slabé stránky, mezi nejpalčivější patří špatná dopravní infrastruktura, spousta místních komunikací je ve zhoršeném stavu, bohužel v kraji chybí obchvaty větších měst, které mají za následek zvýšenou kamionovou dopravu ve městech, což je palčivý problém, který je nutné řešit. Kromě sítě místních komunikací je ve špatném stavu i železniční síť, rovněž zde chybí železniční spojení z Prahy do Krkonoš, turisté, kteří se chtějí vypravit z hlavního města na návštěvu této významné lokality, tak tuto cestu musí uskutečnit automobilem nebo případně autobusem,

avšak v případě autobusového spojení trvá cesta téměř 3 hodiny. Z vlastní zkušenosti vím, že autobusy směřující z Prahy do Špindlerova Mlýna bývají plné, zvláště v zimních měsících. Bohužel jako jednu z další slabých stránek vnímám nedostatečnou propagaci mimo hranice Královéhradeckého kraje, tento nedostatek bohužel neumožňuje naplno rozvíjet potenciál Královéhradeckého kraje jako destinace cestovního ruchu zejména u českých návštěvníků. Jako další slabinu vnímám, že zejména v některých částech kraje, hlavně v oblasti Krkonoš, je nabídka především restauračních a ubytovacích zařízení cílena výhradně na zahraniční nebo movité zákazníky. Samozřejmě tento problém není pouze zde, ale zažívá ho i Praha nebo Český Krumlov. Z mého pohledu toto vnímám jako nedostatek, jelikož se domnívám, že pokud se nezmění přístup provozovatelů, tak může dojít k minimalizaci domácích návštěvníků. Navíc, když se ukázalo v minulých dvou letech, že návštěvnost zahraničních turistů není samozřejmostí. Jako další nedostatek spatřuji koncentraci návštěvníků pouze do určitých oblastí kraje, zejména do Českého ráje a Krkonoš. Kraj by se měl více snažit návštěvníky rozprostřít rovnoměrně do celého kraje. Jako největší ohrožení vidím, že pokud nenastane určitá regulace u přírodních památek, tak hrozí jejich nevratné poškození, zejména pak v Krkonoších je tento problém více než akutní. Bohužel množství turistů není nějak regulováno, a navíc dochází k poškozování krajiny, kdy turisté ve snaze vyhnout se vyznačeným turistickým trasám hledají alternativní trasy nebo v rámci snahy o co nejlepší výhled či selfie často překračují zábrany a pohybují se v místech, která k tomu nejsou určena. Tento problém je zejména v posledních letech na Sněžce, kdy turisté ve snaze o co nejhezčí fotku chodí i do míst, kam není vstup povolen. Avšak abych nebyl úplně kritický, regulace návštěvníků již funguje v Adršpašských skalách, kde ke vstupu do skal je nutné předem zakoupit vstupenku online a tímto způsobem je možno návštěvnost regulovat, kdy po dosažení určitého limitu není možné již vstupenky zakoupit a návštěvník do areálu není vpuštěn. Rovněž nejen turisté, ale i nadměrné provozování zimních sportů není pro krajinu úplně přínosné a do budoucna, pokud se nebude nějak řešit, může nastat problém v nenávratném poškození krajiny. V případě pokračování nedostatečné propagace může dojít k poklesu návštěvníků, což může ohrozit některé objekty po ekonomické stránce do té míry, že dojde k jejich úplnému uzavření pro veřejnost.

Jako jednu z největších příležitostí vidím dokončení dálnice D11 až k hranicím s Polskem, tímto by došlo k propojení naší dálniční sítě s polskou a vzniklo by tak přímé spojení z Prahy do Wroclawi. Tento projekt by nadále umožnil pohodlnější cestování polských návštěvníků do České republiky a naopak.

Další příležitost vidím ve vysokorychlostních železničních tratích, jedna z plánovaných tras by měla vést z Prahy do Worclawi právě přes Královéhradecký kraj, toto vnímám opět jako jednu z možností, jak rozvíjet cestovní ruch v Královéhradeckém kraji, díky snazší dostupnosti pro polské turisty. Jak jsem již zmiňoval, propagace kraje je podle mě nedostatečná a měla by se zvýšit, jistě by cestovnímu ruchu významně pomohla. S tím souvisí i větší rozptýlení návštěvníků v rámci kraje. Dalším aspektem, o kterém se domnívám, že je zajímavou příležitostí, je rozvoj podhorských oblastí, které toho mají jistě hodně co nabídnout, avšak nejsou tolik turisticky významné. Rovněž bych navázal na trend posledních let, a to je obnova tradic a tradičních akcí, které se v místě dříve konaly zcela běžně, ale dnes jsou spíše výjimkou. Z pohledu cestovního ruchu jsou tyto akce dalším lákadlem. Další příležitostí je výstavba nového fotbalového stadionu v Hradci Králové. Nový stadion bude multifunkční, ale především bude splňovat podmínky pro mezinárodní soutěž, takže v případě mezinárodních zápasů by opět mohl přilákat sportovní nadšence z celé republiky, ale i ze zahraničí. To též jistě přispěje k prestiži Královéhradeckého kraje z pohledu sportovního cestovního ruchu. Dalším projektem, který by napomohl ke zvýšení atraktivity v cestovním ruchu, je plánována cyklostezka, která by měla propojit východní Čechy se střední Moravou, konkrétně cyklostezka (v případě uskutečnění výstavby) propojí Královéhradecký, Pardubický a Olomoucký kraj. Tento projekt je z mého pohledu velice zajímavý a v případě realizace by byl jistě přínosný z hlediska atraktivity všech tří krajů. Centrála cestovního ruchu, která spadá pod kraj, je jistě dobrou příležitostí ke zlepšení propagace. Právě ta je označena jako jedna ze slabých stránek a pomůže naplno využít potenciál, který Královéhradecký kraj může nabídnout. Jedním z prvních kroků je nová Marketingová strategie vydaná v minulém roce.

4.7 Metodika Výzkumného šetření

4.7.1 Výzkumná strategie

V rámci této podkapitoly charakterizují výzkumnou strategii, která je vymezena vytyčením cíle výzkumu, určením metodiky sběru dat a způsobem jejich analýzy.

4.7.2 Cíl výzkumu

Jako své hlavní cíle jsem si v rámci empirického šetření vytyčil tyto: A/ zjistit, jak vnímají dotazovaní respondenti atraktivnost Královéhradeckého kraje oproti ostatním krajům v České republice, B/ zdali má kraj nějaké nedostatky v rámci cestovního ruchu, C/ v případě, že ano, tak jaké nedostatky to jsou.

4.7.3 Metoda sběru dat

Jako metodu pro sběr dat pro výzkumné šetření jsem zvolil dotazník. Dotazník byl vytvořený v elektronické formě za pomoci aplikace Formuláře Google, dotazník byl následně distribuován za pomoci sociální sítě a pomoci emailu. Tato forma byla zvolená z důvodů nestálé situace, která je v České republice díky pandemii nemoci Covid-19. Proto jsem upřednostnil elektronickou formu před fyzickým sběrem dat. Navíc elektronická forma dotazování má několik výhod. Je rychlá, jednoduchá a pro mě jako autora nabízí snadnější vyhodnocení získaných dat.

4.7.4 Analýza získaných dat

Analýza získaných dat proběhla pomocí interpretací ve formě tabulek, na základě kterých byly vytvořeny grafy zobrazující výsledky šetření u jednotlivých otázek. Následně každá otázka byla opatřena mým komentářem, který interpretuje získaná data.

4.7.5 Charakteristika výzkumného souboru

Výzkumným souborem v rámci tohoto šetření jsou všechny fyzické osoby, které někdy trávily dovolenou či jinak pobývaly na území Královéhradeckého kraje, bez ohledu na místo bydliště.

4.7.6 Struktura dotazníku

Dotazník obsahuje celkem 14 otázek ve formě výběru z předem nabídnutých možností, případně odpovědi Ano/Ne . Z celkového počtu dvanácti otázek má pouze jedna správnou odpověď a u jedné otázky může respondent zaškrtnout až tři odpovědi z výčtu nabízených možností. Jak již bylo výše zmíněno, dotazník byl vytvořen v elektronické formě v aplikaci Formuláře od společnosti Google, níže je vložen printscreen jako ukázka dotazníků.

Obrázek 10 Ukázka dotazníku

Kterou z níže vypsanych aktivit jste využil/a nebo plánujete využít při návštěvě Královéhradeckého kraje ?

- Sportovní aktivity
- Výlet do přírody
- Lázeňský pobyt
- Kulturní aktivity/ Kulturní akce

Zaškrtněte jaké turistické cile jste navštívili? V případě, že se na návštěvu Královéhradeckého kraje teprve chystáte, vyberte z nabízených možností, které atraktivita by jste chtěl/a navštívit ? (Vyberte maximálně 3 odpovědi, podle Vašich osobních preferencí)

- Lanová dráha na Sněžku / Sněžka
- Safari park Dvůr Králové
- Stezka Korunami stromů Krkonoše
- Prachovské skály
- Hospital Kuks
- Zámek Dětěnice
- Rozhledna na Velké Deštné
- Adršpašské skály
- Hrad a zámek Staré hrady
- Labská stezka

Domníváte se , zdali jsou či nejsou nějaké nedostatky v cestovním ruchu Královéhradeckého kraje ?

ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ

5 Výsledky a Diskuze

5.1 Výsledky dotazníkového šetření

5.1.1 Pohlaví?

Tabulka 5 Pohlaví

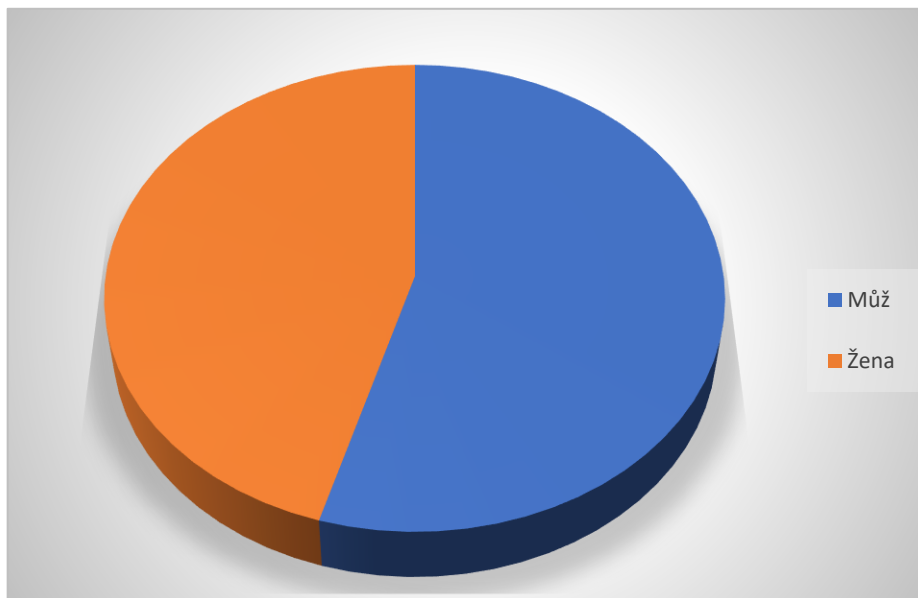
Pohlaví	Počet respondentů
Muž	60
Žena	50

ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ

Výzkumného dotazníkového šetření, které bylo zaměřeno na cestovní ruch v Královéhradeckém kraji, se celkem zúčastnilo 110 osob.

V rámci šetření byla mírná převaha mužů nad ženami. Výzkumného šetření se zúčastnilo celkem 60 respondentů z řad mužů a 50 respondentů z řad žen.

Obrázek 11 Pohlaví

ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ

5.1.2 Jaký je Váš věk?

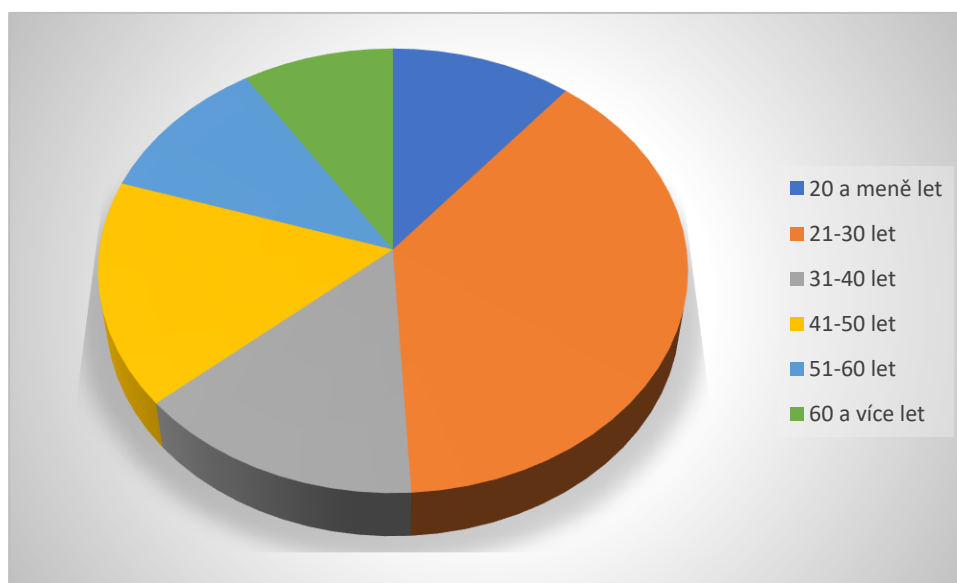
Tabulka 6 Věk

Věk	Počet respondentů
20 a méně let	12
21–30 let	42
31–40 let	16
41–50 let	18
51–60 let	12
60 a více let	10

ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ

V rámci věkové struktury zúčastněných osob výrazně převyšují respondenti ve věku 21–30 let. Celkem se jich zúčastnilo 42. Dle mého názoru důvodem může být fakt, že spolu s předchozí věkovou skupinou patří mezi respondenty, kteří na sociálních sítích tráví hodně času a zároveň patří mezi časté cestovatele, kteří rádi poznávají jiné kouty v rámci cestovního ruchu. Naopak nejméně osob se výzkumného šetření zúčastnilo ve věkové skupině nad 60 let. Tito respondenti obecně málo využívají sociální sítě, přesto jejich výsledek není špatný, jelikož tato generace má podle mého názoru procestovanou naši republiku, tudíž může snadno porovnat Královéhradecký kraj s ostatními kraji v České republice.

Obrázek 12 Věk

ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ

5.1.3 Jaké je Vaše bydliště?

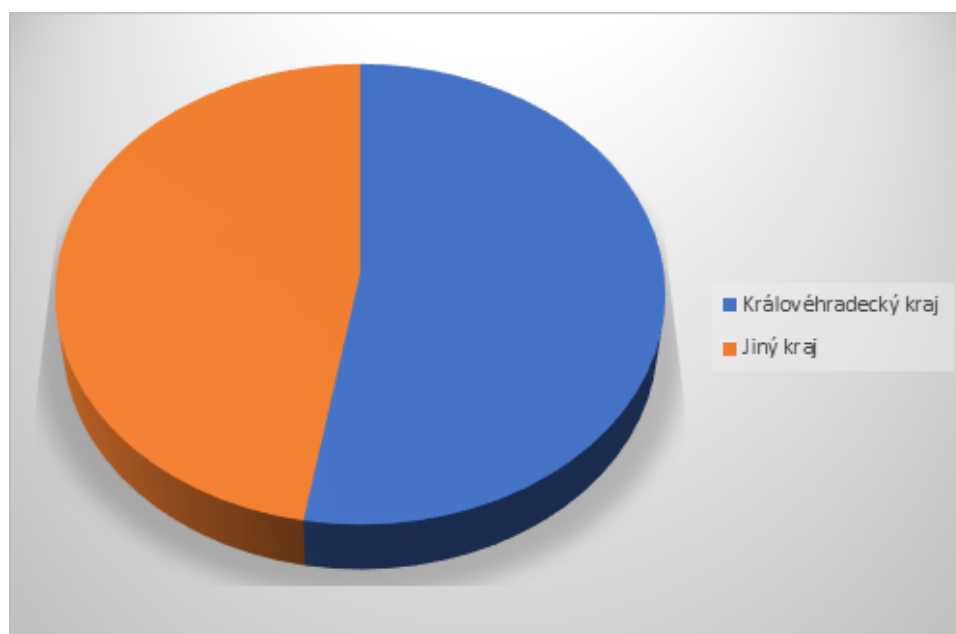
Tabulka 7 Bydliště

Bydliště	Počet respondentů
Královéhradecký kraj	58
Jiný kraj	52

ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ

Z celkového počtu 110 respondentů, kteří se zúčastnili výzkumného šetření, 58 osob označilo jako místo trvalého bydliště Královéhradecký kraj a 52 osob označilo jako místo svého trvalého bydliště jiný kraj. Přestože dominantní jsou místní respondenti, počet zúčastněných osob mimo Královéhradecký kraj není malý, z tohoto důvodu se domnívám, že je zaručena objektivnost dotazníkové šetření. V případě, že by byl tento počet osob žijících v jiném kraji výrazně menší, výsledná data by nemusela být úplně objektivní, jelikož u dalších otázek by nemuseli označit například nedostatky kraje.

Obrázek 13 Bydliště

ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ

5.1.4 Uskutečnil/a jste někdy dovolenou či jiný pobyt v Královéhradeckém kraji?

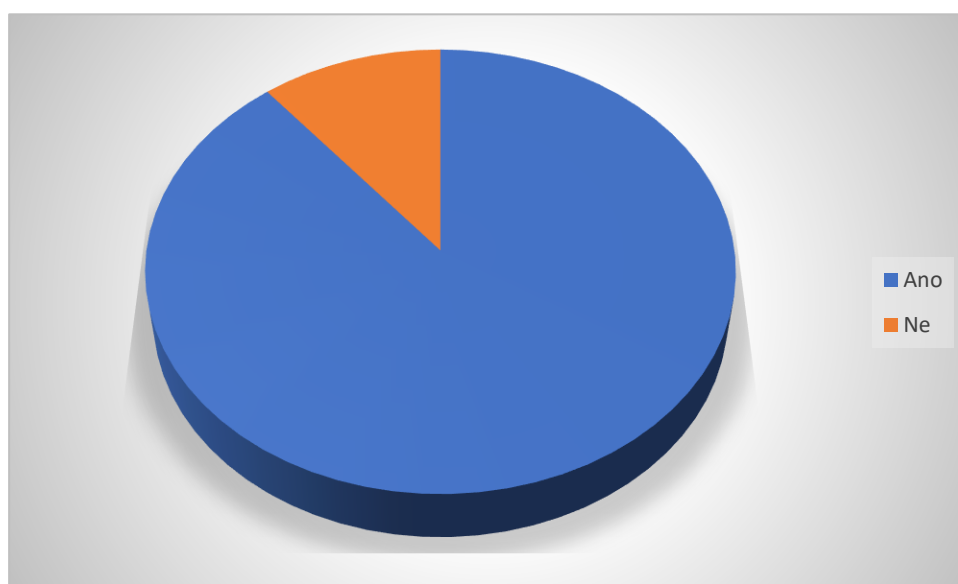
Tabulka 8 Uskuteční pobytu v Královéhradeckém kraji ANO/NE

Uskutečnění pobytu	Počet respondentů
Ano	98
Ne	12

ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ

Na otázku, zdali zde již někdy v minulosti trávili svou dovolenou či jiný pobyt, většina respondentů odpověděla, že v Královéhradeckém kraji již někdy pobývali nebo zde trávili svou dovolenou. Odpověď Ano označilo 98 respondentů a odpověď Ne označilo pouhých 12 respondentů z celkového počtu 110 dotazovaných osob.

Obrázek 14 Trávil jste zde někdy dovolenou či jiný pobyt

ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ

5.1.5 Z nabízených možností vyberte kolikrát jste zde přibližně trávili svou dovolenou či jiný pobyt?

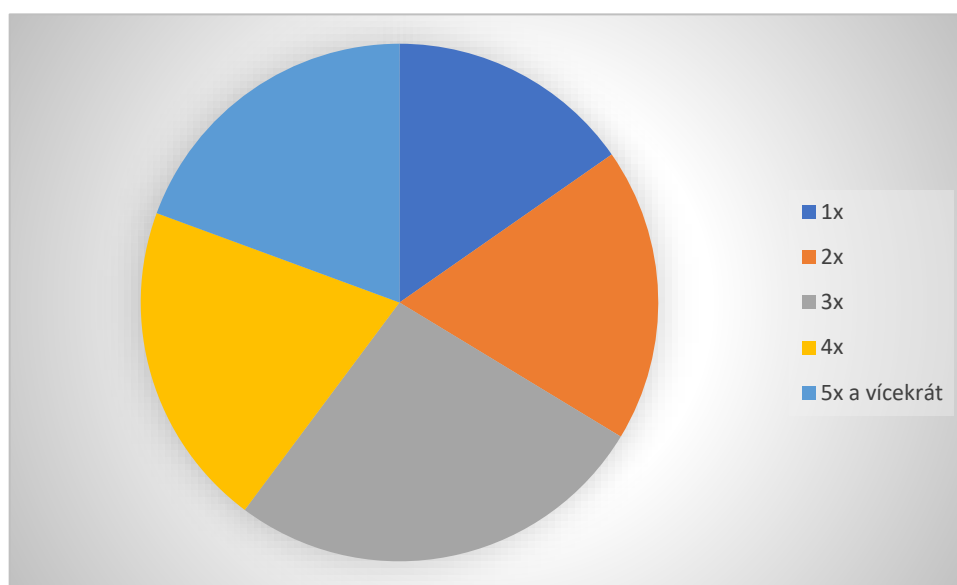
Tabulka 9 Kolikrát jste zde trávili dovolenou/ jiný pobyt

Počet pobytů/ dovolených	Počet respondentů
1x	15
2x	18
3x	26
4x	20
5x a vícekrát	19

ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ

Na tuto otázku byli přesměrováni pouze respondenti, kteří v předchozí otázce zvolili odpověď Ano. Celkem se tedy této otázky zúčastnilo 98 respondentů. Můžeme tedy konstatovat, že většina respondentů se do Královéhradeckého kraje vrací/vracela opakovaně, aby zde pobývali, což naznačuje vysokou atraktivitu kraje. Nejvíce respondentů označilo, že zde trávilo svou dovolenou přibližně třikrát a naopak nejméně vybraná odpověď je, že zde trávili svou dovolenou či jiný pobyt pouze jednou. Z toho můžeme usuzovat, že kraj je oblíbené místo, kam se turisté vrací, což ukazuje na velmi dobrý potenciál z pohledu cestovního ruchu.

Obrázek 15 Kolikrát jste zde trávili dovolenou/ jiný pobyt

ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ

5.1.6 Jak hodnotíte nabídku cestovního ruchu v Královéhradeckém kraji?

Tabulka 10 Zhodnocení nabídky cestovního ruchu v kraji

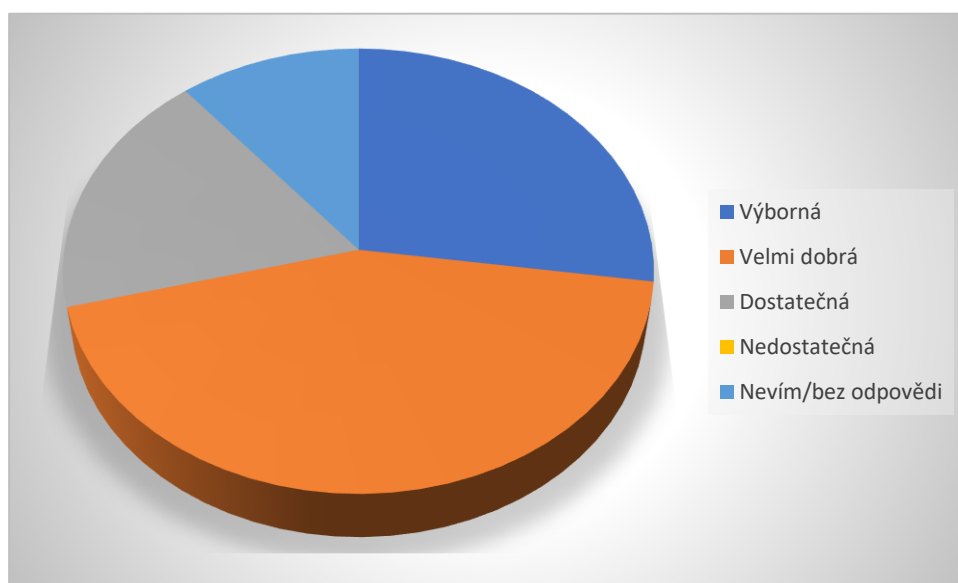
Zhodnocení nabídky cestovního ruchu	Počet respondentů
Výborná	30
Velmi dobrá	48
Dostatečná	20
Nedostatečná	0
Nevím/ bez odpovědi	12

ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ

V rámci této otázky měli respondenti zhodnotit celkovou nabídku cestovního ruchu skládající se z různých komponentů jako například: jaká je propagace kraje a jednotlivých cílů, jaká je dostupnost těchto cílů, případně jaká je dopravní dostupnost těchto cílů. Zdali tedy cestují pomocí automobilu nebo i dalších dopravních prostředků např. vlakem nebo na kole, toto vše měli respondenti zhodnotit při odpovědi na tuto otázku. Z celkového hodnocení vyplývá, že se většina - tedy 78 respondentů domnívá, že nabídka cestovního ruchu v Královéhradeckém kraji je buď velmi dobrá nebo výborná, pouze malá část dotázaných označila odpověď, že je nabídka dostatečná.

Minoritní část dotázaných vybrala odpověď neví / bez odpovědi, jedná se však o respondenty, kteří nikdy necestovali po Královéhradeckém kraji.

Obrázek 16 Nabídka cestovního ruchu

ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ

5.1.7 Z následujících možností vyberte jeden dopravní prostředek, který byl hlavní při Vašich cestách za atraktivitami Královéhradeckého kraje?

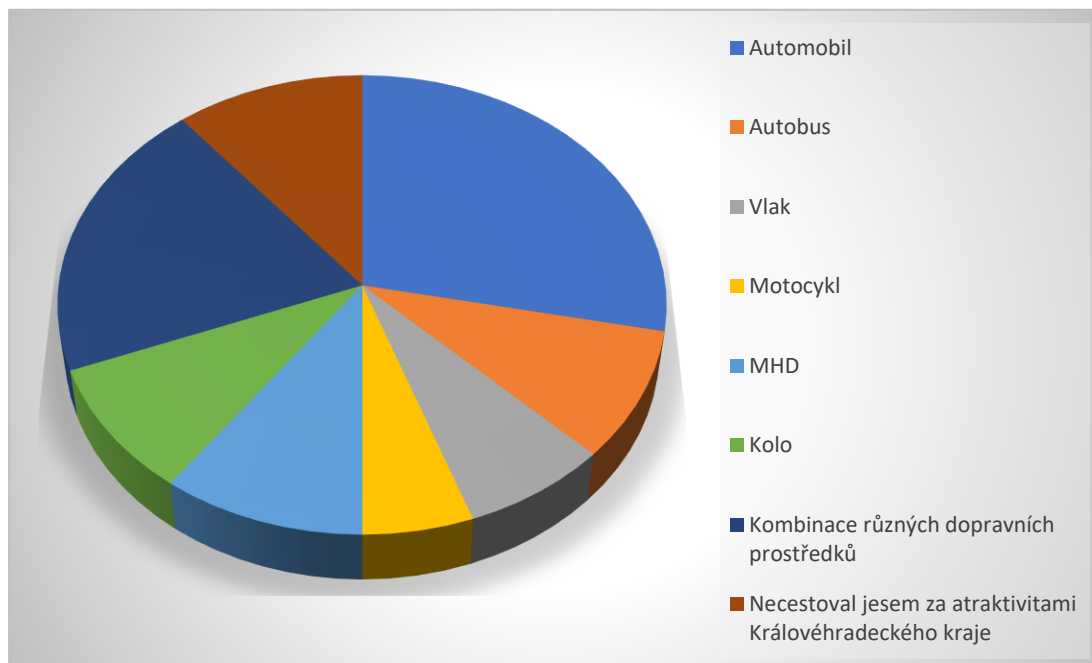
Tabulka 11 Dopravní prostředek

Dopravní prostředek	Počet respondentů
Automobil	31
Autobus	10
Vlak	8
Motocykl	6
Městská hromadná doprava	11
Kolo	10
Kombinace různých dopravních prostředků	22
Nevím / bez odpovědi	12

ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ

Cílem této otázky bylo analyzovat jaké dopravní prostředky využívají respondenti při cestování za atraktivitami Královéhradeckého kraje. Nejvíce respondentů označilo možnost, že při cestování využívají automobil - celkem 31 osob. Naopak nejméně dotazovaných při cestování využívá motocykl a kolo. Přestože nejvyužívanější dopravní prostředek je automobil, celkem 22 respondentů zvolilo, že při cestování využívají kombinace různých dopravních prostředků. Tato odpověď je zajímavá, ale nijak překvapivá, jelikož v Krkonoších fungují cyklobusy, které pravidelně nabízejí několik linek, a které pravidelně pomáhají především cyklistům s přepravou po Krkonoších.

Obrázek 17 Dopravní prostředky

ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ

5.1.8 Setkal/a jste se někdy s informacemi o nabídce cestovního ruchu v Královéhradeckém kraji?

Tabulka 12 Setkal/a jste se někdy s informacemi o cestovním ruchu v Královéhradeckém kraji

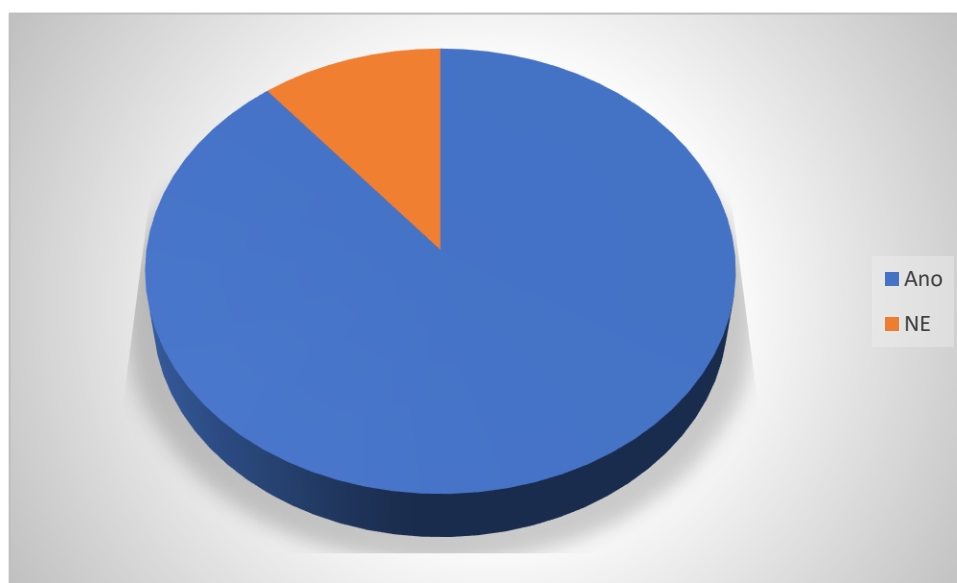
Informace o cestovním ruchu	Počet respondentů
Ano	98
Ne	12

ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ

V rámci této otázky jsme analyzovali, zdali se dotazované osoby již někdy setkaly s informacemi o cestovním ruchu v Královéhradeckém kraji. Naprostá většina respondentů odpověděla ano, pouze malá část z dotazovaných osob odpověděla ne, s těmito informacemi se nesetkali, musím ale podotknout, že se jedná o respondenty, kteří uvedli v rámci odpovědí na přechozí otázky, že po Královéhradeckém kraji necestovali.

V případě kladné odpovědi – ano, byly dotazované osoby automaticky přesměrovány na další otázku číslo 9, v případě odpovědi záporné – ne, byly přesměrovány až na otázku číslo 10.

Obrázek 18 Setkal/a jste se někdy s informacemi o cestovním ruchu v Královéhradeckém kraji

ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ

5.1.9 V jaké formě jste se s informacemi o cestovním ruchu v kraji setkal/a?

Tabulka 13 Forma informací cestovního ruchu v kraji

Forma informací	Počet respondentů
Informační centrum	14
Webové stránky	16
Sociální sítě	30
Inzerce v dopravních prostředcích	5
Noviny / Časopisy	9
Rádio / Televize	10
Veletrhy, výstavy	6
Turistický průvodce po kraji	8

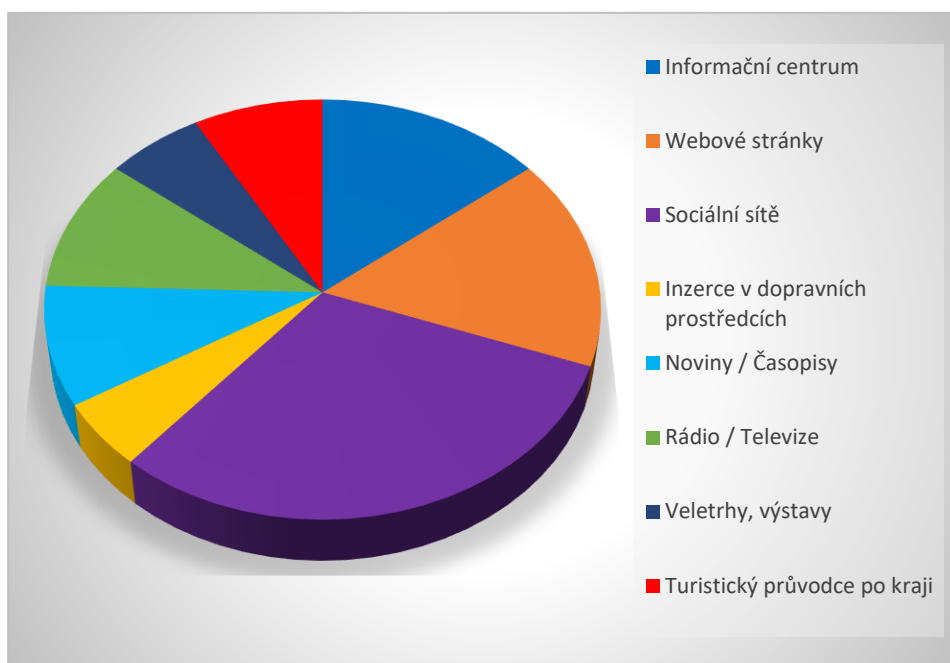
ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ

V této otázce je přímá návaznost na předchozí otázku, cílem bylo analyzovat v jaké formě se respondenti setkali s informacemi o cestovním ruchu v Královéhradeckém kraji.

Respondenti se s informacemi nejvíce setkali na sociálních sítích, naopak nejméně se setkali s informacemi o cestovním ruchu v kraji díky inzerci v dopravních prostředcích. Sociální sítě zde potvrzují svůj prim na poli předávání informací především u mladší generace. V pořadí na druhém a třetím místě nejvíce dotazované osoby označily možnosti webové stránky a informační centrum.

V tomto případě se jedná o poměrně logickou volbu, jelikož zejména informační centra v Královéhradeckém kraji patří mezi silné stránky v rámci výše provedené SWOT analýzy, zejména svým kvalifikovaným personálem, a to zejména v horských střediscích, kde je velká koncentrace turistů včetně turistů ze zahraničí, tudíž zdejší personál musí být na tuto skutečnost dostatečně kvalifikován.

Obrázek 19 Forma informací cestovního ruchu v kraji

ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ

5.1.10 Jak byste zhodnotil/a atraktivnost Královéhradeckého kraje ve srovnání s ostatními kraji?

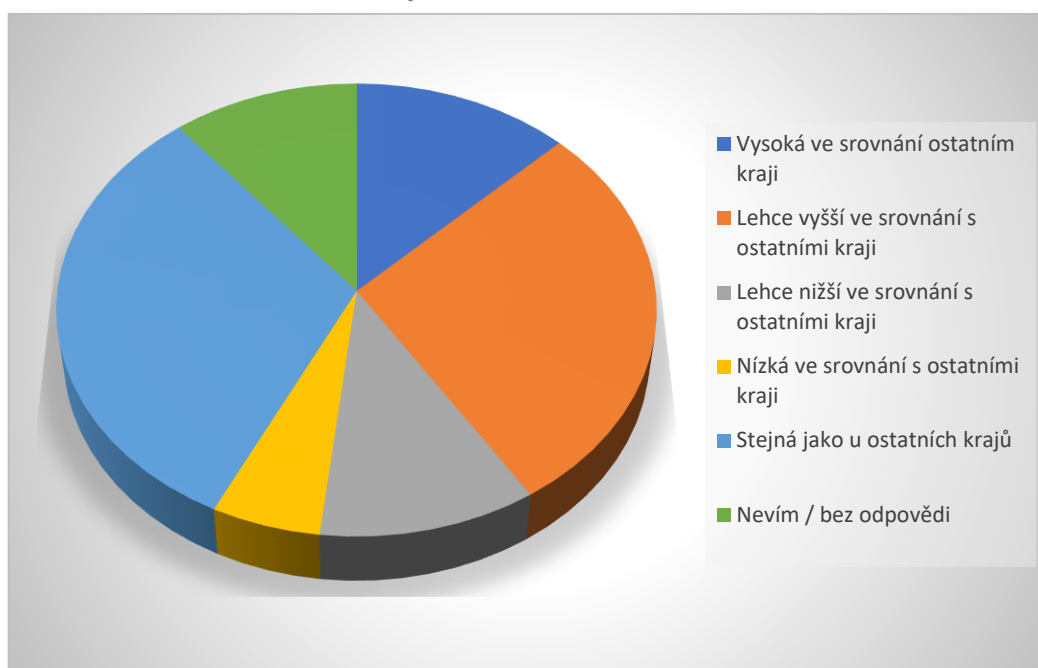
Tabulka 14 Zhodnocení atraktivnosti Královéhradeckého kraje

Hodnocení atraktivnosti kraje	Počet respondentů
Vysoká ve srovnání ostatním kraji	14
Lehce vyšší ve srovnání s ostatními kraji	31
Lehce nižší ve srovnání s ostatními kraji	12
Nízká ve srovnání s ostatními kraji	6
Stejná jako u ostatních krajů	35
Nevím / bez odpovědi	12

ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ

Cílem této otázky bylo analyzovat atraktivnost Královéhradeckého kraje ve srovnání s ostatními kraji v České republice. Nejvíce respondentů se domnívá, že atraktivnost Královéhradeckého kraje je stejná jako u ostatních krajů, tuto odpověď zvolilo celkem 35 respondentů. Avšak téměř stejný počet se domnívá, že atraktivnost je lehce vyšší ve srovnání s ostatními kraji. Závěrem tedy lze tuto otázku zhodnotit tak, že Královéhradecký kraj podle názoru respondentů v atraktivitě v porovnání s ostatními kraji nijak nezaostává, a pro některé respondenty je dokonce atraktivnější.

Obrázek 20 Atraktivnost Královéhradeckého kraje

ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ

5.1.11 Z níže uvedených aktivit vyberte jednu, kterou jste při návštěvě Královéhradeckého kraje využil/a?

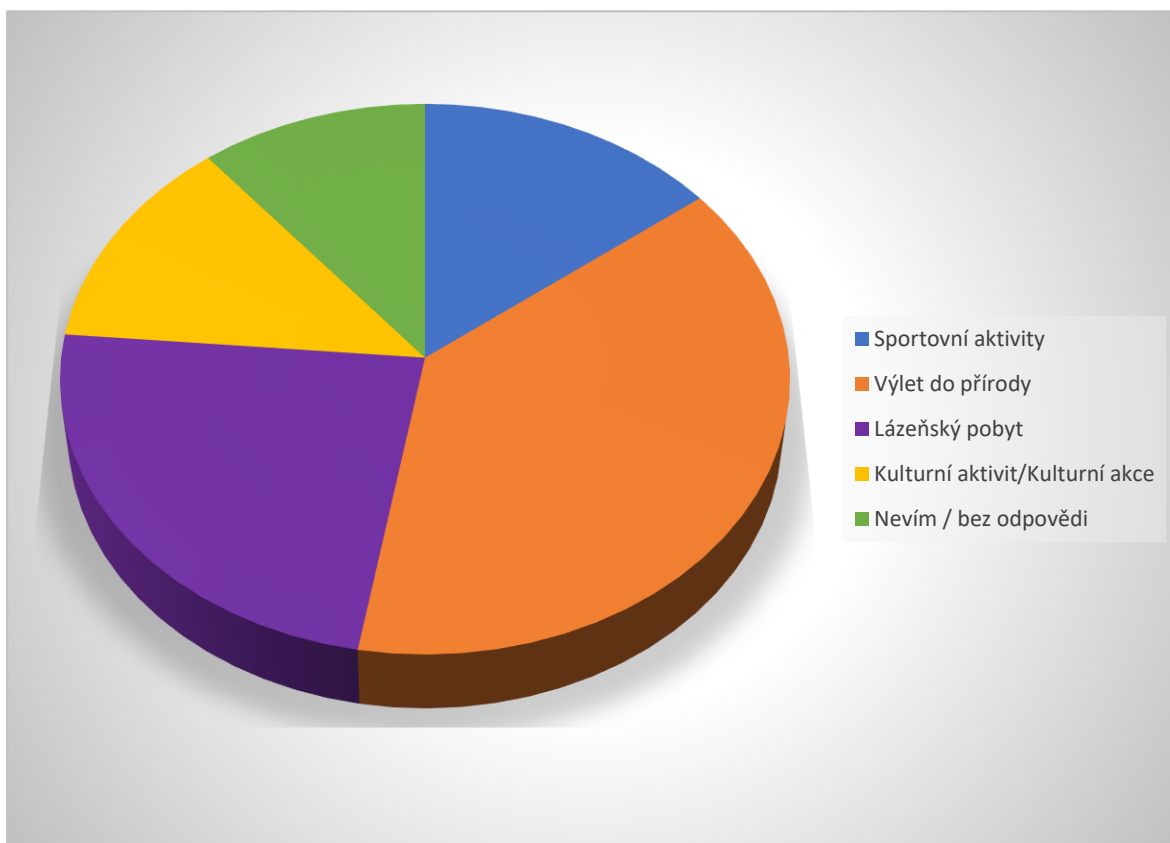
Tabulka 15 Aktivity

Aktivity	Počet respondentů
Sportovní aktivity	16
Výlet do přírody	42
Lázeňský pobyt	26
Kulturní aktivity / kulturní akce	14
Nevím / bez odpovědi	12

ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ

V rámci této otázky respondenti z nabízených možností vybírali aktivitu, kterou využili při svém pobytu v Královéhradeckém kraji. Nejvíce respondentů celkem 42 zvolilo jako svou odpověď výlety do přírody, jelikož je na území kraje chráněná krajinná oblast Český ráj se spoustou přírodních krás, nebo národní park Krkonoše, ve kterém se nachází nejvyšší hora v České republice, hora Sněžka, která patří mezi nejnavštěvovanější turistické cíle v kraji. Další aktivitou, která patří mezi oblíbené, jsou pobyty v lázeňských zařízeních, zvolilo ji celkem 26 respondentů, a to i přesto, že se zde nenachází tolik lázeňských zařízení jako v jiných částech republiky, patří místní lázně mezi oblíbené a často vyhledávané.

Obrázek 21 Aktivita

ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ

5.1.12 Z následující níže uvedené nabídky označte turistické cíle, které jste zde navštívili?

Tabulka 16 Turistické cíle

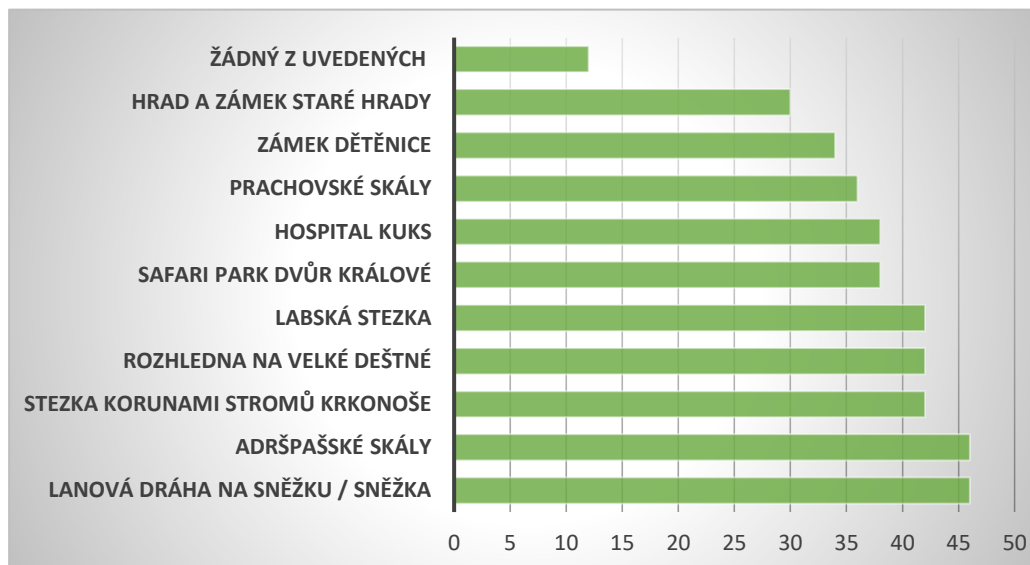
Turistické cíle	Počet respondentů
Lanová dráha na Sněžku / Sněžka	46
Adršpašské skály	46
Stezka Korunami stromů Krkonoše	42
Rozhledna na Velké Deštné	42
Cyklostezka Labská stezka	42
Safari park Dvůr Králové	38
Hospitál Kuks	38
Prachovské skály	36
Zámek Dětenice	34
Hrad a zámek Staré hrady	30
Žádný z uvedených	12

ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ

V této otázce respondenti vybírali z nabízených možností turistické cíle, které v kraji navštívili, vybrat mohli až tři cíle. Tyto jednotlivé turistické cíle byly vybrány z toho důvodu, že se jedná o nejnavštěvovanější turistické cíle v kraji. Cílem bylo zjistit, zdali se budou lišit mezi daty z této otázky a oficiálními daty agentury CzechTourism a vytvoření pomyslného žebříčku nejnavštěvovanějších cílů. Nejvíce respondentů navštívilo lanovou dráhu na Sněžku/Sněžka, v porovnání s oficiálními daty zde je rozdíl, jelikož tento turistický cíl podle oficiálních dat náleží až 3. místo, avšak stejný počet respondentů jako v předchozím případě označil, že navštívil Adršpašské skály, v tomto případě při porovnání s oficiálními daty je rovněž rozdíl, jelikož Adršpašské skály se v dle oficiálních dat v žebříčku nejnavštěvovanějších turistických cílů v roce 2020 umístily na 2. místě, a v tomto pomyslném žebříčku se umístily na místě prvním. Cyklostezka Labská stezka a rozhledna na Velké Deštné, podle oficiálních dat, se umístily až ke konci žebříčku nejnavštěvovanějších cílů v roce 2020, avšak zde se umístily na pomyslném 2. místě. Na stejném místě jako dva předchozí cíle se rovněž umístila Stezka Korunami stromů Krkonoše, která v oficiálním žebříčku zaujímá 4. místo. Velkým překvapením je umístění Safari parku Dvůr Králové, místní zoo, tradičně v oficiálních žebříčcích patří mezi nejnavštěvovanější turistické cíle a zaujímá tak 1. místo, avšak zde na tomto pomyslném žebříčku skončila až na 3. místě.

V rámci této otázky jsem zjistil, že respondenti z tohoto výzkumu odpovídali zcela odlišně, než jsem očekával, domníval jsem se, že odpovědi budou víceméně shodné s oficiálními daty, avšak nestalo se tak a v porovnání s oficiálními daty nastaly rozdíly.

Obrázek 22 Turistické cíle

ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ

5.1.13 Domníváte se, zdali jsou či nejsou nějaké nedostatky, které ovlivňují cestovní ruch Královéhradeckého kraje?

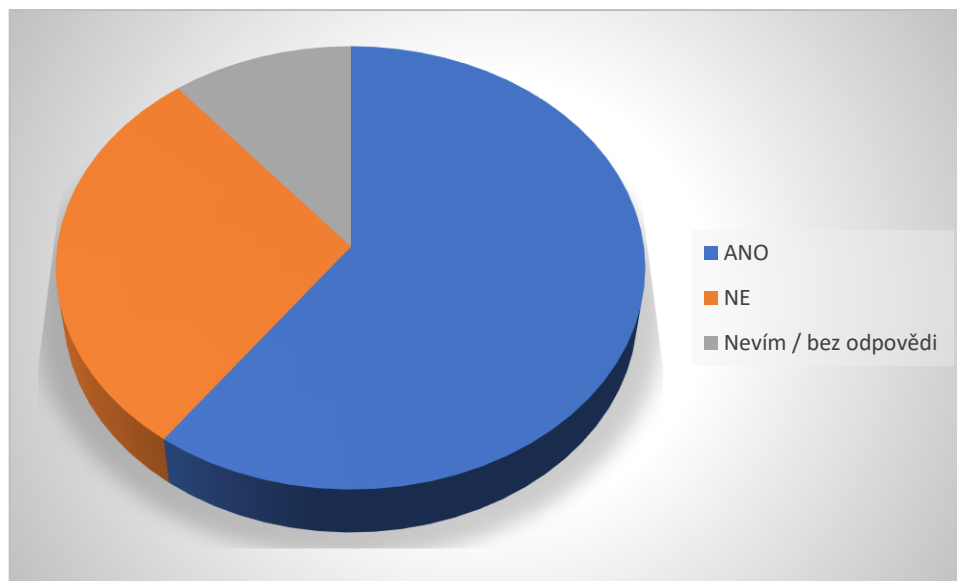
Tabulka 17 Nedostatky

Nedostatky	Počet Respondentů
Ano	66
Ne	32
Nevím/ bez odpovědi	12

ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ

V této otázce respondenti hodnotili, zdali Královéhradecký kraj má nedostatky či nikoliv. Většina dotazovaných odpověděla – celkem 66 respondentů, že jsou zde nedostatky, které mají přímý vliv na cestovní ruch a jeho vnímání dotazovanými osobami. Naopak 32 respondentů se domnívá, že zde nedostatky nejsou. Dotazovaní, kteří odpověděli Ano, jsou pak následovně přesměrováni na následující otázku, která je zaměřena již na volbu konkrétních nedostatků. Respondenti, kteří odpověděli Ne nebo Nevím/bez odpovědi, byli přesměrováni na konec dotazníků, kde došlo k odeslání jejich odpovědi.

Obrázek 23 Nedostatky v cestovním ruchu

ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ

5.1.14 Jaké jsou podle Vás nedostatky v cestovním ruchu Královéhradeckého kraje?

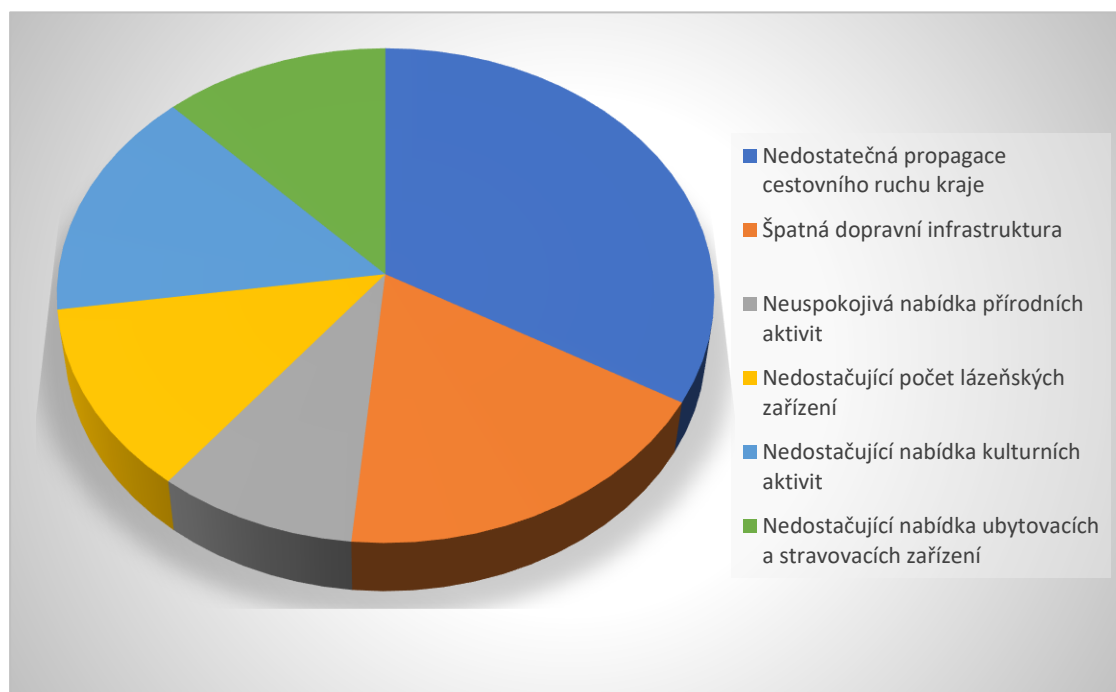
Tabulka 18 Zhodnocení nedostatků v místním cestovním ruchu

Nedostatky	Počet respondentů
Nedostatečná propagace cestovního ruchu kraje	22
Špatná dopravní infrastruktura	12
Neuspokojivá nabídka přírodních aktivit	6
Nedostačující počet lázeňských zařízení	8
Nedostačující nabídka kulturních aktivit	10
Nedostačující nabídka ubytovacích a stravovacích zařízení	8

ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ

Tato otázka, jak bylo zmíněno, navazuje na předchozí otázku. V rámci otázky dochází ke zhodnocení konkrétních nedostatků, které jsou podle respondentů v místním cestovním ruchu. Mezi největší nedostatky podle dotazovaných osob patří nedostatečná propagace cestovního ruchu kraje. Tento nedostatek byl mnou zmíněn i ve SWOT analýze v rámci této práce. Mezi další nedostatky, které ovlivňují místní cestovní ruch, patří špatná dopravní infrastruktura, nedostatečná nabídka kulturních aktivit nebo nedostačující počet lázeňských zařízení.

Obrázek 24 Zhodnocení nedostatků v cestovním ruchu

ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ

5.2 Návrhy a doporučení pro zlepšení cestovního ruchu

V rámci této podkapitoly jsem sepsal několik návrhu a doporučení na základě zjištění problémů a nedostatků v rámci SWOT analýzy a výzkumného šetření, které dle mého názoru mohou mít pozitivní dopady na místní cestovní ruch.

- Zlepšení propagace cestovního ruchu v kraji – tento problém se shodně objevil jak ve SWOT analýze, tak i v dotazníkovém šetření. Kraj by měl pomocí své agentury pro cestovní ruch zlepšit propagaci jednotlivých turistických cílů a měl by více propagovat méně známé turistické cíle tak, aby došlo k většímu rozložení návštěvníků po kraji.
- Zlepšení dopravní infrastruktury – Královéhradecký kraj by měl investovat do zlepšení místní infrastruktury, což zahrnuje především opravy stávajících silnic, dále by kraj měl vypomoci státu s výkupem pozemků pro potřeby dokončení dálnice D11 k polským hranicím, kraj by zde mohl působit jako prostředník či jako zprostředkovatel mezi státem a majiteli jednotlivých pozemků.
- Nedostačující počet ubytovacích kapacit – kraj sice nemůže tento problém sám zvrátit tím, že bude stavět ubytovací zařízení, avšak může poskytnout pozemky za zvýhodněnou cenu s podmínkou, že budou určeny výhradně pro stavbu nových ubytovacích zařízení nebo pomoci stávajícím majitelům ubytovacích zařízení s jejich rozšířením, pomoci se stavebním řízením ve smyslu jeho urychlení. Případně pomůže se získáním dotací od Ministerstva pro místní rozvoj.
- Zvýšení spolupráce veřejné a podnikatelské správy – kraj by měl více spolupracovat na projektech, které mohou mít pozitivní dopady na cestovní ruch a podnikatelskou sféru, například je možnost lepší propagace ze strany kraje v jeho turistických materiálech.
- Větší spolupráce na přeshraničních projektech s Polskem – kraj, případně jeho příspěvkové organizace by měly více využít možnost přeshraniční spolupráce, jelikož v rámci evropských fondů jsou pro takové projekty k dispozici operační programy. Navíc dojde k rozložení nákladů, vzájemnému obohacení a propagaci.

- Zlepšení nabídky kulturních aktivit – Kraj by měl ve spolupráci se svými příspěvkovými organizacemi rozšířit nabídku kulturních aktivit. Řešením by mohlo být rozšíření doprovodného programu při tradičních akcích kraje např. o hudební vystoupení populárních zpěváků.
- Vysokorychlostní železniční trať Praha – Wrocław – kraj by se měl zasadit, aby došlo k výstavbě tohoto plánovaného úseku vysokorychlostní tratě. Vzniklo by tím přímé železniční spojení s Polskem se zastávkou v Královéhradeckém kraji. Jednak by to umožnilo snadnější cestování pro české a polské turisty oběma směry. A tím by došlo k dalšímu ovlivnění místního cestovního ruchu.
- Podpora cyklostezky propojující tři kraje včetně podpory jejího rozšíření do dalších krajů – kraj by měl podporovat tuto cyklostezku, která se připravuje a má propojit celkem tři kraje Královéhradecký, Pardubický a Olomoucký, jedná se o zajímavý projekt, který bude v případě realizace mít pozitivní dopad na cestovní ruch všech tří krajů. Můj osobní názor je, že by bylo vhodné z Olomouckého kraje dále pokračovat a cyklostezku rozšířit buď směrem na severní Moravu do Moravskoslezského kraje anebo směrem dolů do Zlínského kraje, což by opět zvýšilo atraktivnost z hlediska cestovního ruchu. Došlo by tak k propojení výše zmíněných krajů, toto je však pouze můj osobní nápad.

6 Závěr

Jak bylo výše zmíněno, hlavním cílem této práce bylo analyzovat cestovní ruch v Královéhradeckém kraji, za pomoci SWOT analýzy definovat silné a slabé stránky, příležitosti a ohrožení, druhým cílem bylo analyzovat dopady nemoci Covid-19 na cestovní ruch za pomoci empirických statistických údajů na návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení a turistických cílů.

Analytická část je pojata obecně, kde zahrnuje popis cestovního ruchu a to zejména popis základních pojmů v cestovním ruchu, jednotlivé druhy cestovního ruchu, historii cestovního ruchu včetně novodobého vývoje, rozdělení jednotlivých služeb v cestovním ruchu, dále jaký je rozdíl mezi cestovní agenturou a cestovní kanceláří. V závěru analytické části této diplomové práce se věnuji cestovnímu ruchu v České republice a to zejména jeho podporou ze strany státu prostřednictvím agentury CzechTourism.

Druhá polovina, praktická část této práce, je zaměřena již více konkrétně k naplnění stanovených cílů diplomové práce. Tato část se zabývá cestovním ruchem v Královéhradeckém kraji. Úvodní část diplomové práce je zaměřena na popis destinace Královéhradeckého kraje, následně se v práci zabývám analýzou dopadů nemoci Covid-19 na cestovní ruch v Královéhradeckém kraji. Světová pandemie nemoci Covid-19 negativně dopadá na celou Českou republiku, jelikož jako jedno z opatření zavedených v rámci ochrany před nemocí bylo omezení cestování, z tohoto důvodu patří odvětví cestovního ruchu k nejvíce zasaženým. Pandemie nemoci Covid-19 negativně ovlivnila cestovní ruch ve všech 13 krajích v rámci České republiky, avšak Královéhradecký kraj patří v rámci celorepublikového průměru k nejméně zasaženým. Přesto se pandemie negativně projevila v návštěvnosti hromadných ubytovacích zařízení a turistických cílů kraje. V rámci analýzy empirických statických údajů bylo zjištěno, že návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení se v roce 2020 snížila téměř o 500 000 hostů v porovnání s předchozím obdobím roku 2019. Bohužel v následujícím roce 2021 propad návštěvnosti ubytovacích zařízení pokračoval, i když již ne tak dramaticky jako v předchozím období. Důvody pro to tak bylo, jsou následovné. V rámci ochrany před nemocí Covidu-19 byla ze strany vlády České republiky vydána opatření o zákazu cestování. Ubytovací zařízení byla několikrát uzavřena, případně bylo omezeno ubytování hostů pouze na ubytování v rámci služebních cest. Tato opatření, která se s přestávkami několikrát opakovala, bohužel měla zásadní dopad na ubytovací zařízení.

V rámci návštěvnosti turistických cílů byl zaznamenán taktéž pokles návštěvníků, navíc v kraji z podobných důvodů jako v předchozím případě došlo rovněž k poklesu návštěvníků. Navíc kvůli omezením došlo k propadu příjezdu ze zahraničí zejména u turistů z Německa a Polska, kteří tvoří významnou část návštěvníků Královéhradeckého kraje. Většina turistických cílů v kraji byla několikrát během posledních dvou let nucena zavřít, a to se samozřejmě projevilo v návštěvnosti. Navíc díky opatřením ze strany vlády došlo k velkým ekonomickým ztrátám u subjektů v cestovním ruchu.

V další části jsem vyhotovil SWOT analýzu, ve které jsem identifikoval jednotlivé silné a slabé stránky, příležitosti a ohrožení z pohledu Královéhradeckého kraje jako destinace cestovního ruchu. Následně bylo provedeno výzkumné šetření zaměřené na cestovní ruch v kraji. Cílem tohoto výzkumu bylo zjistit, jaká je atraktivita Královéhradeckého kraje v porovnání s ostatními kraji a zdali se v kraji zde vyskytují nedostatky, které mohou ovlivnit cestovní ruch. Výstupy z tohoto šetření byly zpracovány do tabulky a grafů. Výstupem z tohoto šetření je zjištění, že v porovnání s ostatními kraji je na tom Královéhradecký kraj z pohledu atraktivity stejně jako ostatní kraje v rámci České republiky. Co se týče nedostatků, tak jako největší nedostatek byla respondenty určena nedostatečná propagace kraje z pohledu cestovního ruchu. Toho si je vědom i Královéhradecký kraj, a proto vytvořil vlastní centrálu, která má za cíl zlepšit právě jeden z výše uvedených nedostatků, a to zlepšení marketingu v oblasti cestovního ruchu.

7 Seznam použitých zdrojů

Literatura

- FORET, M. -- FORETOVÁ, V. Jak rozvíjet místní cestovní ruch. Praha: Grada, 2001. ISBN 80-247-0207-.
- GOELDNER, C R. -- RITCHIE, J R B. Cestovní ruch: principy, příklady, trendy. Brno: BizBooks, 2014. ISBN 978-80-265-0298-2.
- HLADKÁ, J. Technika cestovního ruchu. Praha: Grada, 1997. ISBN 80-7169-476-2.
- INDROVÁ, J. -- VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE. FAKULTA MEZINÁRODNÍCH VZTAHŮ. Cestovní ruch: (základy). V Praze: Oeconomica, 2009. ISBN 978-80-245-1569-4.
- KIRÁLOVÁ, A. Marketing: destinace cestovního ruchu. Praha: Ekopress, 2003. ISBN 80-86119-56-4.

Elektronické zdroje

- #CzechTourism. [online]. Copyright © 2022 CzechTourism [cit. 08.02.2022]. Dostupné z: <https://www.czechtourism.cz/cs-CZ/O-nas/Zakladni-informace/Zakladni-informace-o-agenture-CzechTourism>
- Český statistický úřad. *Základní pojmy a definice*. [online]. (PDF). Copyright ©2021 Český statistický úřad. [cit. 2021-10-05] Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20557193/921108m.pdf/b6571837-6a2e-4138-912c-59da6de43de4?version=1.0>
- Hora Sněžka – detailní informace o Sněžce – Krkonoše. Hora Sněžka – detailní informace o Sněžce – Krkonoše [online] [cit. 14.02.2022]. Dostupné z: <https://www.horasnezka.cz/>
- Královéhradecký kraj - turistický portál. Královéhradecký kraj - turistický portál [online]. Copyright ©2022 Královéhradecký kraj [cit. 10.02.2022]. Dostupné z: <https://www.hkregion.cz/>

- Královéhradecký kraj. Program rozvoje cestovního ruchu turistické oblasti Krkonoše – SWOT. [online]. (PDF). Copyright ©2022 Královéhradecký kraj [cit. 11.02.2022]. Dostupné z: https://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/krajsky-urad/cestovni-ruch/dokumenty-koncepce/SWOT_analyza_B.pdf
- Kudy z nudy – Skalní město Adršpach – největší skalní město v České republice. Kudy z nudy – Homepage [online]. Copyright © 2022 CzechTourism [cit. 14.02.2022]. Dostupné z: <https://www.kudyznudy.cz/aktivity/skalni-mesto-u-adrspachu>
- LEJSEK, Zdeněk. Cestovní ruch v historických souvislostech. Statistika & My [online]. Praha: Český statistický úřad, 2011, 01(6/2011), 21 [cit. 2021-10-7]. ISSN 1804-7149. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20541253/18041106.pdf/2f6337b2-a9be-4e57-a55c-5ab9b6fa7829?version=1.0>
- Ministerstvo pro místní rozvoj ČR – MMR aktualizovalo rajonizaci cestovního ruchu. [online]. Copyright ©2021 Ministerstvo pro místní rozvoj. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/novinky/mmr-aktualizovalo-rajonizaci-cestovniho-ruchu>
- Průvodce pro Královéhradecký kraj – zajímavosti, památky, tipy | cKlub.cz. Srovnávač a vyhledávač zájezdů | cKlub.cz [online] [cit. 09.02.2022]. Dostupné z: https://www.cklub.cz/pruvodce/ceska_republika/kralovehradecky-kraj
- RIS – Regionální informační servis. Redirecting to /cs/ [online]. Copyright © 2021 Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [cit. 09.02.2022]. Dostupné z: <https://www.risy.cz/cs/krajske-ris/kralovehradecky-kraj/regionalni-informace/o-kraji>
- Rozdíl mezi cestovní kanceláří a cestovní agenturou. PRO TRAVEL [online]. [cit. 2021-11-17]. Dostupné z: <https://www.protravel.cz/clanek/rozdil-mezi-ck-a-ca/>
- Safari Park Dvůr Králové. Safari Park Dvůr Králové [online]. Copyright © 2016 [cit. 14.02.2022]. Dostupné z: <https://safari-park.cz/cz/>

- SYSEL, Jiří. Kongresová turistika: Definice Kongresové turistiky. Cestovní-ruch.cz [online]. 2006 [cit. 2021-11-25]. Dostupné z: https://www.cestovni-ruch.cz/skolstvi/_kongrescr.php

Zdroje obrázků:

Dopady COVID19 2020–2021 – Tourdata. Tourdata – Tourdata – data o cestovním ruchu [online]. Copyright © 2022 Marketingový informační systém [cit. 20.03.2022]. Dostupné z: <https://tourdata.cz/data/dopady-covid19-2020-2021/>

Galerie | Lanová dráha Sněžka, a.s. Úvodní strana | Lanová dráha Sněžka, a.s. [online]. [cit. 20.03.2022]. Dostupné z: <https://www.snezkalanovka.cz/galerie/>

Intenzita cestovního ruchu v Královéhradeckém kraji 2012–2020 – Tourdata. Tourdata – Tourdata – data o cestovním ruchu [online]. Copyright © 2022 Marketingový informační systém [cit. 20.03.2022]. Dostupné z: <https://tourdata.cz/regionalni-reporty/intenzita-cestovniho-ruchu-v-kralovehradeckem-kraji-2020/>

Kudy z nudy – Skalní město Adršpach – největší skalní město v České republice. Kudy z nudy – Homepage [online]. Copyright © 2022 CzechTourism [cit. 20.03.2022]. Dostupné z: <https://www.kudyznudy.cz/aktivity/skalni-mesto-u-adrspachu>

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR – Koncepce CR 2021+. [online]. (PDF). [cit. 20.03.2022] Copyright ©2022 Ministerstvo pro místní rozvoj. Dostupné z: https://www.mmr.cz/getmedia/f416fcde-c279-472b-b201-e9470b97d061/PS_25_Koncepce-cestovniho-ruchu-21-Voves.pdf.aspx?ext=.pdf

ZOO Dvůr Králové nad Labem otevírá Safari, začalo velké stěhování zvířat | Zvířecí zprávy | Články - ChovZvířat.cz. Zvířata a vše, co o nich hledáte - ChovZvířat.cz [online]. Copyright © 2006 [cit. 20.03.2022]. Dostupné z: <http://www.chovzvirat.cz/clanek/757-zoo-dvur-kralove-nad-labem-otevira-safari-zacalo-velke-stehovani-zvirat/>

Zdroje tabulek

- Cestovní ruch. Český statistický úřad [online]. Copyright © 2022 Český statistický úřad [cit. 27.03.2022]. Dostupné z: <https://tourdata.cz/data/navstevnost-turisticky-ch-cilu-2020-kralovehradecky-kraj/>
- Dopady COVID19 2020–2021 – Tourdata. Tourdata – Tourdata – data o cestovním ruchu [online]. Copyright © 2022 Marketingový informační systém [cit. 20.03.2022]. Dostupné z: <https://tourdata.cz/data/dopady-covid19-2020-2021/>
- HUZ 2021: Královéhradecký kraj – Tourdata. Tourdata – Tourdata – data o cestovním ruchu [online]. Copyright © 2022 Marketingový informační systém [cit. 27.03.2022]. Dostupné z: <https://tourdata.cz/regionalni-reporty/huz-2021-kralovehradecky-kraj/>
- Návštěvnost turistických cílů 2020: Královéhradecký kraj – Tourdata. Tourdata – Tourdata – data o cestovním ruchu [online]. Copyright © 2022 Marketingový informační systém [cit. 27.03.2022]. Dostupné z: <https://tourdata.cz/data/navstevnost-turisticky-ch-cilu-2020-kralovehradecky-kraj/>

Seznam bibliografických citací

1. Uvod. KIRÁĚOVÁ, Alžběta. Marketing: destinace cestovního ruchu. 1 vydání. Praha: Ekopress, 2003, s. 9. ISBN 80-86119-56-4.
2. Český statistický úřad. Základní pojmy a definice. [online]. (PDF). Copyright ©2021 Český statistický úřad. [cit. 2021-10-05] Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20557193/921108m.pdf/b6571837-6a2e-4138-912c-59da6de43de4?version=1.0>
3. Český statistický úřad. Základní pojmy a definice. [online]. (PDF). Copyright ©2021 Český statistický úřad. [cit. 2021-10-05]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20557193/921108m.pdf/b6571837-6a2e-4138-912c-59da6de43de4?version=1.0>
4. Český statistický úřad. Základní pojmy a definice. [online]. (PDF). Copyright ©2021 Český statistický úřad. [cit. 2021-10-05]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20557193/921108m.pdf/b6571837-6a2e-4138-912c-59da6de43de4?version=1.0>
5. LEJSEK, Zdeněk. Cestovní ruch v historických souvislostech. *Statistika & My* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2011, **01**(6/2011), 21 [cit. 2021-10-7]. ISSN 1804-7149. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20541253/18041106.pdf/2f6337b2-a9be-4e57-a55c-5ab9b6fa7829?version=1.0>
6. LEJSEK, Zdeněk. Cestovní ruch v historických souvislostech. *Statistika & My* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2011, **01**(6/2011), 21 [cit. 2021-10-7]. ISSN 1804-7149. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20541253/18041106.pdf/2f6337b2-a9be-4e57-a55c-5ab9b6fa7829?version=1.0>
7. LEJSEK, Zdeněk. Cestovní ruch v historických souvislostech. *Statistika & My* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2011, **01**(6/2011), 21 [cit. 2021-10-7]. ISSN 1804-7149. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20541253/18041106.pdf/2f6337b2-a9be-4e57-a55c-5ab9b6fa7829?version=1.0>

8. Význam cestovního ruchu. HLADKÁ, Jitka. *Technika cestovního ruchu*. 1. Praha: Grada Publishing, 1997, s. 13. ISBN 80-7169-476-2.
9. Předpoklady cestovního ruchu., HLADKÁ, Jitka. *Technika cestovního ruchu*. 1. Praha: Grada Publishing, 1997, s. 13. ISBN 80-7169-476-2
10. Předpoklady cestovního ruchu., HLADKÁ, Jitka. *Technika cestovního ruchu*. 1. Praha: Grada Publishing, 1997, s. 13. ISBN 80-7169-476-2
11. Rajonizace., Jitka Hladká. *Technika cestovního ruchu*. Praha: Grada, 1997, 21–25. ISBN 80-7169-476-2
12. Rajonizace., Jitka Hladká. *Technika cestovního ruchu*. Praha: Grada, 1997, 21–25. ISBN 80-7169-476-2.
13. Rajonizace., Jitka Hladká. *Technika cestovního ruchu*. Praha: Grada, 1997, 21–25. ISBN 80-7169-476-2.
14. Rajonizace., Jitka Hladká. *Technika cestovního ruchu*. Praha: Grada, 1997, 21–25. ISBN 80-7169-476-2.
15. Rajonizace., Jitka Hladká. *Technika cestovního ruchu*. Praha: Grada, 1997, 21–25. ISBN 80-7169-476-2.
16. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR - MMR aktualizovalo rajonizaci cestovního ruchu. [online]. Copyright ©2021 Ministerstvo pro místní rozvoj. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/novinky/mmr-aktualizovalo-rajonizaci-cestovniho-ruchu>
17. Přehled služeb v cestovním ruchu. HLADKÁ, Jitka. *Technika cestovního ruchu*. Praha: Grada, 1997, s. 27. ISBN 80-7169-476-2.
18. Služby pro cestovní ruch. FORET, Miroslav a Věra FORETOVÁ. *Jak rozvíjet místní cestovní ruch*. První vydání. Praha: Grada, 2001, s. 20. Manažer. ISBN 80-247-0207-X.
19. Přehled služeb v cestovním ruchu. HLADKÁ, Jitka. *Technika cestovního ruchu*. Praha: Grada, 1997, s. 27. ISBN 80-7169-476-2.
20. Ubytovací služby. INDROVÁ, Jarmila a kol. *Cestovní ruch: (základy)*. Vyd. 2., přeprac. V Praze: Oeconomica, 2009, s. 31. ISBN 978-80-245-1569-4.

21. Ubytovací služby. INDROVÁ, Jarmila a kol. Cestovní ruch: (základy). Vyd. 2., přeprac. V Praze: Oeconomica, 2009, s. 31. ISBN 978-80-245-1569-4.
22. INDROVÁ Jarmila. Členění ubytovacích zařízení ... INDROVÁ, Jarmila a kol. Cestovní ruch: (základy). Vyd. 2., přeprac. V Praze: Oeconomica, 2009, s. 36. ISBN 978-80-245-1569-4.
23. INDROVÁ Jarmila. Členění ubytovacích zařízení ... INDROVÁ, Jarmila a kol. Cestovní ruch: (základy). Vyd. 2., přeprac. V Praze: Oeconomica, 2009, s. 36. ISBN 978-80-245-1569-4.
24. INDROVÁ Jarmila. Členění ubytovacích zařízení ... INDROVÁ, Jarmila a kol. Cestovní ruch: (základy). Vyd. 2., přeprac. V Praze: Oeconomica, 2009, s. 36. ISBN 978-80-245-1569-4
25. INDROVÁ Jarmila. Členění ubytovacích zařízení ... INDROVÁ, Jarmila a kol. Cestovní ruch: (základy). Vyd. 2., přeprac. V Praze: Oeconomica, 2009, s. 36. ISBN 978-80-245-1569-4
26. Ministerstvo pro místní rozvoj. *OFICIÁLNÍ JEDNOTNÁ KLASIFIKACE, UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online].(PDF). [cit. 2021-10-19]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/d2e0a220-2540-4d5b-a0e0-798762e1a82c/oficialni-jednotna-klasifikace-cr-2010-2012.pdf>
27. Ministerstvo pro místní rozvoj. *OFICIÁLNÍ JEDNOTNÁ KLASIFIKACE, UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online].(PDF). [cit. 2021-10-19]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/d2e0a220-2540-4d5b-a0e0-798762e1a82c/oficialni-jednotna-klasifikace-cr-2010-2012.pdf>
28. Ministerstvo pro místní rozvoj. *OFICIÁLNÍ JEDNOTNÁ KLASIFIKACE, UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online].(PDF). [cit. 2021-10-19]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/d2e0a220-2540-4d5b-a0e0-798762e1a82c/oficialni-jednotna-klasifikace-cr-2010-2012.pdf>
29. Ministerstvo pro místní rozvoj. *OFICIÁLNÍ JEDNOTNÁ KLASIFIKACE, UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online].(PDF). [cit. 2021-10-19]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/d2e0a220-2540-4d5b-a0e0-798762e1a82c/oficialni-jednotna-klasifikace-cr-2010-2012.pdf>

30. Ministerstvo pro místní rozvoj. *OFICIÁLNÍ JEDNOTNÁ KLASIFIKACE, UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online].(PDF). [cit. 2021-10-19]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/d2e0a220-2540-4d5b-a0e0-798762e1a82c/oficialni-jednotna-klasifikace-cr-2010-2012.pdf>
31. Přehled služeb v cestovním ruchu. HLADKÁ, Jitka. *Technika cestovního ruchu*. Praha: Grada, 1997, s. 28-31. ISBN 80-7169-476-2.
32. Přehled služeb v cestovním ruchu. HLADKÁ, Jitka. *Technika cestovního ruchu*. Praha: Grada, 1997, s. 28-31. ISBN 80-7169-476-2.
33. Přehled služeb v cestovním ruchu. HLADKÁ, Jitka. *Technika cestovního ruchu*. Praha: Grada, 1997, s. 28-31. ISBN 80-7169-476-2.
34. MLEJNKOVÁ, Lena. *Funkce a kategorie provozoven veřejného stravování*. INDROVÁ, Jarmila a kol. *Cestovní ruch: (základy)*. Vyd. 2., přeprac. V Praze: Oeconomica, 2009, s. 43. ISBN 978-80-245-1569-4.
35. MLEJNKOVÁ, Lena. *Funkce a kategorie provozoven veřejného stravování*. INDROVÁ, Jarmila a kol. *Cestovní ruch: (základy)*. Vyd. 2., přeprac. V Praze: Oeconomica, 2009, s. 43. ISBN 978-80-245-1569-4.
36. MLEJNKOVÁ, Lena. *Funkce a kategorie provozoven veřejného stravování*. INDROVÁ, Jarmila a kol. *Cestovní ruch: (základy)*. Vyd. 2., přeprac. V Praze: Oeconomica, 2009, s. 43. ISBN 978-80-245-1569-4.
37. MLEJNKOVÁ, Lena. *Funkce a kategorie provozoven veřejného stravování*. INDROVÁ, Jarmila a kol. *Cestovní ruch: (základy)*. Vyd. 2., přeprac. V Praze: Oeconomica, 2009, s. 43. ISBN 978-80-245-1569-4.
38. MLEJNKOVÁ, Lena. *Funkce a kategorie provozoven veřejného stravování*. INDROVÁ, Jarmila a kol. *Cestovní ruch: (základy)*. Vyd. 2., přeprac. V Praze: Oeconomica, 2009, s. 43. ISBN 978-80-245-1569-4.
39. *Přeprava cestujících*. GOLDNER, Charles R., J.R. Brent RITCHIE a Lucie SCHÜREROVÁ. *Cestovní ruch: principy, příklady, trendy*. Brno: BizBooks, 2014, Úvod. ISBN 978-80-251-2595-3.

40. Přeprava cestujících. GOLDNER, Charles R., J.R. Brent RITCHIE a Lucie SCHÜREROVÁ. *Cestovní ruch: principy, příklady, trendy*. Brno: BizBooks, 2014, Úvod. ISBN 978-80-251-2595-3.
41. Přeprava cestujících. GOLDNER, Charles R., J.R. Brent RITCHIE a Lucie SCHÜREROVÁ. *Cestovní ruch: principy, příklady, trendy*. Brno: BizBooks, 2014, Úvod. ISBN 978-80-251-2595-3.
42. Rozdíl mezi cestovní kanceláří a cestovní agenturou. *PRO TRAVEL* [online]. [cit. 2021-11-17]. Dostupné z: <https://www.protravel.cz/clanek/rozdil-mezi-ck-a-ca/>
43. Rozdíl mezi cestovní kanceláří a cestovní agenturou. *PRO TRAVEL* [online]. [cit. 2021-11-17]. Dostupné z: <https://www.protravel.cz/clanek/rozdil-mezi-ck-a-ca/>
44. Lázeňské služby. HLADKÁ, Jitka. *Technika cestovního ruchu*. 1. Praha: Grada, 1997, s. 97. ISBN 80-7169-476-2.
45. Lázeňské služby. HLADKÁ, Jitka. *Technika cestovního ruchu*. 1. Praha: Grada, 1997, s. 97. ISBN 80-7169-476-2.
46. Speciální druhy cestovního ruchu. *Inovace VOV* [online]. [cit. 2021-11-25]. Dostupné z: <https://www.vovcr.cz/odz/ekon/444/page06.html>
47. SYSEL, Jiří. Kongresová turistika: Definice Kongresové turistiky. *Cestovní-ruch.cz* [online]. 2006 [cit. 2021-11-25]. Dostupné z: <https://www.cestovni-ruch.cz/skolstvi/kongrescr.php>
48. Speciální druhy cestovního ruchu. *Inovace VOV* [online]. [cit. 2021-11-28]. Dostupné z: <https://www.vovcr.cz/odz/ekon/444/page06.html>
49. Český statistický úřad. Satelitní účet cestovního ruchu: Ekonomika cestovního ruchu. Český statistický úřad [online]. [cit. 2021-11-30]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/satelitni_ucet_cestovniho_ruchu
50. Ministerstvo pro místní rozvoj . Strategie rozvoje cestovního ruchu České republiky 2021-2030. *Ministerstvo pro místní rozvoj* [online]. 2021 [cit. 2021-11-30]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/cestovni-ruch/koncepcie-strategie/strategie-rozvoje-cestovniho-ruchu-cr-2021-2030>

51. #CzechTourism. [online]. Copyright © 2022 CzechTourism [cit. 08.02.2022].
Dostupné z: <https://www.czechtourism.cz/cs-CZ/O-nas/Zakladni-informace/Zakladni-informace-o-agenture-CzechTourism>
52. #CzechTourism. [online]. Copyright © 2022 CzechTourism [cit. 08.02.2022].
Dostupné z: <https://www.czechtourism.cz/cs-CZ/O-nas/Zakladni-informace/Zakladni-informace-o-agenture-CzechTourism>
53. RIS - Regionální informační servis. Redirecting to /cs/ [online]. Copyright © 2021
Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [cit. 09.02.2022]. Dostupné z:
<https://www.risy.cz/cs/krajske-ris/kralovehradecky-kraj/regionalni-informace/o-kraji>
54. Průvodce pro Královeshradecký kraj - zajímavosti, památky, tipy | cKlub.cz.
Srovnávač a vyhledávač zájezdů | cKlub.cz [online] [cit. 09.02.2022]. Dostupné z:
https://www.cklub.cz/pruvodce/ceska_republika/kralovehradecky-kraj
55. RIS - Regionální informační servis. Redirecting to /cs/ [online]. Copyright © 2021
Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [cit. 09.02.2022]. Dostupné z:
<https://www.risy.cz/cs/krajske-ris/kralovehradecky-kraj/regionalni-informace/o-kraji>
56. Průvodce pro Královeshradecký kraj - zajímavosti, památky, tipy | cKlub.cz.
Srovnávač a vyhledávač zájezdů | cKlub.cz [online] [cit. 10.02.2022]. Dostupné z:
https://www.cklub.cz/pruvodce/ceska_republika/kralovehradecky-kraj
57. Průvodce pro Královeshradecký kraj - zajímavosti, památky, tipy | cKlub.cz.
Srovnávač a vyhledávač zájezdů | cKlub.cz [online] [cit. 10.02.2022]. Dostupné z:
https://www.cklub.cz/pruvodce/ceska_republika/kralovehradecky-kraj
58. Safari Park Dvůr Králové . Safari Park Dvůr Králové [online]. Copyright © 2016
[cit. 14.02.2022]. Dostupné z: <https://safari-park.cz/cz/>
59. Kudy z nudy - Skalní město Adršpach - největší skalní město v České republice.
Kudy z nudy - Homepage [online]. Copyright © 2022 CzechTourism [cit.
14.02.2022]. Dostupné z: <https://www.kudyznudy.cz/aktivity/skalni-mesto-u-adrspachu>

60. Hora Sněžka - detailní informace o Sněžce - Krkonoše. Hora Sněžka – detailní informace o Sněžce - Krkonoše [online] [cit. 14.02.2022]. Dostupné z:
<https://www.horasnezka.cz/>
61. Lanovka na Sněžku | Aktuální informace o lanové dráze. Hora Sněžka - detailní informace o Sněžce - Krkonoše [online] [cit. 14.02.2022]. Dostupné z:
<https://www.horasnezka.cz/lanovka-na-snezku/>

8 Přílohy

Příloha A Brožúra Královéhradecký kraj.....	113
Příloha B Turistické noviny z Východních Čech zima 2021/2022.....	121
Příloha C: Informační leták Zoo Dvůr Králové	126

Příloha A Brožura Královéhradecký kraj

Královéhradecký kraj

má pro turisty své kouzlo a přitažlivost **po celý rok**. Přírodní podmínky, vodní plochy a architektonické památky nabízejí široké zázemí pro strávení volného času a dovolené během celého roku. Jsou zde připravena lákadla **pro všechny věkové kategorie**.

Pestrá krajina a různé typy turistických přírodních a památkových atraktivit, s přihlédnutím k celostátně zavedenému turistickému dělení republiky, člení území kraje do šesti turistických území: **Český ráj** (zasahuje i do Libereckého a Středočeského kraje), **Hradecko**, **Kladské pomezí**, **Krkonoše** (zasahují také do Libereckého kraje), **Orlické hory a Podorlicko** (zasahuje i do Pardubického kraje) a **Podkrkonoší**.

Hradec Králové Region

The territory of the Hradec Králové Region is an enchanting and attractive one for tourists **the whole year round**. The natural conditions, water areas and architectural monuments offer a wide range of facilities for spending free time and holidays throughout the whole year. Attractions can be found here **for all age categories**.

With a view to the nationwide division introduced in terms of tourism, the varied landscape and various types of natural tourist attractions and monuments divide

Region Königgrätz

Das Territorium der Region Hradec Králové hat für Touristen **das ganze Jahr über** seinen Zauber und Anziehungskraft. Die natürlichen Bedingungen, die Wasserflächen und architektonischen Denkmäler bieten ein breites Umfeld zum Verbringen der Freizeit und des Urlaubs während des ganzen Jahres. Hier sind Lockmittel **für alle Alterskategorien** vorbereitet.

Die bunte Landschaft und die verschiedenen Typen touristischer Natur- und Denkmalfattraktionen gliedern das Territorium

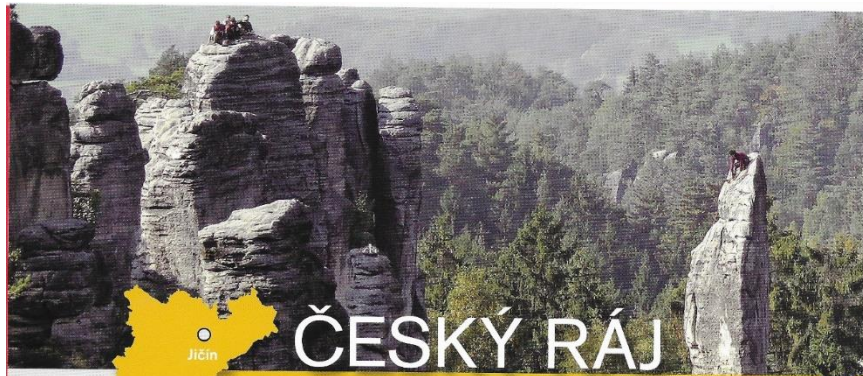

Sněžka, Krkonoše

the territory of the Region into six tourist resorts: **Český ráj (the Bohemian Paradise)** (which also extends into the Liberec Region and Region of Central Bohemia), **Hradecko**, **Kladské pomezí (the Kladsko Borderland)**, **Krkonoše (the Krkonoše Mountains)** (which also extends into the Liberec Region), **Orlické hory a Podorlicko (the Orlické Mountains and Podorlicko)** (which also extends into the Pardubice Region) and **Podkrkonoší**.

der Region, unter Berücksichtigung der landesweit eingeführten touristischen Aufteilung der Republik, in sechs touristische Gebiete: **Český ráj (Böhmisches Paradies)** (reicht noch bis in die Region Liberec und Mittelböhmen), **Hradecko**, **Kladské pomezí (Grenzgebiet Glatz)**, **Krkonoše (Riesengebirge)** (reicht noch bis in die Region Liberec), **Orlické hory a Podorlicko (Adlergebirge und Podorlicko)** (reicht noch bis in die Region Pardubice) und **Podkrkonoší**.

ČESKÝ RÁJ

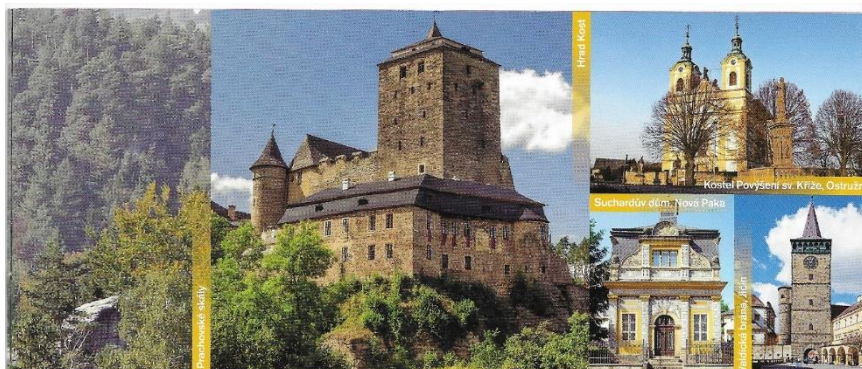
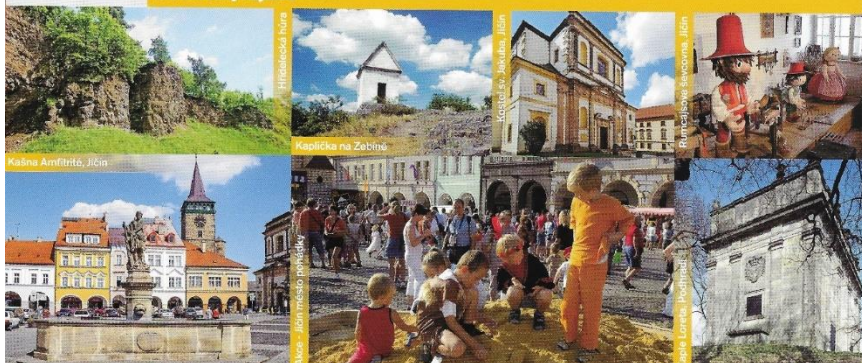

Přijměte pozvání

do pohádkové krajiny na severovýchod od Prahy. Pískovcová skalní města, hrady, zámky, romantické zříceniny, stavby a stavbičky lidové architektury a především pohádka přivádí do tohoto malebného kraje každoročně množství turistů.

Zvěme Vás do kouzelného Českého ráje opředeného pověstmi, pohádkami a legendami.

www.cesky-raj.info

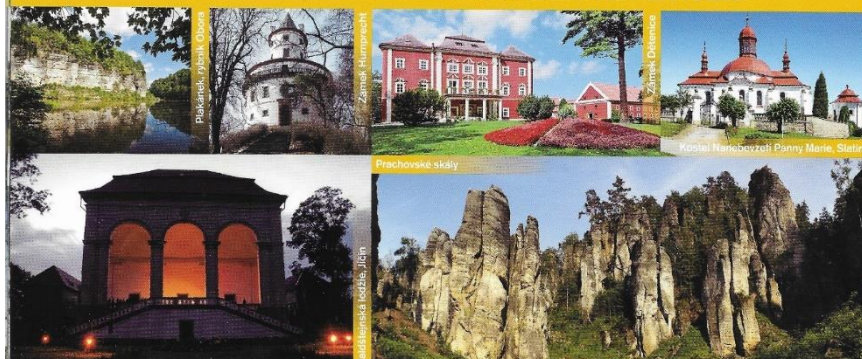
Bohemian Paradise

Accept our invitation to a charming area north-east of Prague. Sandstone rock formations, castles, chateaux, romantic ruins, buildings and small structures of folk architecture and mainly a fairy-tale quality brings a large number of tourists to this picturesque region every year. We are inviting you to the charming Bohemian Paradise associated with stories, fairy tales and legends.

Böhmisches Paradies

Nehmen Sie unsere Einladung in die Märchenlandschaft nordöstlich von Prag entgegen. Sandsteineisenstädte, Burgen, Schlösser, romantische Ruinen, Bauwerke und Kleinbauwerke der volkstümlichen Architektur sowie insbesondere Märchen locken in jedem Jahr zahlreiche Touristen in diese malerische Landschaft. Wir laden Sie ein in das von Sagen, Märchen und Legenden umwobene zauberhafte Böhmisches Paradies.

Broumov
Náchod

KLADSKÉ POMEZÍ

Území Kladského pomezí
se nachází v severovýchodních Čechách při hranici s Polskem. Kraj, jímž procházely bohaté dějiny i slavné osobnosti, vás nadchne svou rozmanitostí – půvabná kopcovitá krajina, nezná údolí kolem řek Úpy a Metuje, důstojné stolové hory, dramatické rokle a soutěsky, skalní hřbety a věže.

KLADSKÉ POMEZÍ
REGION BROUMOVSKO

www.kladskepomezí.cz
www.broumovsko.cz

Údolí řeky Úpy, Broumov

Skalní hřbety - Slavný, Broumovské stěny

Pěchotní srub Brezinka, Náchod

Zámek Nové Město nad Metují

Kladské pomezí

Kladsko Borderland

The area of the Kladsko Borderland is situated in North-eastern Bohemia at the border with Poland. The region, which is associated with a checkered past as well as famous personalities, will enthrall you with its diversity – charming hilly landscape, gentle valleys around the Rivers Úpa and Metuje, majestic table mountains, dramatic ravines and gorges, rock "mushrooms" and towers.

Glatzer Grenzgebiet

Die Region Glatzer Grenzgebiet liegt in Nordostböhmen an der Grenze zu Polen. Die Landschaft, in der eine reiche Geschichte sowie berühmte Persönlichkeiten ihre Spuren hinterlassen haben, wird Sie durch ihre Vielgestaltigkeit begeistern – anmutige Hügellandschaft, sanfte Täler rings um die Flüsse Úpa und Mettau, majestätische Tafelberge, dramatische Schluchten und Pässe, Felspilze und Felsäulen.

Kostel sv. Jana Křtitele a zvonice Rýpné v Poděbradách

Replicace skály

Barokní zámek Broumov

Muzeum Merkur, Police nad Metují

Železniční muzeum Vytvořim, Jaroměř

Řehčelova žižalská chaple

Osada Peklo, Náchod

Zámek Náchod

Věže - Kaple P. Marie Sněžné, Broumovské stěny

Adršpácké skály

KRKONOŠE

Trutnov

– hory zážitků
 Krkonoše jsou nejnavštěvovanějším pohořím celé České republiky. Ize v nich provozovat turistiku po celý rok. Členitý terén Krkonoš lahodí oku návštěvníka a četné horské boudy umožňují snadné putování z místa na místo. Každý Čech musí alespoň jednou za život navštívit nejvyšší horu České republiky Sněžku (1 603 m nad mořem) a pramen Labe. Nabídka zajímavých míst a aktivit je velmi pestrá.

www.krkonoše.eu

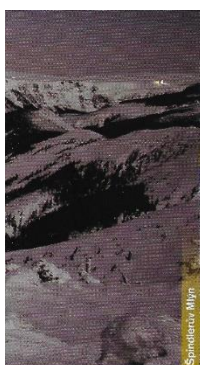

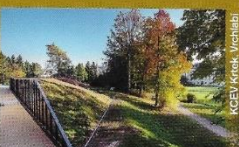
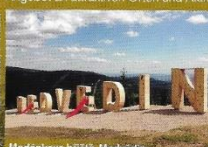
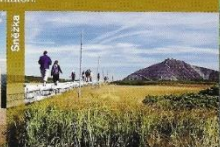
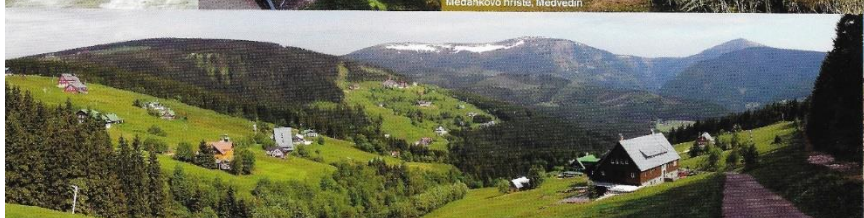

Krkonoše Mountains – Mountains of Enjoyment

The Krkonoše Mountains are the most visited mountain range in the entire Czech Republic; it is possible to enjoy sports and hiking there all year round. The rugged terrain of the Krkonoše Mountains pleases the eye of a visitor and numerous mountain chalets make hiking from one place to another simple. Every Czech must visit the highest mountain of the Czech Republic Sněžka (1 603m above sea level) and the Elbe spring area at least once in his life. A varied choice of interesting places and activities are waiting for you.

Riesengebirge – Erlebnisberge

Das Riesengebirge ist der meistbesuchte Gebirgszug in der gesamten Tschechischen Republik, hier ist Tourismus das ganze Jahr über möglich. Das gegliederte Terrain des Riesengebirges ist ein Augenschmaus für den Besucher und die zahlreichen Bergbouden gestalten unkomplizierte Wandertouren von Ort zu Ort. Jeder Tscheche muss zumindest einmal in seinem Leben den höchsten Berg der Tschechischen Republik die Schneekoppe (1 603 m u.M.) und auch die Elbquelle besucht haben. Es existiert ein breitgefächertes Angebot an attraktiven Orten und Aktivitäten.

Rychnov nad Kněžnou

ORLICKÉ HORY a PODORLICKO

– oblast nekonečných možností a návratů

Ať jste sportovci či milovníci historie, hledáte-li pohodu a relaxaci, nebo obdivujete přírodní krásy, tento kraj Vám vše nabízí ve vrchovaté míře. O to, abyste se tu cítili jako v pohádce, se postarají vládci hor, Rampušák a princezna Kačénka.

ORLICKÉ HORY
A PODORLICKO

www.mojeorlickehory.cz

Mesarykova chata, Senich
Tvrz Hořejšův Kobylínec v O. h.
Sousaši Bylo nás pět, Rychnov n. Kn.
Muzeum krajky, Vamberk
Zámek Kačénka nad Otlicí
Rokla Otlice

Pouhý kostel? Nanebevstoupil Prámy! Město je v rástce.
Kambusův kámen, Orlický zábrhel
Orlické Cyklo a in-line království
Zámek Čechobuzice
Zámek Dobruška
Skicentrum Děstřín v Orlických horách
Hrad Pannačín
Zámek Opouchov
Zámek Rychnov nad Kněžnou

Orlické Mountains and Podorlicko
– Area of infinite Possibilities and Return Visits

Whether you are a sports enthusiast or history lover, if you look for contentment and relaxation, or admire natural beauties, this region offers you everything on a large scale. The rulers of the mountains - Rampušák and Princess Kačénka will make sure you will feel here as in a fairy-tale.

Adlergebirge und Podorlicko
– Region der unbegrenzten Möglichkeiten und der Wiederkehr

Ob Sie sport- oder geschichtsbegeistert sind, Ruhe und Entspannung suchen, oder Bewunderer von Naturschönheiten sind, diese Landschaft bietet Ihnen all dies in Hülle und Fülle. Die Bergfürsten, Rampuschak und Prinzessin Käthchen, sorgen dafür, dass Sie sich hier wie im Märchen vorkommen werden.

Dvůr Králové n. L.

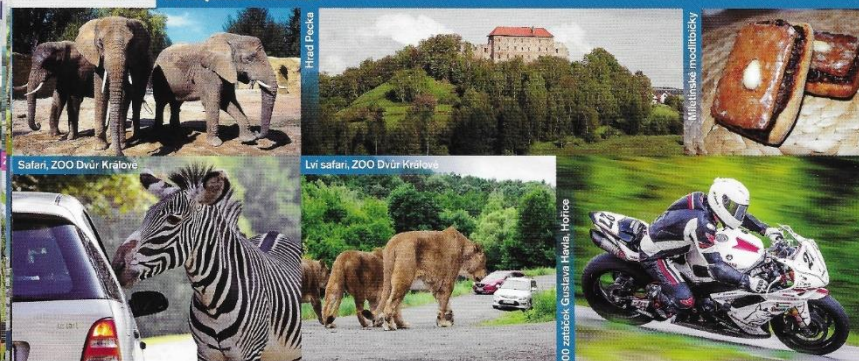
PODKRKONOŠÍ

Malebné Podkrkonoší

nabízí ideální podmínky pro individuální i rodinnou dovolenou. Na tomto poměrně malém území, jemuž vévodí kopec Zvičina, se dají bez dlouhého cestování poznat přírodní zajímavosti, historické či technické památky, jedna z největších a nejkrásnějších evropských zoologických zahrad i široké možnosti sportování.

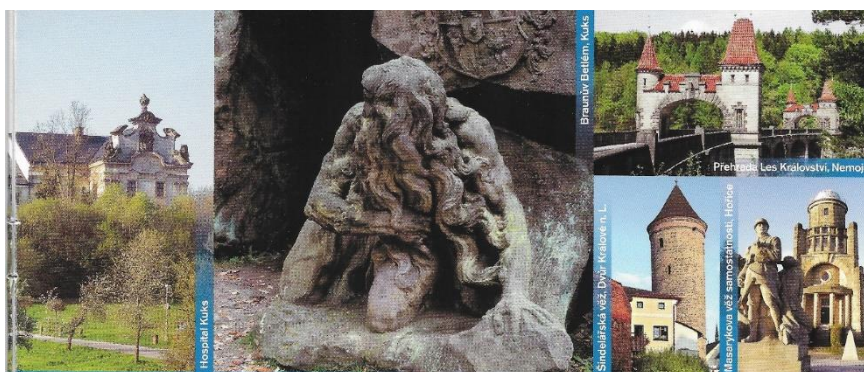
www.podkrkonosi.eu

Safari, ZOO Dvůr Králové

Lvi safari, ZOO Dvůr Králové

300 záměsk Gustava Havla, Hřibice

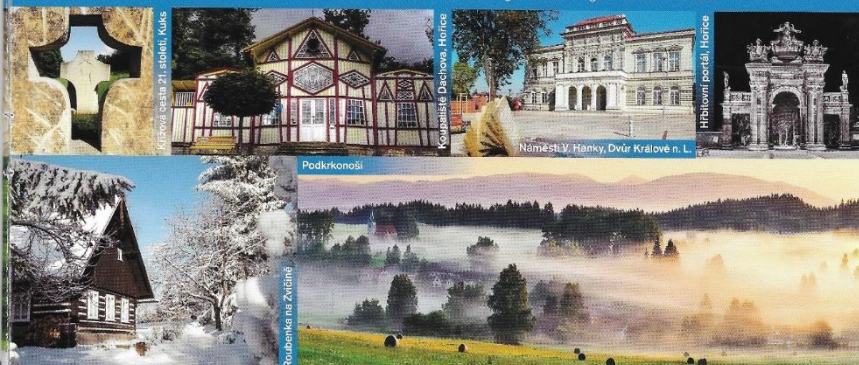

Picturesque Podkrkonoší

Picturesque Podkrkonoší offers ideal conditions for individual or family holidays. In this relatively small area, which is dominated by Zvičina hill, tourists can visit natural places of interest, historic and technical monuments, one of the largest and most beautiful European zoos and make use of wide sporting opportunities without much travelling.

Malerisches Riesengebirgsvorland

Das malerische Riesengebirgsvorland bietet ideale Bedingungen für Individual- und Familienurlaub. In dieser überaus malerischen Region, die von dem Berg Zvičina beherrscht wird, können Natursehenswürdigkeiten, historische und technische Denkmäler, einer der größten und schönsten Zoologischen Gärten Europas sowie die zahlreichen Möglichkeiten an sportlicher Betätigung ohne lange Anreisewege erkundet werden.

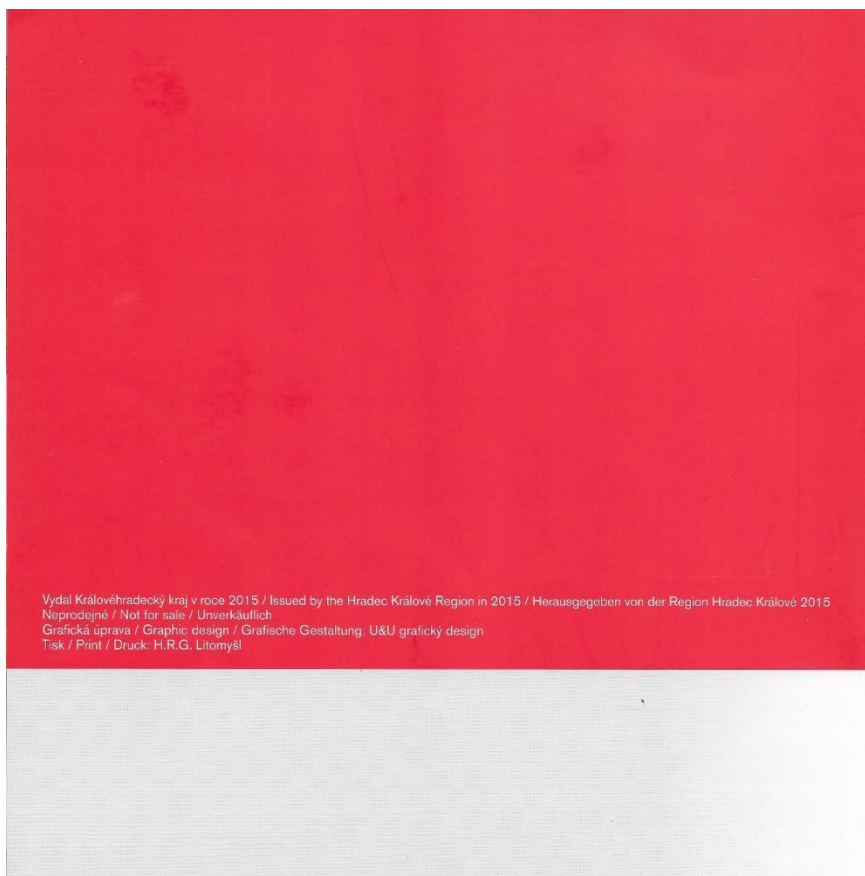

Podkrkonoší

Podkrkonoší

Náměstí V. Hanky, Dvůr Králové n. L.

Roubenská na Zvičíně

Zdroj: Infocentrum Hradec Králové (2015)

Příloha B Turistické noviny z Východních Čech zima 2021/2022

zima 2021/2022

TURISTICKÉ NOVINY

z Východních Čech

80

let od tragédie
na Zámečku

40.

narozeniny
Jüheláků

12

tipů pro
rodiny s dětmi

10

cen
za tajenku

str. 2 |

str. 4 |

str. 14, 15 |

str. 16 |

Milí čtenáři!

Máte před sebou aktuální vydání *Turistických novin z Východních Čech*, v němž vám kromě celé řady užitečných rad a tipů na výlet či zajímavosti z různých koutů Pardubického a Královéhradeckého kraje přinášíme také několik novinek. Věříme, že v tomto čísle oceníte i soutěžní křížovku o zajímavé ceny a najdete zde co nejvíce inspirace ke svým výletům a pro prožití úžasné dovolené na východě Čech.

Prejeme vám hezké počtení!

Zastavte se za sněhem v Orlických horách

Sjízďte rádi kopce obklopené zasněženou přírodou? Ať už jste zkušenými lyžaři a snowboardisté, nebo s tímto sportem teprve začínáte, Orlické hory jsou pro vás to pravé místo.

Ski areál Peldák láká nejen na perfektní dostupnost. Na okraji železničního uzlu města Česká Třebová myslí také na řidiče s velkým parkovištěm u stanice lanovky. Čeká vás tu červená a modrá sjezdovka, lyžařská škola i ski servis s půjčovnou.

Ski resort Buková hora vás přivítá s více než 8 kilometry sjezdových tratí, včetně nejdelší sjezdovky Orlických hor. Malí lyžaři zažijí spoustu zábavy na cvičných koutcích a ti zkušenější pak zase v Gravity Snowparku s mnoha skoky a rally. Zastavte se, máte to za bukem.

Přivítivě prostředí především pro rodiny s dětmi a rekreační lyžaře nabízí Sportareál České Petrovice. Děti se naučí základy na hřišti s prvky pro výuku a sněhovým kolotočem. Společně se pak mů-

žete nechat vyvézt lanovkou k rozhledně Ámalce se stylovým barem.

V Říčkách v Orlických horách vozi lyžaře na vrchol Zakletý nová odpojitelná šestisedačková lanovka s krycí bublinou. Došlo také k rozšíření bezkontaktního způsobu prodeje jídelnek o tzv. pick-up box a automat na vracení chapkaret, což se zvláště v dnešní době cení.

Pohodové lyžování v krásné přírodě na 5 kilometrech různorodých tratí i atraktivní Your Park si užijete ve Skicentru Deštné v Orlických horách. Svahy tu upravuje moderní roloba, která vyžehlí sniž do dokonalého manéstru. I letos tu najdete kompletní servis služeb.

Klidná dovolená v přírodě s vlastní sjezdovkou a vlekem s nočním lyžováním vás čeká na horské bouře Čihařka nedaleko Olešnice v Orlických horách. Přibalte si i běžky, napojte se odtud na několik zajímavých tras.

Za Ježíškem do Betléma!

Zabýváme se na zimě v obci na Podhradí... Za Ježíškem do Betléma!

Galerie minerálů

Otevřeno v obci... Galerie minerálů

Horěcí lákají na kulturu, zábavu i sport

Malá a velká... Horěcí lákají na kulturu, zábavu i sport

Do Safari Parku i v zimě

V Safari Parku... Do Safari Parku i v zimě

Procházka se škvorečkým

V obci... Procházka se škvorečkým

Co chystají ve Rtyni na rok 2022?

Plánuje se... Co chystají ve Rtyni na rok 2022?

Město na skále

Nové Město... Město na skále

Město na skále slaví 520 let

520 let... Město na skále slaví 520 let

Rozhledna Zaitman

Nová rozhledna... Rozhledna Zaitman

Ydejte se na touhly Jarměří a Josefem!

Naše svatyně... Ydejte se na touhly Jarměří a Josefem!

Na kolo i procházku

Provoz... Na kolo i procházku

Vánoční nalazení

Provoz... Vánoční nalazení

Poslední závody

Provoz... Poslední závody

K zimní dovolené patří i odpočinek

Provoz... K zimní dovolené patří i odpočinek

Boby nebo saně? Hurá do Krkonoš na ně!

Provoz... Boby nebo saně? Hurá do Krkonoš na ně!

Máte rádi bílou stopu?

Provoz... Máte rádi bílou stopu?

Vydýchejte se na zimní túře!

Provoz... Vydýchejte se na zimní túře!

Předpověď na zimu: online obsluženo

Provoz... Předpověď na zimu: online obsluženo

Procházka jako lék

Provoz... Procházka jako lék

Zimní pohádka v Broumově

Provoz... Zimní pohádka v Broumově

Vánoční nalazení

Provoz... Vánoční nalazení

Procházka se škvorečkým

Provoz... Procházka se škvorečkým

Co chystají ve Rtyni na rok 2022?

Provoz... Co chystají ve Rtyni na rok 2022?

Město na skále

Provoz... Město na skále

Máte rádi bílou stopu?

Provoz... Máte rádi bílou stopu?

Vydýchejte se na zimní túře!

Provoz... Vydýchejte se na zimní túře!

Předpověď na zimu: online obsluženo

Provoz... Předpověď na zimu: online obsluženo

Procházka jako lék

Provoz... Procházka jako lék

Zimní pohádka v Broumově

Provoz... Zimní pohádka v Broumově

Vánoční nalazení

Provoz... Vánoční nalazení

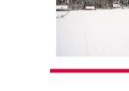
Procházka se škvorečkým

Provoz... Procházka se škvorečkým

Co chystají ve Rtyni na rok 2022?

Provoz... Co chystají ve Rtyni na rok 2022?

Město na skále

Provoz... Město na skále

Máte rádi bílou stopu?

Provoz... Máte rádi bílou stopu?

Vydýchejte se na zimní túře!

Provoz... Vydýchejte se na zimní túře!

Předpověď na zimu: online obsluženo

Provoz... Předpověď na zimu: online obsluženo

Procházka jako lék

Provoz... Procházka jako lék

Zimní pohádka v Broumově

Provoz... Zimní pohádka v Broumově

Vánoční nalazení

Provoz... Vánoční nalazení

Procházka se škvorečkým

Provoz... Procházka se škvorečkým

Co chystají ve Rtyni na rok 2022?

Provoz... Co chystají ve Rtyni na rok 2022?

Město na skále

Provoz... Město na skále

Máte rádi bílou stopu?

Provoz... Máte rádi bílou stopu?

Vydýchejte se na zimní túře!

Provoz... Vydýchejte se na zimní túře!

Předpověď na zimu: online obsluženo

Provoz... Předpověď na zimu: online obsluženo

Procházka jako lék

Provoz... Procházka jako lék

Zimní pohádka v Broumově

Provoz... Zimní pohádka v Broumově

Vánoční nalazení

Provoz... Vánoční nalazení

Procházka se škvorečkým

Provoz... Procházka se škvorečkým

Co chystají ve Rtyni na rok 2022?

Provoz... Co chystají ve Rtyni na rok 2022?

Město na skále

Provoz... Město na skále

Máte rádi bílou stopu?

Provoz... Máte rádi bílou stopu?

Vydýchejte se na zimní túře!

Provoz... Vydýchejte se na zimní túře!

Předpověď na zimu: online obsluženo

Provoz... Předpověď na zimu: online obsluženo

Procházka jako lék

Provoz... Procházka jako lék

Zimní pohádka v Broumově

Provoz... Zimní pohádka v Broumově

Vánoční nalazení

Provoz... Vánoční nalazení

Procházka se škvorečkým

Provoz... Procházka se škvorečkým

Co chystají ve Rtyni na rok 2022?

Provoz... Co chystají ve Rtyni na rok 2022?

Město na skále

Provoz... Město na skále

Valdštejnovo muzeum a mincovna

Valdštejnovo muzeum a mincovna v Sebochě představuje unikátní pohled na dějiny české mincovny. Muzeum je umístěno v historické budově, která byla původně mincovnou. Zde můžete vidět různé mince a jejich výrobu. Muzeum je otevřeno pro veřejnost a nabízí různé programy a akce.

Dům pod púlměsicem

Dům pod púlměsicem je jedinečná stavba v Sebochě. Je to dům, který byl postaven v 18. století a má velmi zajímavou architekturu. Dům je nyní obývaný a nabízí ubytování pro turisty. Dům je velmi krásný a má mnoho zajímavostí. Dům je velmi oblíbený u turistů a je to jedno z nejkrásnějších domů v Sebochě.

Přijďte pobýt do Nové Paky!

Přijďte pobýt do Nové Paky! V Nové Paky můžete pobýt v krásném prostředí. Nové Paky jsou velmi krásné a mají mnoho zajímavostí. Nové Paky jsou velmi oblíbené u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě. Nové Paky jsou velmi krásné a mají mnoho zajímavostí. Nové Paky jsou velmi oblíbené u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě.

Infopanely v Jicině

Infopanely v Jicině jsou velmi zajímavé. Jsou to panely, které obsahují různé informace o Jicině. Infopanely jsou velmi užitečné a poskytují mnoho zajímavých informací. Infopanely jsou velmi oblíbené u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Jicině. Infopanely jsou velmi krásné a mají mnoho zajímavostí. Infopanely jsou velmi oblíbené u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Jicině.

S průvodcem trochu jinak

S průvodcem trochu jinak. Průvodce vám poskytne mnoho zajímavých informací o Sebochě. Průvodce je velmi zkušený a má mnoho let zkušeností. Průvodce je velmi oblíbený u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě. Průvodce je velmi krásný a má mnoho zajímavostí. Průvodce je velmi oblíbený u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě.

Nový věz dopravník

Nový věz dopravník je velmi zajímavý. Je to dopravník, který je velmi rychlý a má mnoho zajímavostí. Dopravník je velmi oblíbený u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě. Dopravník je velmi krásný a má mnoho zajímavostí. Dopravník je velmi oblíbený u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě.

Pozorujte Slunce v jičínské hvězdárně!

Pozorujte Slunce v jičínské hvězdárně! Hvězdárna vám poskytne mnoho zajímavých informací o Slunci. Hvězdárna je velmi krásná a má mnoho zajímavostí. Hvězdárna je velmi oblíbená u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Jicině. Hvězdárna je velmi krásná a má mnoho zajímavostí. Hvězdárna je velmi oblíbená u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Jicině.

Na běžkách za krásami Pardubického kraje

Na běžkách za krásami Pardubického kraje. Běžky jsou velmi krásné a mají mnoho zajímavostí. Běžky jsou velmi oblíbené u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Pardubickém kraji. Běžky jsou velmi krásné a mají mnoho zajímavostí. Běžky jsou velmi oblíbené u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Pardubickém kraji.

Muzea či galerie

Muzea či galerie. Muzea a galerie jsou velmi krásné a mají mnoho zajímavostí. Muzea a galerie jsou velmi oblíbené u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě. Muzea a galerie jsou velmi krásné a mají mnoho zajímavostí. Muzea a galerie jsou velmi oblíbené u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě.

Prožijte aktivní zimu

Prožijte aktivní zimu. Aktivní zima je velmi krásná a má mnoho zajímavostí. Aktivní zima je velmi oblíbená u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě. Aktivní zima je velmi krásná a má mnoho zajímavostí. Aktivní zima je velmi oblíbená u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě.

Nezapomínejme na méně známá místa

Nezapomínejme na méně známá místa. Méně známá místa jsou velmi krásná a mají mnoho zajímavostí. Méně známá místa jsou velmi oblíbená u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě. Méně známá místa jsou velmi krásná a mají mnoho zajímavostí. Méně známá místa jsou velmi oblíbená u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě.

Aktivní zima je velmi krásná a má mnoho zajímavostí. Aktivní zima je velmi oblíbená u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě. Aktivní zima je velmi krásná a má mnoho zajímavostí. Aktivní zima je velmi oblíbená u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě.

ORLICKÉ HORY A PODORLICKO

Orlické hory a Podorlicko jsou velmi krásné a mají mnoho zajímavostí. Orlické hory a Podorlicko jsou velmi oblíbené u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě. Orlické hory a Podorlicko jsou velmi krásné a mají mnoho zajímavostí. Orlické hory a Podorlicko jsou velmi oblíbené u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě.

Za bílou stopou

Za bílou stopou. Bílá stopa je velmi krásná a má mnoho zajímavostí. Bílá stopa je velmi oblíbená u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě. Bílá stopa je velmi krásná a má mnoho zajímavostí. Bílá stopa je velmi oblíbená u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě.

Za krásou starých časů

Za krásou starých časů. Staré časy jsou velmi krásné a mají mnoho zajímavostí. Staré časy jsou velmi oblíbené u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě. Staré časy jsou velmi krásné a mají mnoho zajímavostí. Staré časy jsou velmi oblíbené u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě.

Za místními dobrotami

Za místními dobrotami. Místní dobrotami jsou velmi krásné a mají mnoho zajímavostí. Místní dobrotami jsou velmi oblíbené u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě. Místní dobrotami jsou velmi krásné a mají mnoho zajímavostí. Místní dobrotami jsou velmi oblíbené u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě.

Za místními dobrotami

Za místními dobrotami. Místní dobrotami jsou velmi krásné a mají mnoho zajímavostí. Místní dobrotami jsou velmi oblíbené u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě. Místní dobrotami jsou velmi krásné a mají mnoho zajímavostí. Místní dobrotami jsou velmi oblíbené u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě.

Za místy magickými

Za místy magickými. Magická místa jsou velmi krásná a mají mnoho zajímavostí. Magická místa jsou velmi oblíbená u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě. Magická místa jsou velmi krásná a mají mnoho zajímavostí. Magická místa jsou velmi oblíbená u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě.

Za relaxací a odpočinkem

Za relaxací a odpočinkem. Relaxace a odpočinek jsou velmi krásné a mají mnoho zajímavostí. Relaxace a odpočinek jsou velmi oblíbené u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě. Relaxace a odpočinek jsou velmi krásné a mají mnoho zajímavostí. Relaxace a odpočinek jsou velmi oblíbené u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě.

Informace, které se mohou hodit!

Informace, které se mohou hodit! Informace jsou velmi krásné a mají mnoho zajímavostí. Informace jsou velmi oblíbené u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě. Informace jsou velmi krásné a mají mnoho zajímavostí. Informace jsou velmi oblíbené u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě.

Na hory Leo Expressem

Na hory Leo Expressem. Leo Express je velmi krásný a má mnoho zajímavostí. Leo Express je velmi oblíbený u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě. Leo Express je velmi krásný a má mnoho zajímavostí. Leo Express je velmi oblíbený u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě.

Betlémy a koláže

Betlémy a koláže. Betlémy a koláže jsou velmi krásné a mají mnoho zajímavostí. Betlémy a koláže jsou velmi oblíbené u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě. Betlémy a koláže jsou velmi krásné a mají mnoho zajímavostí. Betlémy a koláže jsou velmi oblíbené u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě.

Nejen celníci, ale i pašaeráci...

Nejen celníci, ale i pašaeráci... Pašaeráci jsou velmi krásné a mají mnoho zajímavostí. Pašaeráci jsou velmi oblíbené u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě. Pašaeráci jsou velmi krásné a mají mnoho zajímavostí. Pašaeráci jsou velmi oblíbené u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě.

Smršť zimních zážitků

Smršť zimních zážitků. Zimní zážitky jsou velmi krásné a mají mnoho zajímavostí. Zimní zážitky jsou velmi oblíbené u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě. Zimní zážitky jsou velmi krásné a mají mnoho zajímavostí. Zimní zážitky jsou velmi oblíbené u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě.

Zimní zážitky jsou velmi krásné a mají mnoho zajímavostí. Zimní zážitky jsou velmi oblíbené u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě. Zimní zážitky jsou velmi krásné a mají mnoho zajímavostí. Zimní zážitky jsou velmi oblíbené u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě.

Hora Matky Boží

Hora Matky Boží. Hora Matky Boží je velmi krásná a má mnoho zajímavostí. Hora Matky Boží je velmi oblíbená u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě. Hora Matky Boží je velmi krásná a má mnoho zajímavostí. Hora Matky Boží je velmi oblíbená u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě.

Smršť zimních zážitků

Smršť zimních zážitků. Zimní zážitky jsou velmi krásné a mají mnoho zajímavostí. Zimní zážitky jsou velmi oblíbené u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě. Zimní zážitky jsou velmi krásné a mají mnoho zajímavostí. Zimní zážitky jsou velmi oblíbené u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě.

Smršť zimních zážitků

Smršť zimních zážitků. Zimní zážitky jsou velmi krásné a mají mnoho zajímavostí. Zimní zážitky jsou velmi oblíbené u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě. Zimní zážitky jsou velmi krásné a mají mnoho zajímavostí. Zimní zážitky jsou velmi oblíbené u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě.

Smršť zimních zážitků

Smršť zimních zážitků. Zimní zážitky jsou velmi krásné a mají mnoho zajímavostí. Zimní zážitky jsou velmi oblíbené u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě. Zimní zážitky jsou velmi krásné a mají mnoho zajímavostí. Zimní zážitky jsou velmi oblíbené u turistů a je to jedno z nejkrásnějších míst v Sebochě.

Muzea v Polici nad Metují

Všichni děti mají rádi muzea, ať už se jedná o přírodní, historické nebo umělecké. V Polici nad Metují můžete navštívit hned několik muzeí, která vám umožní poznat historii a kulturu této krásné oblasti.

Na lyže do Kamenice

Vánoce se blíží a s nimi i čas na zimní dovolenou. Pokud máte rádi lyžování, vydejte se do Kamenice nad Lipou, kde vám nabízí skvělé podmínky pro zimní sporty.

Za zvířátky a přírodou

Pro děti je vždy zajímavé se blíže seznámit s přírodou a zvířátky. V okolí Police nad Metují můžete navštívit různé přírodní památky a zvěřinářství.

Pes Voríšek od Karla Čapka má svou cestu

Knihovna v Polici nad Metují pořádá výstavu věnovanou psu Voríšekovi od Karla Čapka. Děti mohou vidět nejen knihu, ale i různé předměty, které s psími příběhy souvisejí.

Na běžky s dětmi: Krkonošské bílé stopy

Pro děti je skvělá příležitost vyjet si na lyžích s rodiči nebo spolužáky. Krkonošské bílé stopy nabízí krásné výhledy a příjemnou atmosféru.

Choveneč rájem koček

Pro všechny milovníky koček je Choveneč rájem koček. Zde můžete navštívit chovatele a seznámit se s různými druhy koček.

Advent, masopust i Velikonoce na Svojanově

Na Svojanově můžete sledovat tradiční adventní, masopustní a velikonoční slavnosti. Děti se mohou zúčastnit a naučit se o významu těchto svátků.

Yvraňte se do Podkrkonoší s dětmi

Podkrkonoší nabízí krásné výhledy a mnoho zajímavých památek. Děti mohou navštívit různé muzea a zvěřinářství.

Pohádkové bytosti na Starých Hradech

Staré Hradce nabízí pohádkové bytosti, které děti mohou navštívit a seznámit se s různými pohádkovými postavami.

Vánoční Hradecko

Vánoční Hradecko nabízí tradiční vánoční trhy, které děti mohou navštívit a nakoupit si vánoční dekorace.

Vánoční Hradecko

Vánoční Hradecko nabízí tradiční vánoční trhy, které děti mohou navštívit a nakoupit si vánoční dekorace.

Expozice: Peníze si do hrobu nevezmeš!

Expozice "Peníze si do hrobu nevezmeš!" nabízí dětem zajímavé informace o historii peněz a o významu úspor.

Hurá na Staroměstsko

Staroměstsko nabízí krásné výhledy a mnoho zajímavých památek. Děti mohou navštívit různé muzea a zvěřinářství.

Hurá na Staroměstsko

Staroměstsko nabízí krásné výhledy a mnoho zajímavých památek. Děti mohou navštívit různé muzea a zvěřinářství.

Hurá na Staroměstsko

Staroměstsko nabízí krásné výhledy a mnoho zajímavých památek. Děti mohou navštívit různé muzea a zvěřinářství.

Hurá na Staroměstsko

Staroměstsko nabízí krásné výhledy a mnoho zajímavých památek. Děti mohou navštívit různé muzea a zvěřinářství.

Hurá na Staroměstsko

Staroměstsko nabízí krásné výhledy a mnoho zajímavých památek. Děti mohou navštívit různé muzea a zvěřinářství.

Yvraňte se do Podkrkonoší a soutěžte o zajímavé ceny!

Pro všechny děti a rodiče je připravena soutěž o zajímavé ceny. Stačí vyplnit jednoduchý formulář a zaslat jej do redakce. Soutěž probíhá od listopadu do ledna 2022.

Do konce století při stupně kladivo uori o jeden metr. Polud je to prave...

Large grid table with columns for dates and names, likely a calendar or schedule for the contest.

Podkrkonoší je krásná oblast s mnoha zajímavými památkami a přírodními krásami. Děti mohou navštívit různé muzea a zvěřinářství.

Pro více informací o soutěži a o Podkrkonoší navštivte stránku hk.region.cz.

Podkrkonoší je krásná oblast s mnoha zajímavými památkami a přírodními krásami. Děti mohou navštívit různé muzea a zvěřinářství.

Pro více informací o soutěži a o Podkrkonoší navštivte stránku hk.region.cz.

Podkrkonoší je krásná oblast s mnoha zajímavými památkami a přírodními krásami. Děti mohou navštívit různé muzea a zvěřinářství.

Pro více informací o soutěži a o Podkrkonoší navštivte stránku hk.region.cz.

Podkrkonoší je krásná oblast s mnoha zajímavými památkami a přírodními krásami. Děti mohou navštívit různé muzea a zvěřinářství.

Zdroj: hk.region.cz (2022)

ZŮSTÁŇTE U NÁS

VYCHUTKÁJTE SI POKODU V KEMPINGU S VÝHLEDEM NA ŽIRAFY A ANTILOPY NEBO VE STYLIZOVANÉM HOTELU PŘÍMO V ZOO

SAFARI PARK RESORT

WWW.SAFARIPARKRESORT.CZ

RESTAURACE U LEMURA

NEKŮDĚKÁ RESTAURACE DISPONUJÍ VARIABILNÍMI PROSTORY PRO JAKOUKOLI AKCI; CHUŤE A VONĚ Z DOHOVA I AFRIKY DENNĚ PO CELÝ ROK

WWW.GASTRO-ZOO.GZ

ZOO DVŮR KRÁLOVÉ

OTEVŘENO DENNĚ OD 9:00

ŠTEPÁNKOVA 1029, 508 01 DVŮR KRÁLOVÉ MAD LADEN / GPS: 50°27'0.00"N 15°47'50.00"E
 INFO@ZOOVDVORKRALOVE.CZ | +420 499 329 515 | WWW.ZOOVDVORKRALOVE.CZ

DVŮR KRÁLOVÉ N.L.

PRAGA
 HRADEC KRÁLOVÉ

ZOO DVŮR KRÁLOVÉ

OBJEVTE KRÁSU AFRIKY!

NEJVÍCE AFRICKÝCH ZVÍŘAT V EVROPĚ = JEDINEČNÉ ZÁŽITKY

VELKÁ STÁDA

YZACNÉ DRUHY

VEČERNÍ SAFARI

AFRICKÁ KULTURA

SPECIÁLNÍ PROGRAMY

DĚTSKÉ HRÁŠTĚ XXXL

LANOVÝ PARK

LVÍ SAFARI

JÍZDA MEZI ZEBRAMI A ANTILOPAMI

TROPICKÉ PAVILONY

Zdroj: Zoo Dvůr Králové (2019)